

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

**HISTORICKÉ NÁHROBNÍKY A EPITAFY  
SEVERNÍHO PLZEŇSKA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Adéla Pánková**

*Historie se zaměřením na vzdělávání*

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

**Plzeň 2021**

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně  
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 25. dubna 2021

.....  
vlastnoruční podpis

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Janu Kiliánovi, Ph.D., za podnět k tématu práce, za její následné vedení, za cenné odborné rady a všestrannou pomoc při tvorbě práce. Dále bych chtěla poděkovat biskupství v Plzni za souhlas s použitím fotodokumentace, místním duchovním správcům a představitelům obecní správy za umožnění vstupu do objektů, Západočeskému muzeu v Plzni za poskytnutí informací a v neposlední řadě patří též dík Muzeu a galerii severního Plzeňska v Mariánské Týnici za poskytnuté studijní materiály.

## Obsah

|  |    |
|--|----|
| ÚVOD .....   | 6  |
| 1 Sepulkrální památky .....  | 9  |
| 1.1 Náhrobník.....   | 9  |
| 1.2 Náhrobní deska hrobky .....  | 10 |
| 1.3 Epitaf.....  | 10 |
| 2 Číhaná – kostel sv. Václava .....  | 12 |
| 2.1 Markéta Vchynská ze Vchynic a na Razicích.....                                       | 12 |
| 2.2 Erhart Sekerka ze Sedčic.....  | 13 |
| 2.3 Jetřich Viktor Šanovec ze Šanova a na Skupči .....                                   | 14 |
| 2.4 Jan Šanovec Vikhart ze Šanova a na Skupči.....                                       | 14 |
| 2.5 Norbert Füssel.....  | 15 |
| 2.6 Sekerkové ze Sedčic – neurčená osoba.....  | 16 |
| 2.7 Nedochovaný náhrobník – Kateřina Wankeová.....                                       | 16 |
| 3 Dolní Jamné – kostel sv. Petra a Pavla .....   | 18 |
| 3.1 Jiří Pernklo z Šenreitu .....  | 18 |
| 4 Jezná – kostel Nejsvětější Trojice .....   | 20 |
| 4.1 Šebestián Úlický z Plešnic .....   | 20 |
| 4.2 Voršila Úlická z Žihobec .....   | 21 |
| 5 Kožlany – kostel sv. Vavřince .....  | 23 |
| 5.1 Jošt Týřovský z Einsidle .....   | 23 |
| 5.2 Týřovští z Einsidle .....  | 25 |
| 5.3 Nezvěstné náhrobníky .....   | 26 |
| 6 Kralovice – kostel sv. Petra a Pavla.....  | 27 |
| 6.1 Florián Gryspek z Gryspachu.....   | 27 |
| 6.2 Neurčená osoba .....   | 29 |
| 6.3 Nedochovaný náhrobník – Jan Maxmilián Wunschwitz.....                                | 30 |
| 6.4 Nedochovaný náhrobník – hrabě Petr z Arca.....                                       | 31 |
| 6.5 Matěj Weigl.....   | 32 |
| 7 Krašov – kostel sv. Ondřeje .....  | 34 |
| 7.1 Vavřinec Račín z Račina.....   | 34 |
| 7.2 Račínové z Račina – neurčená osoba .....   | 35 |
| 7.3 Markéta Pernklová z Šenreitu .....   | 36 |
| 7.4 Neurčená osoba .....   | 37 |
| 8 Líšřany – kostel sv. Petra a Pavla .....   | 38 |
| 8.1 Steinbachové z Kranichsteinu .....   | 38 |
| 9 Nečřtiny – kostel sv. Jakuba Většřiho .....  | 42 |
| 9.1 Kokořovcové z Kokořova .....   | 42 |
| 10 Plasy – kostel Nanebevzetř Panny Marie .....  | 45 |
| 10.1 Bernard Hřebík.....   | 45 |
| 10.2 Benedikt Engelken .....   | 46 |
| 10.3 Celestin Stoy .....   | 47 |
| 10.4 Fortunát Hartmann .....   | 49 |
| 10.5 Kryšřtof Tengler .....  | 50 |
| 10.6 Silvester Hetzer .....  | 51 |
| 10.7 Eugen Tyttl.....  | 52 |
| 10.8 Ondřej Trojer.....  | 53 |
| 11 Pňovany – kostel sv. Anny.....  | 56 |
| 11.1 František Václav Pergler z Perglasu a Marie Anna z Perglasu rozená ze Schönau ..... | 56 |
| 11.2 Páter Josef Haller .....  | 58 |

|  |    |
|--|----|
| 11.3 Anna Johanna ze Schönau rozená Deymová ze Stříteže .....            | 58 |
| 12 Rabštejn nad Střelou – kostel Panny Marie Sedmibolestné .....         | 60 |
| 12.1 Šebestián Mladší z Ortenburka .....                                 | 60 |
| 12.2 Bušek Calta z Kamenné Hory .....                                    | 61 |
| 12.3 Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová ..... | 62 |
| 13 Strážiště – kostel sv. Martina .....                                  | 64 |
| 13.1 Neurčená osoba .....  | 64 |
| 13.2 Neurčená osoba .....  | 64 |
| 14 Úlice – kaple sv. Vavřince .....                                      | 66 |
| 14.1 Jindřich Zikmund Schirndinger ze Schirndingu .....                  | 66 |
| 14.2 Úličtí z Plešnic – neurčená osoba .....                             | 67 |
| 14.3 Josef Václav Schirndinger ze Schirndingu .....                      | 68 |
| 15 Úterý – kostel sv. Jana Křtitele .....                                | 70 |
| 15.1 Neurčená osoba .....  | 70 |
| 15.2 Nezvěstné náhrobníky .....  | 70 |
| 16 Vejprnice – kostel sv. Vojtěcha .....                                 | 72 |
| 16.1 Adam Josef Strojetic ze Strojetic .....                             | 72 |
| 16.2 Točnickové z Křimic – neurčená osoba .....                          | 73 |
| 16.3 Strojeticí ze Strojetic – neurčená osoba .....                      | 74 |
| 16.4 Neurčená osoba .....  | 75 |
| 16.5 Neurčená osoba .....  | 75 |
| 16.6 Nedochovaný náhrobník .....   | 75 |
| 17 Všehrady – kostel sv. Prokopa .....                                   | 76 |
| 17.1 Tucherští z Tuchořic a Berbisdorfové z Berbisdorfu .....            | 76 |
| 18 Všeruby – kostel sv. Ducha .....                                      | 79 |
| 18.1 Anna Kfelířová rozená Steinbachová z Kranichsteinu .....            | 79 |
| 18.2 Zádubští ze Šontálu – neurčená osoba .....                          | 80 |
| 18.3 Nezvěstný náhrobník .....   | 81 |
| 19 Žihle – kostel sv. Filipa a Jakuba .....                              | 82 |
| 19.1 Neurčená osoba .....  | 82 |
| 19.2 Černí Blatenští .....   | 83 |
| 20 Žihle – kostel sv. Václava .....                                      | 84 |
| 20.1 Jan Václav Chotek z Chotkova (Chockova) .....                       | 84 |
| ZÁVĚR .....  | 86 |
| RESUMÉ .....   | 89 |
| SUMMARY .....  | 90 |
| POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA .....                                       | 91 |
| SEZNAM PŘÍLOH .....  | 99 |
| PŘÍLOHY .....  | I  |

## ÚVOD

Smrt a pohřbívání mrtvých neodmyslitelně patří k lidskému životu a vývoji lidstva. Již pravěcí lidé pohřbívali své blízké a tento proces přetrval až do dnešních dnů. Taktéž tomu bylo v období středověku a novověku, kdy převažoval trend pohřbívání do kostelů, zejména v případě zámožnějších společenských vrstev. Tato skutečnost trvala přibližně od 12. století až do první třetiny 18. století, kdy nejčastěji bylo vyhledáváno místo poblíž presbytáře. Dodnes tak můžeme najít na řadě míst hodnotné sepulkrální památky, obvykle bohatě zdobené, jako upomínku na zemřelou osobu.

Úvahy o životních osudech zemřelých spočívajících pod podlahami kostelů, ale také osobní zájem o umělecké památky a oblast severního Plzeňska, byly hlavním aspektem pro výběr tématu této bakalářské práce.

Práce se zaměřuje na tři nejčastější skupiny sepulkrálních památek umístěných v exteriérech nebo interiérech sakrálních staveb, tedy historické náhrobníky, epitafy a náhrobní desky hrobek nacházející se v oblasti okresu Plzeň-sever.

Práce si klade několik cílů. Prvním a základním z nich je terénní výzkum v sakrálních stavbách na území severního Plzeňska a dokumentace nalezených historických sepulkrálních památek. Dalším cílem je oslovení institucí vztahujících se k této oblasti – Západočeské muzeum v Plzni, Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici a Regionální muzeum v Nečtinech, zda nemají některou z památek ve svých depozitářích. Závěrečným krokem je studium odborných knih v knihovnách a archivních pramenů v archivech. Hlavním a výsledným cílem práce je tedy přinést ucelený katalog těchto tří vybraných typů sepulkrálních památek s prosopografií osob na nich uvedených.

Sepulkrálními památkami v okrese Plzeň-sever se konkrétně žádná publikace nezabývá. Informace o nich tak můžeme najít značně oddělené a neúplné v řadě odlišných děl. Stěžejními díly pro práci se staly „*Soupis památek historických a uměleckých – okres Kralovice*“ od Antonína Podlahy a „*Soupis památek historických a uměleckých – okres Stříbro*“ od Jaroslava Kampera a Zdeňka Wirtha. Obě publikace se zabývají kostely, kapličkami, kaplemi a zámky nacházejícími se v těchto okresech. Publikace tak přinášejí detailní popisy interiérů těchto staveb z počátku 20. století včetně popisů řady náhrobníků, epitafů a náhrobních desek hrobek umístěných v těchto stavbách. Nevýhodou obou děl je neúplné zachycení všech těchto sepulkrálních památek.

Ke zpracování práce byly využity také další publikace. Lze mezi ně zařadit čtyřdílnou sérii od Emanuela Pocheho s názvem „*Umělecké památky Čech*“ z konce 20. století. Dílo zpracovává veškeré umělecké stavby na území České republiky ve formě krátkých medailonků, ve kterých stručně popisuje stavební podobu památek, zařízení jejich interiéru a v některých případech také významné sepulkrální památky.

K vytváření prosopografie jednotlivých osob a rodů byla použita publikace Václava Kočky „*Dějiny politického okresu Kralovického*“, ve které nalezneme zpracované dějiny jednotlivých obcí, popisy staveb a také působnost jednotlivých rodů a jejich osob v tomto okrese. Dalšími klíčovými díly k práci se staly sborníky, články a monografie pocházející z publikační činnosti Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici.

Při psaní práce bylo také využito několika pramenů především v digitalizované podobě. Prvním z nich je „*Sbírka matrik západních Čech*“ uložená v SOA v Plzni, odkud byla čerpána především data narození a úmrtí jednotlivých osob, často i střípky jejich životů, popřípadě jejich blízkých příbuzných. Druhým z pramenů jsou kroniky uložené v SOkA Plzeň-sever v Plasích. Z těchto pramenů bylo využito především popsání kostelů, některých sepulkrálních památek a popřípadě zjištění informací k doplnění biografie jednotlivých osob. Práce byla sepsána na základě kombinace obou typů zdrojů s převahou literárních pramenů, jež jsou dostupné v rámci Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje a digitální knihovny Kramerius. Celá práce je rozčleněna do dvaceti kapitol.

Úkolem první kapitoly je uvést čtenáře do tématu práce. Pojednává o obecné charakteristice sepulkrálních památek, z nichž některé jsou zde stručně představeny. Hlavní tři sepulkrální památky, jimiž se práce zabývá, jsou následně rozvedeny v samostatných podkapitolách. Prvním z pojmů je náhrobník, který se vyskytuje nejčastěji. Kromě tradičního materiálu je také popsáno umístění, zdobení či jeho typologické rozdělení do skupin. Následuje charakteristika zaměřená na pojem náhrobní deska hrobky, kde je vysvětlena její rozdílnost s náhrobníkem. Jako poslední je definován pojem epitaf, který má v práci nejmenší zastoupení a je nejvíce odlišný od náhrobníku.

Následujících devatenáct kapitol se věnuje již samotným sakrálním stavbám – osmnácti kostelům a jedné kapli, v nichž se vyskytuje jedna či více sepulkrálních památek (náhrobník, náhrobní deska či epitaf). Jedná se tak o jádro celé práce. Každá z kapitol je uvedena krátkým popisem stavebního vývoje dané stavby, zařízení interiéru či

vyzdvížením hodnotné památky v ní umístěné. Následně jsou v jednotlivých podkapitolách popisovány dochované, ale i nedochované či nezvěstné sepulkrální památky. Název podkapitoly vždy odpovídá jménu zemřelé osoby, není-li známo, je zde uvedeno označení „neurčená osoba“. Pokud se jedná o neurčenou osobu z určitého rodu, podkapitola nese označení „název rodu – neurčená osoba“. V případě, že sepulkrální památka není dochovaná, je podkapitola označena jako „nedochovaný náhrobník“ a někdy je toto označení doplněno o jméno osoby. Poslední z možností je nejisté dochování. Například v případě umístění na nedostupném místě. V tomto případě nese kapitola označení jako nezvěstná sepulkrální památka. Náhrobník, epitaf či náhrobní deska hrobky jsou pak zdokumentovány v několika základních oblastech, pokud to bylo možné. První je vždy uvedeno typologické zařazení náhrobníku, materiál zhotovení, tvar a rozměr. Následuje popis vzhledu dochované sepulkrální památky a přepis nápisové složky, či jejích fragmentů, pokud se dochovala. U většiny je uveden typ písma, ve kterém je nápis vyhotoven, a také jazyk. Na závěr je charakterizován aktuální stav sepulkrální památky – zda se dochoval bez poškození. Pokud tomu tak není, jsou popsána jednotlivá poškození a jejich pravděpodobný původ. V závěru celé podkapitoly je tato dokumentace doplněna o prosopografii zemřelé osoby. Nejčastěji je uveden datum narození a úmrtí, potomci, partner zemřelé osoby, majetek, tituly, činy, jež vykonal, a v případě rodu jeho stručná historie. Jedná-li se o dochovanou sepulkrální památku, podkapitola je ještě doplněna o fotografickou dokumentaci dané památky, která je přiložena k této bakalářské práci.



# 1 Sepulkrální památky

Sepulkrální památky je označení pro náhrobní a pohřební památky, jejichž účelem je připomenutí zemřelé osoby. Typologicky je můžeme rozdělit do několika skupin – náhrobníky, náhrobní desky, tumby, epitafy, kenotafy a náhrobní desky hrobek.

Náhrobní deska je součástí zvýšeného hrobu a díky své podobnosti je často zaměňována s náhrobníkem. Tumba je označení pro monumentální schránku umístěnou nad hrobem zemřelého nebo někde poblíž. Naopak kenotaf je označení pro sepulkrální památku podobnou epitafu nacházející se v exteriéru.<sup>1</sup> Další pojmy – náhrobník, náhrobní deska hrobky a epitaf jsou rozpracovány níže. Na základě jejich obecné charakteristiky je vypracován katalog náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů nacházejících se v okrese Plzeň-sever.

## 1.1 Náhrobník

Náhrobníky jsou kamenné desky, které kryjí povrchové hroby v sakrálních stavbách. Nejčastěji používaným materiálem je mramor, pískovec nebo opuka. Pouze výjimečně jde o jiný materiál – kov.<sup>2</sup> Zpravidla jsou obdélníkového tvaru a umístěny v úrovni podlahy. Jejich výška nejčastěji odpovídá výšce zemřelého. Šířka není větší než jeden metr a pouze výjimečně mají jiný tvar než obdélníkový. K tomu dochází v případě, že náhrobník kryje více než jednu osobu.<sup>3</sup>

Podle různého typu výzdoby můžeme rozdělit náhrobníky do čtyř skupin. Figurální náhrobníky jsou zdobeny ztvárněním figury zemřelého. Dalším typem jsou heraldické, jinak také znakové náhrobníky, na jejichž povrchu zabírá nejvíce místa rodový znak zemřelého. Nápisová složka je v tomto případě nejčastěji umístěna po obvodu. Tento styl umístění nápisu se nazývá opis a znak zemřelého je umístěn v centrální části. Třetím typem jsou náhrobníky nápisové. Na jejich povrchu převažuje nápisová složka, jež je nejčastěji rozložena do řádků. Posledním typem jsou symbolické náhrobníky, u nichž převažující část plochy zaujímá symbol. Přestože je zdobení povrchu rozděleno do několika kategorií, na řadě kamenů lze nalézt jejich kombinace. Nejčastěji převažuje spojení znakového

---

<sup>1</sup> HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav v Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-549-0, s. 25.

<sup>2</sup> NAČERADSKÁ, Petra. *Nápisy okresu Kutná Hora: Corpus inscriptiorum Bohemiae II*. Praha: Artefactum, nakladatelství ÚDU AV ČR, 2002. ISBN 80-902279-8-8, s. 71.

<sup>3</sup> Tamtéž, s. 72.

a nápisového typu nebo nápisového a figurálního. Ojedinele lze nalézt dvě a více kombinací.<sup>4</sup>

U náhrobníků je také důležité umístění. Primární se nacházelo v místě, kde krylo hrobovou šachtu v podlaze sakrální stavby. Sekundární, tedy odlišné od primárního umístění, se nejčastěji nacházelo na zdech kostelů. Buď v interiéru, nebo exteriéru stavby. K přemísťování kamenů docházelo především při renovacích nebo při požadavku na zachování této památky. Pouze ve výjimečných případech se nacházelo jejich primární umístění přímo ve zdi.<sup>5</sup>

Náhrobníky se staly významnou složkou sepulkrálních památek od 12. století.<sup>6</sup> Jejich počet začal klesat až od první poloviny 18. století.<sup>7</sup>

## 1.2 Náhrobní deska hrobky

Stejně jako v případě náhrobníku, je náhrobní deska zasazena do podlahy sakrálních staveb, kde kryje nejčastěji šlechtické hrobky. Hrobkou se rozumí zděný prostor pod podlahou sakrálního objektu, jenž slouží k uložení jedné nebo více osob. Tak jako v případě náhrobníku bývá často zdobena, či obsahuje nápisové pole s údaji o zemřelých, přáním věčného odpočinku nebo označením rodu. Často je tak těžko odlišitelná od náhrobníku, ale na rozdíl od něj je uzpůsobena k možnému vyzvednutí. Na řadě z nich tak můžeme nalézt pozůstatky po kovových kruzích v podobě otvorů v rozích kamene.<sup>8</sup>

Ve své bakalářské práci zařazuji tento typ památek mezi náhrobníky, pokud náhrobní deska obsahuje nápisovou složku.

## 1.3 Epitaf

Epitafy jsou typem sepulkrálních památek, jež nejsou přímo spojené s umístěním zemřelého, jako je tomu u náhrobníků. Avšak jsou umísťovány co nejbližší k zemřelému ve vertikální poloze na zdi sakrálních staveb. Na rozdíl od náhrobníků nemají přesně stanovený tvar, velikost ani formu zdobení. Důležitým prvkem je nápisová složka, která

---

<sup>4</sup> HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav v Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-549-0, s. 26.

<sup>5</sup> PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň-Domažlice, Západočeské muzeum v Plzni a Muzeum Chodska v Domažlicích, 1990. ISBN 80-85125-17-X, s. 8-9.

<sup>6</sup> Tamtéž, s. 3.

<sup>7</sup> HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav v Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-549-0, s. 27.

<sup>8</sup> NAČERADSKÁ, Petra. *Nápisy okresu Kutná Hora: Corpus inscriptionum Bohemiae II*. Praha: Artefactum, nakladatelství ÚDU AV ČR, 2002. ISBN 80-902279-8-8, s. 74.

často uvádí základní informace o zemřelém, popisuje ho či ho oslavuje. Jejich hlavním cílem je připomínat postavu zemřelého.<sup>9</sup>

K jejich zhotovení se nejčastěji využíval kámen nebo dřevo, v některých případech i kov. V závislosti na zvoleném materiálu se odvíjí forma a míra zdobení. Více zdobné jsou epitafy zhotovené ze dřeva nebo z plechu, naopak kamenné jsou spíše strohé. Nejčastěji na nich nalezneme figurální ztvárnění zemřelého, jeho celou rodinu modlící se k Bohu nebo biblické výjevy.<sup>10</sup>

Tento typ sepulkrálních památek byl nejvíce rozšířen od druhé poloviny 16. století do počátku 17. století.<sup>11</sup>

---

<sup>9</sup> Tamtéž, s. 72.

<sup>10</sup> Tamtéž, s. 72-73.

<sup>11</sup> HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav v Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-549-0, s. 27.

## 2 Číhaná – kostel sv. Václava

Přesný rok založení kostela sv. Václava v Číhané není znám, ale roku 1645 byl zdejší kostel obnoven. V roce 1717 byl barokně přestavěn a roku 1860 byla přistavěna k západnímu průčelí věž spolu se sakristií na jižní straně. Kostel je jednodílný, obdélníkového půdorysu a zakončen trojbokým presbytářem. Zařízení kostela je pseudorenesanční a pochází z druhé poloviny 19. století.<sup>12</sup>

### 2.1 Markéta Vchynská ze Vchynic a na Razicích

Znakový náhrobník je umístěn vně na západním průčelí lodi na pravé straně vedle věže kostela. Je obdélníkového tvaru a jeho rozměry jsou 159 cm výšky a 76 cm šířky. Náhrobník je zhotoven z pískovce a v jeho centrální části přibližně ve třech čtvrtinách se nachází reliéfní erb Vchynských. Centrální část je orámována a po jejím obvodu je vyhotoven formou tesání do hloubky plochy kamene český nápis kapitálou:

LETA PANIE MDLIII VMR / ZELA VROZENA PA . MARKITA WCHINSKA ZE W / CHINIC A NA RAZI / CICH GIZ DVSSI PAN BVH RACZ MILOSTIW BITI //

Náhrobník je i přes působení povětrnostních vlivů zachovalý a nápisová složka dobře čitelná. V oblasti erbu je doplněn maltou, čímž zaniká počet klínů původně umístěných v erbovním znamení na štítě.<sup>13</sup>

Rod Vchynských se poprvé v pramenech objevil ve 13. století v oblasti Litoměřicka a rozdělil se do několika větví. Významnějším se stal až během 15. století, kdy jeho členové zastávali místa v nejvyšších zemských úřadech a získali majetek. Během 14. a 15. století vymřela řada příslušníků několika rodových větví. Nejdéle z nich žila linie Razických ze Vchynic, která získala své přízvisko dle Razic nedaleko Bíliny, jež měli v držení od roku 1377. Dále vlastnili ves Kutrovice u Slaného, Liběchov u Mělníka, tvrz Patokryje u Mostu a další. Tato větev vymřela během první poloviny 17. století.<sup>14</sup> Náhrobník na kostele sv. Václava podle nápisu patří urozené paní Markétě Vchynské ze Vchynic a na Razicích, která zemřela roku 1553. Studované prameny a literatura tuto osobu nezaznamenávají.

<sup>12</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 11-12.

<sup>13</sup> Příloha č. 1 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Markéta Vchynská ze Vchynic a na Razicích.

<sup>14</sup> VALENTA, Aleš. *Dějiny rodu Kinských*. České Budějovice: Veduta, 2004. ISBN 80-86829-05-7, s. 9-10.

## 2.2 Erhart Sekerka ze Sedčic

Znakový náhrobník je umístěn vně kostela vedle vchodu na levé straně na jižní stěně lodi a je obdélníkového tvaru o rozměrech 113 cm výšky a 62 cm šířky. Kámen je zhotoven z pískovce a v jeho dolní polovině centrální části se nachází v mírné obdélníkové prohlubni erb Sekerků ze Sedčic, kteří mají ve znaku jako erbovní znamení dvě zkřížené sekerky<sup>15</sup>, což je dodnes patrné na náhrobníku. Celá centrální část je jednoduše orámována a na jejím vnějším okraji je po celém obvodu formou tesání do hloubky plochy náhrobníku vytesán český nápis kapitálou:

LETA PANIE MDLXI / III . VMRZEL VROZNI . PAN ERHART . SE / KERKA .  
Z SEDZIC / TVTO GEST POCHOWAN . GEHOZ //

Náhrobník je i přes působení povětrnostních podmínek zachovalý a dobře čitelný. Pouze erb na několika místech ztrácí detailní modelaci. Na vnějším obvodu jsou zbytky necitelného překrytí omítkou, která zasahuje v některých částech až do textu a nyní postupně opadáva.<sup>16</sup>

Sekerkové ze Sedčic byla stará vladycká rodina, která již od svého počátku sídlila v oblasti Žatecka. Prameny ji poprvé uvádějí ve 14. století a své jméno odvodila od vsi Sedčice.<sup>17</sup> Během 16. století začali svůj původ odvozovat od Vršovců a nakonec v 17. století získali přídomek z Vršovců, který začali užívat, a postupně upustili od jména Sekerka.<sup>18</sup> V průběhu let se rod rozdělil do několika větví. První z nich zůstala na Sedčicích, jež měl v držení Jiřík, a později získala i Skřiváň. Veletická větev se usadila na Rakovnicku a jejich rodovým sídlem se staly Veletice nedaleko Žatce. Zejména tato linie se zasloužila o spojení s Vršovci. Třetí z větví pocházela od Bedřicha a měla v průběhu let v držení Lobkovic.<sup>19</sup> Jak uvádí nápis na náhrobníku, patřil Erhartovi Sekerkovi ze Sedčic, jenž zemřel v roce 1564. Kroniky, Wunschwitzova sbírka, ani další studované publikace o této osobě nehovoří.

<sup>15</sup> JANÁČEK, Josef a LOUDA, Jiří. *České erby*. Praha: Albatros, 1988, s. 264-265.

<sup>16</sup> Příloha č. 2 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Erhart Sekerka ze Sedčic.

<sup>17</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, I*. Praha: Akropolis, 1992. ISBN 80-901020-3-4, s. 138.

<sup>18</sup> VLASÁK, František. *Staročeská šlechta a její potomstvo po třicetileté válce: příspěvky rodopisné*. V Praze: Tisk Jaroslava Pospíšila, 1856, s. 66.

<sup>19</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 22, s. 808-809. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:31c89c70-107f-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

### 2.3 Jetřich Viktor řanovec ze řanova a na Skupči

Znakový obdél níkový náhrobník je umístěn vně kostela na jižní straně lodi na pravé straně od vchodu. Je zhotoven z pískovce a jeho rozměry jsou 112 cm výšky a 62 cm šířky. V dolní polovině centrální části je umístěn v mírné obdél níkové prohlubni erb řanovců ze řanova a na Skupči. V horní polovině je nápisová oblast. Celá centrální část je jednoduše orámována a na vnějším okraji rámování je po celém obvodu formou tesání do hloubky plochy náhrobníku vytesán český nápis kapitálou:

LETA PANIE MDLXIII V / MRZEL VROZENI PAN GETRZICH WIKTO / R  
SSANOWECZ / Z SSANOWA . A NA SKVPCZI TVT . GEST . POCHOW / AN .  
GEHOZ / DVSSI . PAN B / UH . RACZ . M / ILOSTIW . BTII //

Náhrobník je na několika místech vlivem povětrnostních podmínek nečitelný, zejména v centrální horní polovině. Mimoto je podél obvodu poškozen neodborným spravováním.<sup>20</sup>

řanovcové ze řanova byl starý český rod, který se poprvé objevil v 15. století v oblasti Rakovnicka. Svůj název odvozoval od vesnice řanov nedaleko Rakovníka a rozdělil se do dvou větví. První z nich se usadila v oblasti severovýchodních Čech.<sup>21</sup> Druhá větev zastoupená bratry Janem a Vikhartem se od roku 1449 usadila v oblasti Plzeňska, kde měla v držení tvrz Kalec nedaleko Manětína.<sup>22</sup> Kromě toho postupně vlastnila tvrz Jeřeň, od první poloviny 16. století statek Skupeč a tvrz Hořenice u Kadaně.<sup>23</sup> Náhrobník patří Jetřichovi, dle některých pramenů Dětřichovi, Viktorovi řanovcovi ze řanova a na Skupči, který zemřel roku 1563. Byl nejmladším synem Jiříka Vikharta řanovce ze řanova, který od roku 1476 držel vodní tvrz Jeřeň a roku 1510 zakoupil tvrz Skupeč ležící nedaleko Číhané.<sup>24</sup>

### 2.4 Jan řanovec Vikhart ze řanova a na Skupči

Znakový náhrobník je umístěn vně na západním průčelí lodi na levé straně vedle věže kostela. Je obdél níkového tvaru a jeho rozměry jsou 175 cm výšky a 87 cm šířky.

<sup>20</sup> Příloha č. 3 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jetřich Viktor řanovec ze řanova a na Skupči.

<sup>21</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III*. Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1, s. 187-188.

<sup>22</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 145.

<sup>23</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III*. Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1, s. 188.

<sup>24</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 558. Dostupné také z URL: < <https://ndk.cz/uuid/uuid:756d1a00-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c> > [cit. dne 2021-04-01].

V dolní centrální části plochy se nachází erb Šanovců ze Šanova a na Skupči. V horní centrální části plochy je obdélníkové nápisové pole. Centrální část je orámována a po jejím obvodu je vyhotoven formou tesání do hloubky plochy kamene český text kapitálou:

LETA . PANIE . M . D . LXVII / W NEDIELY . GENZ . SLOWE . DEWITNIK .  
VMRZEL . VROZ / ENY . PAN . IAN . SSANOW / ECZ . GINAK . WIKHART . Z .  
SSANOWA . A . NA . SKVPCZIS GEHOZ . DVSSII . PAN . / BVH . RACZ . MILOS /  
TIW . BYTII //

Náhrobník je i přes své umístění v exteriéru zachovaný jen s několika drobnými vysprávkami v oblasti erbu.<sup>25</sup>

Jan Šanovec Vikhart ze Šanova a na Skupči pocházel, tak jako jeho bratr Jetřich, ze starého rodu z 15. století z oblasti Rakovnicka.<sup>26</sup> Jeho otec byl Jiřík Vikhart Šanovec ze Šanova, který od roku 1476 držel vodní tvrz Jeřeň a roku 1510 zakoupil nedalekou tvrz Skupeč. Po jeho smrti se právě Jan, jako nejstarší ze synů, ujal tvrze Skupeč, kterou měl v držení až do své smrti v roce 1568, a jeho synové ji prodali své sestře Anně Myškové ze Šanova.<sup>27</sup> Tvrz Jeřeň byla nejdříve bratry roku 1541 vložena do obnovených zemských desek a nakonec připadla prostřednímu z bratrů Alešovi ze Šanova, který ji držel až do roku 1558.<sup>28</sup> Jan Šanovec Vikhart ze Šanova a na Skupči zemřel roku 1567.

## 2.5 Norbert Füssel

Nápisový pískovcový náhrobník je umístěn vně kostela na severní straně hlavní lodi blíže ke kostelní věži. Je obdélníkového tvaru a jeho rozměry jsou 139 cm výšky a 72 cm šířky. Kámen je dnes značně poškozený povětrnostními podmínkami a z větší části nečitelný. Podle zápisu v kronice tomu tak bylo již v roce 1922. V dolní části je znatelná lebka se zkříženými hnáty a nad ní text vytesaný kapitálou:

HIC PIE IACET / [---] / P. NORBERTUS / FÜSSEL / [---] / [---] / [---] / [---] / [---] / [---]  
//

<sup>25</sup> Příloha č. 4 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jan Šanovec Vikhart ze Šanova a na Skupči.

<sup>26</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III.* Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1, s. 186.

<sup>27</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko.* Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 58.

<sup>28</sup> Tamtéž, s. 214.

Na náhrobníku je též patrný necitelný zásah během některé z oprav, kdy byl po okrajích překryt omítkou.<sup>29</sup>

Zápis v matrice zemřelých uvádí, že Norbert Füssel zemřel 26. dubna 1666, poté co byl 31 let farářem v Číhané, členem premonstrátského řádu a konventu v Teplé. Dne 27. dubna 1666 byl pohřben svými spolubratry a sousedním farářem před hlavním oltářem do staré kamenné hrobky, která byla kryta náhrobním kamenem.<sup>30</sup>

## 2.6 Sekerkové ze Sedčic – neurčená osoba

Znakový pískovcový náhrobník je umístěn na severní straně hlavní lodi kostela na levé straně od náhrobníku Norberta Füssela. Kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 171 cm výšky a 71 cm šířky. Náhrobník je velmi poškozený. V dolní části centrální oblasti je dodnes patrný reliéfní erb. Centrální část je orámována a po jejím obvodu byl vyhotoven formou tesání do hloubky plochy kamene nápis kapitálou, který dnes není čitelný.<sup>31</sup> Kronika z roku 1922 uvádí sešlý stav náhrobníku a pozůstatky erbu Sekerků ze Sedčic v podobě dvou znatelných širočin.<sup>32</sup>

Sekerkové ze Sedčic, jak již bylo zmíněno, byl staročeský vladýcký rod pocházející z oblasti Žatecka. Během 15. a 16. století se rozdělil do několika větví, jež měly v držení převážně statky v oblasti Žatecka a Rakovnicka.<sup>33</sup> Podobně jako u předchozího náhrobníku se ani v tomto případě nenacházejí ve studovaných pramenech žádné informace o osobě, již by mohl patřit.

## 2.7 Nedochovaný náhrobník – Kateřina Wankeová

Nedochovaný nápisový náhrobník se nacházel před vstupem do nové sakristie a patřil Kateřině Wankeové, která zemřela 22. února 1750 ve věku 57 let v Číhané<sup>34</sup>. Na náhrobníku, jehož autorem byl kameník Hill z Úterý, dle zápisu v kronice z roku 1860 stálo: „*Date annulum in manu ejus. Luc: 1522. In manibus tuis sortes meae. Hoc in tumulo*

<sup>29</sup> Příloha č. 5 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Norbert Füssel.

<sup>30</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Číhaná 01 (Narození, oddání, zemřelí 1635-1716), fol. 78v. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/cihana-01>> [cit. dne 2021-01-26]. Snímek 81.

<sup>31</sup> Příloha č. 6 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Sekerkové ze Sedčic - neurčená osoba.

<sup>32</sup> SOKA Plzeň-sever, AO Číhaná, Kronika obce 1922, pag. 24. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00036-obec-cihana-1922>> [cit. dne 2020-26-01]. Snímek 14.

<sup>33</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 22, s. 808-809. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:31c89c70-107f-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>34</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Číhaná 03 (Narození, oddání, zemřelí 1715-1758), fol. 205v. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/cihana-03>> [cit. dne 2021-01-26]. Snímek 206.



*suaviter requiescit Dña Catharina Wankain, forte in adversis, humilis in parosperis, opere prudens, sermone sapiens pia in liberos vera pauperum mater. Spiritum reddidet Deo Anno Christi 1750 – 22. Febr. Aetatis 56.*<sup>35</sup>

---

<sup>35</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Číhaná, Kronika fary 1836-1946, pag. 60. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/01142-fara-cihana-1836-1946>> [cit. dne 2021-01-26]. Snímek 33.

### 3 Dolní Jamné – kostel sv. Petra a Pavla

Kostel sv. Petra a Pavla v Dolním Jamném prošel poslední významnou proměnou v roce 1696 během barokní přestavby. Do dnešní doby se však dochoval s novějšími přístavbami, zejména z minulého století. Kostel původně pochází ze 13. století, kdy byl postaven v románském slohu za Všeboha Hrabšice. Gotická úprava proběhla ve 14. století. Dodnes jsou patrné zbytky tohoto slohu v podobě dochovaného gotického okna na kostelní věži. Nalezneme zde i pozůstatky románského slohu zastoupeného polokruhovým oknem a dvěma kamennými menzami. Jedná se o jednodílnou stavbu obdélníkového tvaru s třípatrovou věží. Vybavení pochází převážně z 19. století. Nejstarším prvkem je gotická socha Madony, která je polychromovaná a je datována do období kolem počátku 15. století.<sup>36</sup>

#### 3.1 Jiří Pernklo z Šenreitu

Znakový gotický náhrobník je umístěn v prostoru pod věží na západní straně. Je obdélníkového tvaru z pískovce o rozměrech 195 cm výšky a 85 cm šířky. V centrální části je umístěn znak Pernklů z Šenreitu či jinak Bernklů ze Schönreuthu, na kterém můžeme spatřit pošikem vyskakující lišku.<sup>37</sup> Po obvodu je patrný nápis tesaný do hloubky gotickou minuskulou:

[---] XVI. menssis januarii die xma [---] / obiit nob(il)is Georgius Bernklau de [---] //

Náhrobník je poškozen mechanickým působením, čímž došlo ke korozi materiálu, ztrátě detailnosti reliéfu na některých místech a k ohlazení nápisového pole, což znesnadňuje jeho čitelnost. V dnešní době je nad částí náhrobníku umístěn postranní oltář.

38

Jiří Pernklo z Šenreitu, jinak také někdy psán jako Jiří Bernkl ze Schönreuthu, byl původem z rytířského rodu, který se nazýval podle německého města – Schönreuth. Jiří Pernklo přišel jako první z rodu do Čech a založil zde rodovou větev. V roce 1495 byl majitelem nedalekého Bezvěrova, který po něm získal svoji německou podobu názvu – Bernklau. Během roku 1546 spolu s bratrem Hildprantem rozšířil majetek o Podmokly,

<sup>36</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, A-J*. Praha: Academia, 1977, s. 297.

<sup>37</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-32-9, s. 716.

<sup>38</sup> Příloha č. 7 - Dolní Jamné, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: Jiří Pernklo z Šenreitu.

Hůrku, Zahrádku, Trochovice a Úštěnice.<sup>39</sup> V pramenech se objevuje ještě během roku 1534. Po jeho smrti si v roce 1546 majetek rozdělili jeho čtyři synové – Arnošt, Adam, Šebestián a Kunrát. Adam spolu se Šebestiánem měli v držení Podmokly, bratři Arnošt a Kunrát získali Bezvěrov, který roku 1554 prodali.<sup>40</sup>

---

<sup>39</sup> Tamtéž, s. 716.

<sup>40</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 505. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:6b787a60-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

## 4 Jezná – kostel Nejsvětější Trojice

Kostel v Jezné byl postaven již v polovině 14. století v gotickém slohu, z něhož se do dnešní doby dochovalo zdivo kostelní věže. Kolem roku 1600 stavbu zasáhl požár, během něhož byl kostel poničen. V průběhu roku 1767 byl barokně přestavěn, čímž vznikla jednodílná stavba s věží a kaplemi po stranách presbytáře, který je zakončen obloukem.<sup>41</sup> Prostor lodi a presbytáře je zdoben nástrojnými malbami, jejichž autorem je Jan Herzog a pocházejí z roku 1854. Vybavení interiéru kostela pochází převážně až z 19. století. Jediným starším prvkem je oltář v kapli z počátku 18. století.<sup>42</sup>

### 4.1 Šebestián Úlický z Plešnic

Znakový pískovcový polychromovaný renesanční náhrobník je zapuštěn do kostelní lodi na pravé straně vedle vstupu. Náhrobník byl na toto místo usazen v období po požáru v roce 1600, jde tak o sekundární umístění. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 181 cm výšky a 97 cm šířky. Plocha náhrobníku je v šedé barvě, která stínováním vytváří oblouk nad znakem Úlických z Plešnic, na němž je ve štítu stříbrný džbán s obráceným uchem. Znak je umístěn v centrální části v černošedém provedení. Pod znakem je zdobení v hnědé barvě. Celý výjev je orámován černým česky psaným nápisem:

Letha . 1 . 5 . 52 . Umrzel Uro / zeny Wladyka Pan Sebestyan Ulyczky z Plessnycz W strze / du Po Swatym Waczslawu / Gehozto Dussy Pan Buh racz mu milostiw byti //

Přepis nápisu také najdeme v kronice zdejší obecné školy, ale autor v něm zkomolil jméno uvedené na náhrobníku: „*Leta 1552 umřel Vladikaka pan Sebastian Blitzer z Plešnic ve středu po svatem Valeriána, jehožto duši Pan Bůh rač milostiv byti*“.<sup>43</sup>

Náhrobník je dochován ve vynikajícím stavu bez jakékoliv ztráty modelačních nebo nápisových prvků. Dochovalo se též polychromované provedení, které je zejména v částech při okraji a na některých modelačních prvcích poškozeno bílou barvou, což pravděpodobně vzniklo při bílení kostela.<sup>44</sup>

Úličtí z Plešnic byla vladycká rodina, která pocházela z Čech a usadila se v Plešnici nedaleko Touškova na Plzeňsku. Během 15. století se rod přesunul do nedalekých Úlic,

<sup>41</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 86-87.

<sup>42</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, A-J*. Praha: Academia, 1977, s. 590.

<sup>43</sup> SOKA Plzeň-sever, OŠN Jezná, Školní kronika 1891-1934, pag. 7. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00729-skola-jezna-1891-1934>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 6.

<sup>44</sup> Příloha č. 8 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobník: Šebestián Úlický z Plešnic.

kde se usadili bratři Jan a Jindřich. Šebestián Úlický z Plešnic byl pravděpodobně synem Jiřího Úlického z Plešnic a spolu se svými bratry roku 1525 prodal ves Podmokly a získal do držení Úlice. Po rozdělení majetku nabyt spolu s bratrem Jindřichem Úlice, jejichž polovinu měl v držení až do roku 1543, kdy zemřel Jindřich a Šebestián je dostal do držení celé. V témže roce svůj majetek navíc rozšířil o polovinu statku v Dolanech. Od roku 1548 byl hejtmanem Plzeňského kraje.<sup>45</sup> Jak udává nápis na náhrobníku, Šebestián Úlický z Plešnic zemřel ve středu den po svatém Václavu roku 1552 a byl pohřben ve zdejší kostele. Ves Jeznou získali Úličtí z Plešnic před rokem 1513 od Viléma Chlumčanského s polovinou podacího práva ke zdejšímu kostelu.<sup>46</sup> Šebestián po sobě zanechal dva syny Jiřího a Josefa, kteří si po dosažení plnoletosti rozdělili majetek.<sup>47</sup> Roku 1563 se patronát kostela dostal do jejich správy.<sup>48</sup>

## 4.2 Voršila Úlická z Žihobec

Pískovcový polychromovaný renesanční náhrobník je zapuštěn do kostelní zdi naproti náhrobníku Šebestiána Úlického z Plešnic. Tak jako předchozí, byl i tento umístěn na stávající místo sekundárně. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 184 cm výšky a 98 cm šířky. Plocha náhrobníku je v šedé barvě, která stínováním vytváří oblouk nad modro-hnědým znakem, který je umístěn v centrální části a ve štítě má kolo o šesti latích. Pod znakem je zdobení v béžové barvě. Centrální část je orámována černým česky psaným nápisem:

Letha 1 . 5 . 66 . Umrzela gest / Urozena pani Worssyla Ulyczka z zihonecz W sobotu po na . Nebe / wzeti Panny Marne . Anno / Pochowana Gegizto Dussy Pan Buh Racz milostiw biti //

V některých pramenech je uváděno nesprávné přepsání, kdy je Voršila uváděna jako Markéta, taktéž je komoleno původní z Žihobec na z Žichavic. V kronice obecné školy se nachází přepis, který neodpovídá nápisu na kameni: „*Leta 1566 umřela jest*

---

<sup>45</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 156. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c19d48b0-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>46</sup> ROŽMBERSKÝ, Petr. *Ves Jezná: Dějiny a památky malé vesnice*. Plzeň: České hrady, 2012. Zapomenuté hrady, tvrže a místa. ISBN 978-80-87170-23-6, s. 8-9.

<sup>47</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 156. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c19d48b0-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>48</sup> ROŽMBERSKÝ, Petr. *Ves Jezná: Dějiny a památky malé vesnice*. Plzeň: České hrady, 2012. Zapomenuté hrady, tvrže a místa. ISBN 978-80-87170-23-6, s. 9.

*urozena pani Vrsula Blirowa z Žihovec v Sobota po na nebe vzet pany Maria Anna pochovana je jesto duši Pan Bůh rači milostiv byti“.*<sup>49</sup>

Náhrobník je dochován ve vynikajícím stavu bez jakékoliv ztráty modelačních nebo nápisových prvků mechanickým působením. Dochovalo se též polychromované provedení, které je zejména v částech při okraji a na některých modelačních prvcích poškozeno bílou barvou, což pravděpodobně vzniklo při bílení kostela.<sup>50</sup>

Voršila Úlická z Žihobec byla patrně manželkou Šebestiána Úlického z Plešnic a matkou Jiřího a Josefa.<sup>51</sup> Zemřela roku 1566 v sobotu po Nanebevzetí Panny Marie, jak uvádí náhrobník.

---

<sup>49</sup> SOKA Plzeň-sever, OŠN Jezná, Školní kronika 1891-1934, pag. 7. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00729-skola-jezna-1891-1934>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 6.

<sup>50</sup> Příloha č. 9 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobník: Voršila Úlická z Žihobec.

<sup>51</sup> ROŽMBERSKÝ, Petr. *Ves Jezná: Dějiny a památky malé vesnice*. Plzeň: České hrady, 2012. Zapomenuté hrady, tvrže a místa. ISBN 978-80-87170-23-6, s. 9.

## 5 Kožlany – kostel sv. Vavřince

Podle farní kroniky byl první zdejší kostel pravděpodobně založen Václavem I. v letech 1240 až 1250 a pobořen během husitských válek.<sup>52</sup> Dle jiných pramenů byl kostel postaven až ve 14. století v gotickém slohu, z něhož se do dnešní doby zachoval presbytář. Během 18. století byl barokně přestavěn.<sup>53</sup> Po požáru v roce 1768 byla vystavěna na západní straně nová kostelní věž, upravena fasáda a okna.<sup>54</sup> V roce 1891 byl kostel zasažen dalším požárem, který byl způsoben úderem blesku do kostelní věže. Požárem byla postižena pouze daná věž a byl velmi rychle uhašen.<sup>55</sup> Jedná se o jednolodní stavbu s pětiboce zakončeným presbytářem, sakristií na jižní straně a předsíní na severní straně. V gotickém presbytáři se do dnešní doby dochoval fragment fresky z období kolem roku 1400. Vybavení kostela pochází převážně z 18. století. Hlavní oltář je pseudogotický z 19. století.<sup>56</sup>

### 5.1 Jošt Týřovský z Einsidle

Znakový náhrobník z červeného mramoru je umístěn v gotickém presbytáři na levé straně od oltáře v rohu blíže k lodi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 169 cm výšky a 98 cm šířky. Ve třech čtvrtinách centrální části náhrobníku je umístěn znak Týřovských z Einsidle, který je orámován jednoduchým rámečkem. Při horním okraji je dodnes patrný zbytek nápisové části náhrobníku, tesaný gotickou minuskulou:

[...] ta Panie 15(7)4 tu nedieli po s [abc] //

Celé znění nápisu na náhrobníku se dochovalo ve dvou podobách ve zdejší farní kronice. První starší přepis nápisu zní:

*„Léta Páně 1524 tu neděli po zmrtyýchvstání slavnou dokonal urozený pan Jošt Týřovský z Einsiedle na Týřově, a v Kožlanech jeho tělo v tomto místě pochováno odpočívá. Bůh rač dáti jemu i nám spolu radostné a veselé mrtvých vstání k životu věčnému“<sup>57</sup>*

<sup>52</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Kožlany, Kronika fary (1784-1945), pag. 103. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 63.

<sup>53</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 43.

<sup>54</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 129.

<sup>55</sup> VLČKOVÁ, Jitka, NĚMEČKOVÁ, Eva a VLČEK, Pavel. *Kožlany: stručné dějiny města a významné stavby*. Plzeň: NAVA – Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2018. ISBN 978-80-7211-541-9, s. 150.

<sup>56</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 129.

<sup>57</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Kožlany, Kronika fary (1784-1945), pag. 48. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 35.

Z tohoto zápisu v kronice vychází i druhá verze nápisu, též zaznamenaného ve stejné farní kronice v roce 1945 kožlanským administrátorem Daliborem Lounkem, který uvádí následující znění nápisu na náhrobníku:

*„Léta Páně 1574 tu neděli po mrtvých vstání slavném dokonal svůj časný život urozený Pán Jošt Týřovský z Einsidle na Týřově a v Kožlanech. Tělo jeho v tomto místě pochováno odpočívá. Bůh rač dáti jemu i nám spolu radostné a veselé mrtvýchvstání k životu věčnému.“<sup>58</sup>*

Již v této době je nápis uváděn jako špatně čitelný a je z něj patrný pouze zlomek prvního řádku, druhý je pouze znatelný, třetí a další řádky nejsou čitelné vůbec.<sup>59</sup> Tento stav se do dnešní doby ještě více prohloubil. Nápisová složka se dochovala pouze ve zlomku první řádky. Povrch náhrobníku je popraskán, rozlomen na dvě poloviny a pokryt šedobílým povlakem. Reliéfní modelace znaku i nápisové složky jsou poškozeny výrazným sešlapáním.<sup>60</sup>

Týřovští z Einsidle byla vladycká rodina, která se v pramenech poprvé objevila v polovině 15. století v osobě Jošta, který sloužil ve službách Jiřího z Poděbrad jako jeho osobní sekretář. Za své dobré služby získal hrad Týřov.<sup>61</sup> Ve stejné době mimo něj získal do držení také v roce 1460 Kožlany, vsi Bnešice, Chmelištnou, Zavidov, Broumy, Týřovice a další.<sup>62</sup> Rod měl Kožlany v držení i roku 1571, kdy je po svém bratrovi Albrechtu Týřovském zdědil Jošt II., kterému náleží tento náhrobník.<sup>63</sup> Kromě Albrechta měl ještě bratry Jana a Jiříka a jejich otcem byl Jindřich Týřovský.<sup>64</sup> Za působení Jošta byl v roce 1573 ve městě zřízen děkanát a proběhla rozsáhlá oprava kostela sv. Vavřince. Jeho působnost ve městě byla někdy i problematičtější. Jedním z případů je vystěhování poddaného. Jošt II. zemřel v roce 1574 a nespočinul v rodové hrobce. Byl pohřben samostatně v presbytáři na levé evangelní straně.<sup>65</sup> Stejný rok úmrtí najdeme v novějším

<sup>58</sup> Tamtéž, pag. 103. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 63.

<sup>59</sup> Tamtéž, pag. 106. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 63.

<sup>60</sup> Příloha č. 10 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobník: Jošt Týřovský z Einsiedle.

<sup>61</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 25, s. 154. Dostupné také z: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c0908a40-1452-11e5-ac49-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>62</sup> VLČKOVÁ, Jitka, NĚMEČKOVÁ, Eva a VLČEK, Pavel. *Kožlany: stručné dějiny města a významné stavby*. Plzeň: NAVA – Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2018. ISBN 978-80-7211-541-9, s. 23-24.

<sup>63</sup> Tamtéž, s. 26.

<sup>64</sup> ANDĚL, Rudolf, FIALA, Zdeněk, KOPAČKA, Ludvík a LOUDA, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Severní Čechy*. Praha: Svoboda, 1984, s. 584.

<sup>65</sup> Tamtéž, s. 26-27.



zápisu ve farní kronice, starší zápis uvádí jako rok úmrtí 1524. Tento rozdíl pravděpodobně mohl vzniknout již poškozenou nápisovou složkou v době prvního přepisu nebo chybným datem uvedeným na náhrobníku. Jošt II. po sobě zanechal syna Jana a dceru Kateřinu, později provdanou za Kryštofa Jindřicha z Kolovrat.<sup>66</sup>

## 5.2 Týřovští z Einsidle

Znakový náhrobník z červeného mramoru je umístěn před presbytářem ve středu lodi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 190 cm výšky a 100 cm šířky.<sup>67</sup> Již v roce 1945, jak zmiňuje v zápisu v kronice kožlanský administrátor Lounek, byl náhrobník značně ohlazen. Z reliéfních prvků byl patrný pouze obrys erbu.<sup>68</sup> Pravděpodobně jde o erb Týřovských z Einsidle, kteří zde v kostele založili hrobku, jež by se mohla nacházet pod tímto náhrobníkem.<sup>69</sup>

Dnes je náhrobník umístěn pod dřevěným pódiem, které je vystavěno před presbytářem a mezi dvěma postranními oltáři, tudíž nelze posoudit jeho aktuální stav.<sup>70</sup>

Hrobka v kostele byla založena během jeho oprav roku 1549 Jindřichem Týřovským. Podle jeho přání do ní měli být pohřbíváni členové rodu Týřovských z Einsidle. On sám však do hrobky po své smrti v roce 1556 pohřben nebyl, tak jako jeho syn Jošt II., který byl pohřben samostatně.<sup>71</sup> Dalším doloženým pohřbeným v kostele je Adam Jindřich. Jeho otcem byl Jindřich Jakub Týřovský, který zemřel v roce 1618, kdy byl Adam Jindřich ještě neploletý. Za poručníka mu byl nejprve zvolen Bohuslav Krakovský, ale pro špatné nakládání s majetkem byl vyměněn za sestru Dorotu Polyxenu. Po dosažení plnoletosti převzal Chříč, Dubňany a Březko, které později jeho manželka rozšířila o Zvíkovec a Štěchovice. Během svého života se oženil

---

<sup>66</sup> ANDĚL, Rudolf, FIALA, Zdeněk, KOPAČKA, Ludvík a LOUDA, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Severní Čechy*. Praha: Svoboda, 1984, s. 584.

<sup>67</sup> VONDRÁŠEK, Bohumil. Kostel svatého Vavřince a jeho mobiliář v době 1939-1940. *Kožlanský zpravodaj* [online]. Kožlany: 2008, 11, s. 4. Dostupné také z URL: <[https://www.kozlany.cz/e\\_download.php?file=data/editor/87cs\\_2.pdf&original=2.pdf](https://www.kozlany.cz/e_download.php?file=data/editor/87cs_2.pdf&original=2.pdf)> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>68</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Kožlany, Kronika fary (1784-1945), pag. 106. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 63.

<sup>69</sup> VONDRÁŠEK, Bohumil. Kostel svatého Vavřince a jeho mobiliář v době 1939-1940. *Kožlanský zpravodaj* [online]. Kožlany: 2008, 11, s. 4. Dostupné také z URL: <[https://www.kozlany.cz/e\\_download.php?file=data/editor/87cs\\_2.pdf&original=2.pdf](https://www.kozlany.cz/e_download.php?file=data/editor/87cs_2.pdf&original=2.pdf)> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>70</sup> Příloha č. 11 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobník: Týřovští z Einsiedle.

<sup>71</sup> VLČKOVÁ, Jitka, NĚMEČKOVÁ, Eva a VLČEK, Pavel. *Kožlany: stručné dějiny města a významné stavby*. Plzeň: NAVA – Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2018. ISBN 978-80-7211-541-9, s. 25.

s Evou Eufrozinou z Klenové, s níž měl dceru Kateřinu Dorotu a Vojtěcha Ignáce.<sup>72</sup> Zemřel v roce 1652 a před svou smrtí měl přání, aby byl skromně pohřben v bílém nemadlovaném šatu do zdejšího kostela. Při obřadu pak měli všichni chudí poddaní dostat almužnu, kus masa a někteří oblek.<sup>73</sup> V kostele byl taktéž pochován jeho syn Vojtěch Ignác Týřovský, který zemřel 1. května 1695 ve věku 54 let.<sup>74</sup> Po svém otci zdědil Chřič a Dubňany, k nimž připojil Střímány. Za svého života se stal hejtmanem Rakovnického kraje. Oženil se s Kateřinou Magdalénou z Bedenberka a měl s ní pět dětí – Jana Viléma, Michala Antonína, Františka Pavla, Annu Barboru a Polyxenu Lidmilu.<sup>75</sup>

### 5.3 Nezvěstné náhrobníky

Dva pískovcové náhrobníky se v roce 1945 nacházely každý na jedné straně kostelní lodi za postranními oltáři. Již v té době byly výrazně sešlapané a modelační prvky byly označeny za pouhé neznatelné „hrboly“.<sup>76</sup> Kromě zápisu v kožlanské matrice a kronice se o náhrobnících v žádných jiných pramenech nehovoří. Lze tedy těžko odhadnout, zda jsou náhrobníky na témže místě dodnes.

První náhrobník na evangelní straně kostela, za oltářem sv. Jana Nepomuckého by měl podle kožlanské kroniky, jak udává opět zápis z roku 1945, náležet zdejšímu faráři Benediktovi Schöffeldovi, který zemřel 19. března 1772. Kronika odkazuje na zápis ve čtvrté kožlanské matrice: „*corpus ejus quiescit ad cornu Evangelii ara Sancti Joannis Nepomuceni*“. Dle totožného zápisu a pramene se kožlanský administrátor domníval, že druhý pískovcový náhrobník by měl patřit dalšímu ze zdejších farářů – Vojtěchovi Tatičkovi, který zemřel v roce 1914 a byl pohřben v kožlanském kostele.<sup>77</sup>

---

<sup>72</sup> Ottův slovník naučný: *illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 25, s. 154. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c0908a40-1452-11e5-ac49-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>73</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010, s. 316.

<sup>74</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kožlany 02 (Narození, oddání, zemřelí 1684-1703), pag. 227. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kozlany-02>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 115.

<sup>75</sup> Ottův slovník naučný: *illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 25, s. 154. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c0908a40-1452-11e5-ac49-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>76</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Kožlany, Kronika fary (1784-1945), pag. 106. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 63.

<sup>77</sup> SOKA Plzeň-sever, FÚ Kožlany, Kronika fary (1784-1945), pag. 125. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 73.

## 6 Kralovice – kostel sv. Petra a Pavla

Původně gotický kostel ze 13. století byl přestavěn během let 1575 až 1581, kdy Kralovice vlastnil Florián Gryspek z Gryspachu. Z původního raně gotického kostela byl zachován presbytář, část portálu a spodní část věže. Pod kaplí na jižní straně je umístěna hrobka.<sup>78</sup> Přestavbou kostela vznikla renesanční stavba s gotickými prvky, tvořená tmavorudými cihlami, omítnutá pouze z části a doplněna o sgrafitovou výzdobu.<sup>79</sup> V interiéru se nachází oltář z druhé poloviny 17. století zdobený sochami od pozdně barokního řezbáře Ignáce Františka Platzera. Většina dalšího vybavení kromě varhan, které pocházejí taktéž ze 17. století, je pseudoslohová a pochází z průběhu 18. století.<sup>80</sup>

### 6.1 Florián Gryspek z Gryspachu

Figurální dřevěný renesanční epitaf o rozměrech 590 cm výšky a 350 cm šířky je umístěn na západní zdi kaple na jižní straně kostela.<sup>81</sup> Epitaf je horizontálně členěn na několik částí, které jsou doplněny dekoračními prvky. Nejbohatší a hlavní část epitafu je tvořena obrazem Nanebevstoupení Páně, na jehož spodním okraji je latinský nápis „TRIVMPHATORI GLORIOSO“. Celý výjev je umístěn v malovaném orámování. Na levé straně je vyobrazen spoutaný ďábel, na pravé straně spoutaný kostlivec a nad nimi nápis „ASCENDENS IN COELVM CAPTIVAM DVXIT CAPTIVITATEM“. V dolní části orámování je umístěn drak. Na levé straně tohoto výjevu je vyobrazen starší klečící muž (Florián Gryspek), který se modlí, a u jeho nohou je bílý štítek s textem „Homo et Deivs connectitur, / Hic foedere Insolvbili. /Homo et Devs pro crimine / Hic deprecatur omnivm.“ Na pravé straně je klečící žena (Rosina Gryspeková), která se také modlí, a u jejích nohou je též bílý štítek s textem „Ad hvnc eamvs libere, /Spe non labente nec fide, / Hvmana qvem fecit caro /Est proximvs Devs Deo.“ Oválný malovaný výjev je orámován vyřezávanou páskovou zdobnou kartuší s postavičkami andělů. Pod hlavní středovou částí je mezi dvěma lasturovými konzolami vyhotoven latinský nápis:

AVSTRIACAE . FIDVS . GENTI . O . MEMORABILE . NOMEN / FIDVS AD .  
EXTREMOS HEIC IACET ECCE . DIES . / ECQVIS TAM RAVM . EXEMPLVM .  
GRISPECKIVS . ILLE . / CAESARVM . AMOR . PECTVS CONSILIVMQ TRIVM . //

<sup>78</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 134-135.

<sup>79</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 55-56.

<sup>80</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 135.

<sup>81</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 62.

Nad středovou hlavní částí je umístěn v širokém vlysu latinský biblický citát:

COLOSS, 2. / DEVS EXCITAVIT CHRISTVM EX MORTVIS , DELETO QVOD  
ADVERSVS NOS E. / RAT , CHIROCRAPHO , QVOD ERAT CONTRARIVM NOBIS  
PER DECRETA : ET / ILLVDSVSTLIT . E . MEDIO . AFFIVM CRVCI :  
EXPOLIATOSQVE PRINCIPATVS / AC POTESTATES OSTENTAVIT PALAM ,  
TRVMPHANS DE ILLIS PER SEMET IPSVM . //

Poslední část epitafu tvoří nástavec nad profilovanou římsou, kde je ve střední, největší z nik, umístěn na desce latinský nápis:

DEO. OPT. MAX. / ET. MEMORIAE. / S. / FLORIANO . GRIESPECKIO . A.  
GRIESPACH. / EQVITI AVRARIO. / TRIVM IMPERATORVM CONSILIARIO. /  
AD. MORTEM VSQVE PROBATISSIMO. / VNIVS . BEATAE . CONIVGIS .  
ROSINAE . HELCELIAE A SILIAN. / BEATO . MARITO . / XVI. FILIORVM . ET . X.  
FILIVM. / PATRI . EDVCATORIQ . OPTIMO. / VIRTVTIS . SECTORI .  
VNICO. / MV SARVM . HOSPITI. / AVLAE CAESAREAE . LVMINI. / IN . AEDE .  
HAC. / A . SE. A. FVNDAMENTIS . EXSTRVCTA. / IN. QVA . MORTALITATIS .  
SVAE . SVORVMQVE . / EXSVVIAS . DEPONI . VOLVIT. / FILI . HAEREDD.  
MOESTISS. / PARENTI . BENEMERITO. / M. H. PP. //

B. ANN. LXXVIII. M.III. D. XI. / O. ANN. SAL. MDXXCVII. XXIX. MARTI. HOR.  
VI. MAT. //

Ostatní postranní dvě menší niky jsou dozdobeny lasturami a po jejich stranách jsou oblé sloupky s korintskými hlavicemi. Úplně na vrcholu jsou umístěny dva vyřezávané polychromované znaky, které patřily manželům Floriánovi Gryspekovi a Rosině Gryspekové rozené Hölzelové ze Silianu.<sup>82</sup>

Na tvorbě epitafu, podle dokumentu nalezeného v roce 1845, se podílel řezenský malíř a měšťan Hans Buleus, který jej namaloval a také instaloval v Kralovicích dne 28. března 1593. Jako pomocník mu sloužil jeho švagr Samuel Praun, který byl kadaňským měšťanem a malířem. Vyřezávané části vyhotovil wernigerodeský truhlář

---

<sup>82</sup> Příloha č. 12 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Florián Gryspek z Grysparu.

a řezbář Kryštof Hartwig. Epitaf nechali zhotovit dědicové Floriána z Gryspeku a každý z nich na něj přispěl 100 toлары. Jmenovitě to byli synové Ferdinand, Bedřich, Jaroslav, Jan Jiří, Blažej a vdovy po již zemřelých synech Karlovi a Václavovi. To vše víme díky dokumentu nalezenému ve schránce za epitafem roku 1849.<sup>83</sup>

Grypskové z Gryspachu byla bavorská rytířská rodina, která původně pocházela z Tyrolska. Jako první do Čech přišel Florián Gryspek, jemuž byl polepšen dosavadní erb a stal se zakladatelem této větve u nás.<sup>84</sup> Florián pocházel z rakouského Innsbrucku, kde se narodil 18. prosince 1509 Jiřímu Gryspekovi a Kateřině z Grünhofu. Svě mládí strávil studiem v Bologni v Itálii a na Sorboně ve Francii. Následně se dal do služeb Ferdinanda I., který byl v té době ustanoven českým králem. Florián se tak od roku 1530 stal královským sekretářem a přesídlil do Prahy, kde začal jeho kariérní růst až na pozici komorního presidenta. Postupně se stal spolehlivým úředníkem, který pokračoval ve službách Maxmiliána II. a i Rudolfa II.<sup>85</sup> Během své působnosti v Čechách získal značný majetek. Vlastnil renesanční zámek Kaceřov, Nelahozeves, Rožmitál pod Třemšínem, Nečtiny nebo Libštejn. V roce 1542 se oženil s Rozinou Hölzelovou ze Silianu, se kterou měl dvacet čtyři dětí. Dospělosti se dožily pouze čtyři dcery a sedm synů (Václav, Ferdinand, Karel, Bedřich, Jan Jiří, Jaroslav, Blažej), kteří si po smrti svého otce rozdělili majetek. Florián Gryspek zemřel 29. března 1588 na svém zámku v Nelahozevsi. Následně byl pohřben do rodinné hrobky v Kralovicích.<sup>86</sup> Ve své době představoval šlechtice byrokrata, intelektuála, byl významným humanistickým mecenášem a stal se jednou z nejvýraznějších postav rodu.<sup>87</sup>

## 6.2 Neurčená osoba

Znakový náhrobník z červeného mramoru je umístěn v západním výklenku na severní straně kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 175 cm výšky a 52 cm šířky, která byla pravděpodobně dvojnásobná. Nejspíš se vertikálně rozlomil. V centrální části je dnes již neznatelné zdobení a po obvodu tesaný nápis:

<sup>83</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 23-24.

<sup>84</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1896. sv. 10, s. 552. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:e63c0e70-0b21-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>85</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 39-40.

<sup>86</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1896. sv. 10, s. 553. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:e6623410-0b21-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>87</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, I*. Praha: Akropolis, 1992. ISBN 80-901020-3-4, s. 51.

[---] a tvtu gest pochowan pan buoh bud milostiw dussi [---] //

Náhrobník je poškozen působením mechanického vlivu a povětrnostními podmínkami, což způsobilo ztrátu nápisové složky a modelace centrální části se znakem. Povrch je navíc poškozen výrazným popraskáním.<sup>88</sup>

### 6.3 Nedochovaný náhrobník – Jan Maxmilián Wunschwitz

Náhrobník byl umístěn před hlavním oltářem a pocházel z roku 1759. Po obvodu byl latinský nápis:

*„Hic jacet // illustrissimus D. D. Maxilianus L. B. de Wunschwitz, ad inclytum regimen de Stahrenberg vice colonellus, natus ao. 1710 die 10 Junii. Pie in Domino obiit Kralovicii / ao 1759 die 22. April.“*<sup>89</sup>

Jak uvádí dochovaný přepis nápisu, náhrobník patřil baronu Janu Maxmiliánovi Wunschwitzovi, který byl podplukovníkem v Starhemborském pluku. Wunschwitzové byla panská rodina, jež měla svůj původ v Míšni. Do Čech přišli na přelomu 16. a 17. století.<sup>90</sup> Za prapředka rodu je považován válečník Wunsch, ale první členy rodu nacházíme v pramenech až ve 13. století. Jejich důvod přesídlení do Čech není známý, avšak poprvé se usazují na Boleslavsku.<sup>91</sup> Za svého patrona si zvolili Jana Nepomuckého, jemuž zasvětili řadu staveb a stali se sběrateli jeho podobizen. K jeho propojení s rodem se váže řada příběhů.<sup>92</sup> Maxmilián se narodil 10. června roku 1710 v Horšovském Týně.<sup>93</sup> Jeho otcem byl František Ignác Wunschwitz, který se stal hejtmanem Plzeňského a později i Prácheňského kraje. Jeho matkou byla Marie Josefa Barbora Nothaftová z Weissensteinu, která kromě něj na svět přivedla dalších osmnáct sourozenců, z nichž se dospělosti kromě Jana Maxmiliána dožili pouze Jan Ferdinand a Jáchym Heřman.<sup>94</sup> Maxmilián Wunschwitz, celým svým jménem Jan Maxmilián Antonín, zemřel 22. dubna 1759, jak uvádí přepis

<sup>88</sup> Příloha č. 13 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: neurčená osoba.

<sup>89</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 57.

<sup>90</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 1076. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a21fcd40-0a76-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>91</sup> WOITSCHOVÁ, Klára. *Gottfried Daniel Wunschwitz: sběratel, heraldik a genealog*. Praha: Národní archiv, 2011. ISBN 978-80-86712-90-1, s. 30.

<sup>92</sup> Tamtéž, s. 40.

<sup>93</sup> Tamtéž, s. 259.

<sup>94</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 1076. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a21fcd40-0a76-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

nápisu náhrobníku. Podle matriky zemřelých skonal 24. dubna 1759 ve věku 49 let.<sup>95</sup> Pravděpodobně, tak jako jeho bratři, i on zemřel bez potomků.<sup>96</sup>

Náhrobník se patrně nedochoval, poté co byla v kostele roku 1896 opravována podlaha a postranní oltáře.<sup>97</sup>

#### 6.4 Nedochovaný náhrobník – hrabě Petr z Arca

Další z nedochovaných náhrobníků byl umístěn u oltáře Jana Nepomuckého. Taktéž jako v případě předchozího náhrobníku na něm byl vytesán latinský nápis:

*„Hic jacet // Illustrissimus D. D. Petrus Comes de in Arco, apud inclitum regimen de Ellrigshausen Supremus Vigiliarum Praefectus. Obiit 23. April 1770. Aetat suae 42 an.“*<sup>98</sup>

Jak uvádí přepis nápisu, patřil hraběti Petrovi z Arca, jenž byl nejvyšším velitelem stráží pluku Elligshausen. Hrabata z Arca byl rod původem z Tyrolska, který se v pramenech objevuje ve 12. století a ve 13. století vymřel po meči. Následně přešlo jméno rodu i majetek na manžela poslední dědičky. Ten se stal zakladatelem nového rodu, jehož někteří členové se dostali i do Čech.<sup>99</sup> Dle přepisu nápisu z náhrobníku hrabě Petr z Arca zemřel dne 23. dubna 1770 ve věku 42 let, což se shoduje se zápisem v matrice zemřelých. Dne 24. dubna byl pohřben do zdejšího kostela sv. Petra a Pavla. V matrice zemřelých se mimo jiné uvádí, že zastával úřední funkce v patrimoniální správě, patrně byl správcem panství.<sup>100</sup>

Pravděpodobně i tento náhrobník byl z kostela odstraněn při rekonstrukci podlahy a postranních oltářů v roce 1896.<sup>101</sup>

---

<sup>95</sup> SOA v Plzni, Sbírká matrik západních Čech, sign. Kralovice 03 (Narozením oddaní, zemřelí 1713-1778), pag. 673. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kralovice-03>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 340.

<sup>96</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 1076. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a21fcd40-0a76-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>97</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 18.

<sup>98</sup> Tamtéž, s. 57.

<sup>99</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1889. sv. 2, s. 613. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:f74d3150-0b3d-11e5-b562-005056827e51>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>100</sup> SOA v Plzni, Sbírká matrik západních Čech, sign. Kralovice 04 (Narozením oddaní, zemřelí 1763-1786), pag. 53. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kralovice-04>> [cit. dne 2021-08-02]. Snímek 173.

<sup>101</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 18.

## 6.5 Matěj Weigl

Dřevěný nástěnný epitaf s malovaným obrazem o rozměrech 140 cm výšky a 154,5 cm šířky je dnes uložen v depozitáři Západočeského muzea v Plzni. Jeho původní umístění se nacházelo v Kralovicích. Tuto informaci dokládá i zápis Antonína Podlahy v Posvátných místech království Českého, kde zmiňuje, že ho našel na půdě farního kostela a následně byl předán do muzea v Plzni.<sup>102</sup>

Centrální část epitafu je tvořena obrazem malovaným olejem s motivem klečící podobizny utrakvistického faráře Matěje Weigla, modlícího se se sepjatýma rukama u křížku. Pozadí je tvořeno protékající řekou, kamenným mostem, horami a stavbami v dáli. Obraz je orámován jednoduchým širokým dřevěným rámem a zasazen mezi dva kanelované sloupy. Nad centrální částí je umístěno tmavé nápisové pole s třířádkovým latinským malovaným nápisem:

PSALMO 116 / PRECIOSA IN CONSPECTV DOMINI / MORS SANCTORVM EIVS //

Tmavé nápisové pole se také nachází pod centrální částí. Nápis je šestiřádkový, opět malovaný latinou:

Reuerendus Pius et Doctus' Vir Matheus Weigelus/ Paubicenus Bohoemus Ecclesia  
Kralouicensis per [---] /annos Fidelis minister ex hoc miserabilis ualle' ad cae - / lestern  
patriam emigravit II. Decembris Anno 1615 /Aetatis Suae 63 Ministerij uero 40 [---] / ad  
aeternam memoriam hoc monumentum posuerun [---] //

Epitaf se dochoval ve výborném stavu bez jakéhokoliv poškození.<sup>103</sup> V rámci Západočeského muzea v Plzni prošel v roce 2005 restaurátorskými pracemi.<sup>104</sup>

Matěj Weigl byl utrakvistickým farářem ve farním kostele sv. Petra a Pavla od roku 1585 po dobu 28 let. Zemřel 2. prosince 1615 ve věku 63 let, jak sděluje nápis na epitafu. Dochovala se k němu také zpráva, která vypovídá o tom, že zbil v roce 1595 katolického faráře Felixe Křepčovského. Důvodem mu pro to bylo označení jeho manželky „kuchařkou“. Kromě samotného faráře Weigla se k útoku přidala i manželka a zaútočili na

---

<sup>102</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 14.

<sup>103</sup> Příloha č. 14 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Matěj Weigl.

<sup>104</sup> Západočeské muzeum v Plzni. *Výroční zpráva roku 2005* [online]. Plzeň: Západočeské muzeum v Plzni, 2006. Dostupné také z URL: <<https://invenio.nusl.cz/record/71633/files/nusl-1.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].



něj jeho vlastní sekerou.<sup>105</sup> V té době byly Kralovice pod správou Gryspeků, a poté co byly připojeny zpět k plaskému klášteru, staly se znovu plně katolickými.<sup>106</sup>

---

<sup>105</sup> WINTER, Zikmund. *Život církevní v Čechách* [online]. V Praze: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1895. sv. Svazek první, s. 212. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:31fe347b-8152-43bd-b26e-52b9c761fa9b>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>106</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 15.

## 7 Krašov – kostel sv. Ondřeje

Původně románský kostel byl v Krašově postaven ve 12. století jako panský tribunový kostel. Z této doby pochází kostelní věž a loď kostela. Ve 14. století byl přistavěn ke kostelu gotický presbytář, který nahradil původní románskou apsidu. Následně nebyl kostel nikdy přestavován, pouze v roce 1807 byla snížena masivní kostelní věž a zakončena cibulovitou bání.<sup>107</sup> Jde o jednolodní stavbu s presbytářem, obdélníkovou sakristií a předsíní. V interiéru se nachází hlavní oltář ze 17. století se jménem donátora Julia Heinricha. Nejstarším prvkem je však polychromovaná gotická soška Madony z období kolem roku 1400. Většina dalšího vybavení kostela pochází z 18. nebo 19. století.<sup>108</sup>

### 7.1 Vavřinec Račín z Račina

Figurální náhrobník je vsazen do zdi v sakristii na severní straně kostela. Je zhotoven z opuky o rozměrech 192 cm výšky a 101,5 cm šířky. V horních třech čtvrtinách v centrální části je umístěna postava klečícího rytíře ve zdobném brnění před ukřižovaným Ježíšem Kristem. U kolenou mu leží sejmutá helma. Klečící postava by měla znázorňovat Vavřince Račina z Račina. Ve spodní čtvrtině je umístěn v obdélníkovém, zdobně orámovaném poli německý nápis kapitálou:

ANN<sup>O</sup> 1598 DEN 10. DECEMBRIS VMB II / VHR IN DER NACHT IST IN GOT  
VERSC<sup>H</sup> / IEDEN DER EDL GESTRENG VND EHRVEST / LAVRENTZ  
RATZSCHINGER VON RATZSCH LVFF / WILKISCHAV SEINES ALTERS [---] DĚ  
GOT / VND VNS ALLEN EINE FRÖHLICHE AVFFERSTEHVNG VORLEIH /  
WOLLE AMEN //

Náhrobník byl původně v celé své ploše přetřen černou barvou, která se dochovala pouze v horních třech čtvrtinách, kde na některých místech již dochází k její korozi. Modelace centrálního výjevu je zcela zachovalá, naopak nápisová složka zejména v posledních řádcích je porušena vzlínající vlhkostí a počínající korozi. Při okrajích je náhrobník mírně mechanicky poškozen.<sup>109</sup>

Račínové z Račina byla česká vladycká rodina, která pocházela ze statku Račín nedaleko Toužimi, podle kterého převzali své jméno. Poprvé se v pramenech objevují ve

<sup>107</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 70.

<sup>108</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 143.

<sup>109</sup> Příloha č. 15 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Vavřinec Račín z Račina.

30. letech 15. století právě v tomto regionu, kde v průběhu let vlastnili řadu majetků. Kromě statku Račín také tvrz Vlkošov a Brlozec, které mezi sebou dědili.<sup>110</sup> Vavřinec Račín z Račina zemřel 10. prosince ve večerních hodinách roku 1598, jak udává nápis na náhrobníku. V pramenech je uváděn jako Lorenc Račín z Račina, jehož otcem byl Ondřej Račín. Měl bratra Mikuláše. Po smrti svého otce roku 1545 společně bratři vložili tvrz Vlkošov do zemských desek a při dělení majetku v roce 1580 si tuto tvrz ponechal Lorenc čili Vavřinec.<sup>111</sup> Kromě zmíněné tvrze měl také v držení ves Račín, Tisovou a část Mezí.<sup>112</sup> Po jeho smrti připadl majetek synu Bohuslavovi a po jeho brzkém skonu Vavřincovu bratru Mikulášovi.<sup>113</sup>

## 7.2 Račínové z Račina – neurčená osoba

Pískovcový znakový náhrobník je usazen při severní zdi kostelní lodi, vedle náhrobníku Markéty Pernkové z Šenrajtů. Kámen je na tomto místě umístěn sekundárně. Primární umístění se nacházelo v prostoru lodi pod kostelními lavicemi v dlažbě.<sup>114</sup> Je obdélníkového tvaru o rozměrech 155 cm výšky a 80 cm šířky. V centrální části náhrobníku pod obloukem je umístěn znak Račínů z Račina. Po obvodu byl vytesán formou tesání do plochy kamene český nápis kapitálou:

[---] / [---] ZII MAGDALENY VSNVL W PANV BOHV / A TVTO ODPOCZIWA  
VROZENY PAN WOND [---] //

Náhrobník je poškozen mechanickým působením, zejména v jeho horní polovině, což způsobilo ztrátu části nápisové složky a možných modelačních prvků. Taktéž byl poničen během ukotvení ke stěně lodi. Tento fakt je patrný zejména v levém horním rohu, kde je doplněn a přetřen maltou.<sup>115</sup>

---

<sup>110</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 21, s. 18. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:674aa8f0-0a91-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>111</sup> Tamtéž, s. 18.

<sup>112</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 705.

<sup>113</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 205.

<sup>114</sup> KAPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 73.

<sup>115</sup> Příloha č. 16 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Račín z Račina - neurčená osoba.

Račínové z Račina, jak již bylo zmíněno výše, byla vladycká rodina pocházející ze západních Čech nedaleko Toužimi, která měla patronátní právo k tomuto kostelu.<sup>116</sup> Jako možnou osobu, která spočinula pod tímto náhrobníkem, uvádí Soupis památek rytíře Ondřeje Račina z Račina, a to na základě zbytků tesaného českého nápisu.<sup>117</sup> Zemřelou osobou by tak mohl být otec výše zmiňovaného Vavřince. Ondřej Račín z Račina zemřel roku 1520. Byl pánem na Vlkošově a měl spolu s bratry v držení tvrz Brlozec. Po sobě zanechal syna Vavřince (Lorence) a Mikuláše, kteří si rozdělili majetek.<sup>118</sup>

### 7.3 Markéta Pernklová z Šenreitu

Pískovcový znakový náhrobník je umístěn u severní zdi lodi v pravém rohu pod kruchtou, kde je zasazen mezi dva okolní náhrobníky. Jedná se o sekundární umístění, původně se nacházel v dlažbě v sakristii.<sup>119</sup> Je obdélníkového tvaru o rozměrech 155 cm výšky a 87 cm šířky. V centrální části je znak Pernklů z Šenreitu, který je tvořen vyskakující liškou. Po obvodu je vytesán český nápis kapitálou, jehož poslední dvě slova jsou umístěna v centrální části při horním okraji náhrobníku:

LETA 9Z W ORVHI PONDIELI / PO WELIKONOCI VMRZELA VROZENA PANNA  
MARKETA / PERNKLOBKA Z SSENREITV / A TVTO W PANV ODPOCZIWA PA.  
BVH RACZ DVSSI GEG / I MILOSTIW BEITI //

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození jak modelačních prvků, tak i tesané nápisové části. Poničen je pouze necitelným zasazením ke kostelní zdi v lodi, což je patrné zejména při horním okraji, kde je překryt maltou. Během tohoto kroku nedošlo k zásahu do nápisové složky kamene.<sup>120</sup>

Pernklo z Šenreitu byla rytířská rodina původem z Německa, jež se v Čechách objevila na konci 15. století v osobě Jiřího Pernkla z Šenreitu, který se stal pánem v Bezvěrově. Rod ho vlastnil až do roku 1554, kdy byl prodán. Odtud se poté rozšířil do

<sup>116</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem kralovského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 705.

<sup>117</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 31.

<sup>118</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 21, s. 18. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:674aa8f0-0a91-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>119</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 73.

<sup>120</sup> Příloha č. 17 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Markéta Pernklová z Šenreitu.

celých západních Čech. Jak uvádí náhrobník, patřil Markétě Pernkové z Šenreitu, která zemřela druhé pondělí po Velikonocích. Podle Soupisu památek se tak stalo v roce 1592.<sup>121</sup>

#### 7.4 Neurčená osoba

Pískovcový znakový náhrobník je umístěn na stěně v rohu pod kruchtou vedle náhrobníku Markéty Pernkové z Šenreitu. Jedná se o sekundární umístění, primárně se nacházel v dlažbě kostelní lodi pod lavicemi.<sup>122</sup> Je obdélníkového tvaru o rozměrech 150 cm výšky a 67 cm šířky. V dolní polovině centrální části v obdélníkové prohlubni je značně ohlazený erb. Nad ním bylo umístěno obdélníkové nápisové pole. Dnes jen se zbytky tesaného nápisu kapitálou. Celý výjev byl jednoduše orámován.

Náhrobník je v celé ploše mechanicky poškozen, což způsobilo ztrátu nejen nápisové složky, ale také ohlazení modelačních prvků. Tento fakt způsobil, že nelze určit, komu náležel.<sup>123</sup>

---

<sup>121</sup> Tamtéž, s. 73.

<sup>122</sup> Tamtéž, s. 73.

<sup>123</sup> Příloha č. 18 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: neurčená osoba.

## 8 Líšťany – kostel sv. Petra a Pavla

Zdejší kostel sv. Petra a Pavla byl již ve 14. století uváděn jako farní, ale až do 17. století docházelo k jeho postupnému úpadku, jelikož funkci farního kostela převzal kostel v Pernarci. Roku 1768 byl kostel stržen a ještě téhož roku byl položen základní kámen nového.<sup>124</sup> Ten byl vystavěn za podpory hraběte Julia Xavera Hamiltona, který věnoval na stavbu 5.000 zlatých, pod vedením stavitele Eugena Kondela z Plzně.<sup>125</sup> Vnitřní část kostela byla definitivně dokončena až za působení Josefa Maxmiliána Kinského v 70. letech 18. století, na což odkazuje znak Kinských v kartuši pod korunou. Roku 1821 byla na severní straně přistavěna k lodi hrobka pro rodinu Steinbachů, jako jednoduchá přízemní stavba ozdobená dórskými sloupy s kanelurou.<sup>126</sup> Tato stavba vznikla jako náhrada za původní steinbachovskou hrobku, která byla zbořena během stavebních prací při stavbě nového kostela. Tento počín proběhl v době, kdy byl majitelem panství Bořek Dohalský.<sup>127</sup> Kostel je jednolodní barokní stavba s věží čtvercového půdorysu. V roce 1896 a mezi lety 1901 až 1905 prošel opravami.<sup>128</sup> V interiéru se nachází socha Panny Marie z období pozdní gotiky a kamenná renesanční křtitelnice.<sup>129</sup>

### 8.1 Steinbachové z Kranichsteinu

V kostele v hlavní lodi na severní straně před rokokovým bočním oltářem Immaculaty s erby Steinbachů a Dohalských je v podlaze usazen obdélníkový náhrobník, který kryje vstup do hrobky Steinbachů z Kranichsteinu. Je vyhotoven z červeného mramoru o rozměrech 178 cm výšky a 152 cm šířky. V rozích jsou vsazeny zbytky mosazných držadel sloužících k jeho vyzvednutí. V dolní polovině centrální části je vytesán reliéf lebky se zkříženými hnáty. Při horním okraji uprostřed je již nerozpoznatelný znak. Po obvodu je vytesán latinský nápis kapitálou, ze kterého je čitelné pouze:

HAEC PRO FAMILIA PER / ILLVSTRIS [---] STEIN / BACHIORVM AR / [---] //

<sup>124</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 149.

<sup>125</sup> CHMELÍŘ, Václav. *Zapomenuté hrady, tvrze a místa: Zámek Líšťany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 19.

<sup>126</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 150-151.

<sup>127</sup> CHMELÍŘ, Václav. *Zapomenuté hrady, tvrze a místa: Zámek Líšťany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 19.

<sup>128</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 149-151.

<sup>129</sup> KUMPERA, Jan. *Západočeský kraj A-Z: historie, památky, příroda*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-7088-005-8, s. 109.

Povrch náhrobníku je značně omšelý a popraskaný mechanickým vlivem, což způsobilo v některých partiích nápisu jeho nečitelnost. To bylo patrné již v roce 1912, kdy tento fakt zmiňují Jaroslav Kamper a Zdeněk Wirth v *Soupisu památek*.<sup>130</sup> Mechanické poškození je také patrné na okrajích, kde jsou některá místa neodborně doplněna maltou. Celý povrch náhrobníku je pokryt šedavým povlakem a dnes skryt pod kostelními lavicemi.<sup>131</sup>

Steinbachové z Kranichsteinu byl rod pocházející z oblasti severního Německa, který se v Čechách usadil během 17. století. První z rodu do západních Čech přišel Antonín Steinbach během třicetileté války spolu s císařským vojskem. Tak jako řada jeho předků, kteří bojovali po celé Evropě, i on se dal na vojenskou kariéru. V době svého příchodu se psal jako Steinbach a stal se hejtmanem v Toužimi na panství Lauenburků.<sup>132</sup> Krátce na to v roce 1660 koupil Krašovice, Hunčice a zejména Líšňany, které se staly sídlem pro řadu jeho potomků. O čtyři roky později 5. května byl povýšen do rytířského stavu a získal predikát z Kranichsteinu. Jeho manželkou se stala Majdalena Meilerová z Erzberka. Za svého života v Líšňanech vybudoval barokní zámek a po jeho smrti byl majetek rozdělen mezi pět synů – Arnošta Bedřicha, Antonína Františka, Jiřího Karla, Františka Julia a Františka Benedikta.<sup>133</sup> Antonín Steinbach zemřel roku 1678. Na základě jeho závěti a přání byla ve zdejší kostele zbudována rodinná hrobka, kde byl také pohřben.<sup>134</sup>

Dalším pohřbeným v rodinné hrobce byl František Benedikt Steinbach z Kranichsteinu, který po otci zdědil statek Líšňany, Popovice a Zahrádku. Svůj majetek se snažil rozšířit přikoupením statku Radimovice, Hunčice a skupinou vsí okolo Krašovic. Oženil se s Annou Rebekou Ungrarovou z Ritterspurka. Spolu měli čtyři děti – Františku<sup>135</sup>, Ferdinanda<sup>136</sup>, Josefa Antonína<sup>137</sup> a Karla Maxmiliána Wilhelma<sup>138</sup>. Tak jako

---

<sup>130</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 154.

<sup>131</sup> Příloha č. 19 - Líšňany, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobní deska hrobky: Steinbachové z Kranichsteinu.

<sup>132</sup> CHMELÍŘ, Václav. *Zapomenuté hrady, tvrze a místa: Zámek Líšňany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 16.

<sup>133</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 80. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:315f12f0-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>134</sup> CHMELÍŘ, Václav. *Zapomenuté hrady, tvrze a místa: Zámek Líšňany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 17.

<sup>135</sup> SOA v Plzni, Sbírka matrik západních Čech, sign. Líšňany 01 (Narození, oddání, zemřelí 1680-1739), pag. 7. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 7.

<sup>136</sup> Tamtéž, pag. 13. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 10.

jeho otec i on zažil kariérní vzestup, když se na konci 17. století stal hejtmanem Plzeňského kraje.<sup>139</sup> Zemřel 23. září 1704, poté co u něj propukla duševní choroba, vlivem níž si na líšťanském zámku podřízl hrdlo nožem na seřezávání brk. I přes to byl pohřben do rodinné hrobky. Zanechal po sobě syna Karla Maxmiliána Viléma, který převzal Líšťany.<sup>140</sup>

V rodinné hrobce také spočinul Vojtěch Julius Steinbach z Kranichsteinu, syn Karla Maxmiliána Viléma a Marie Anny Steinbachové z Kranichsteinu, jež byla vzdálenou příbuznou jeho otce, který se s ní oženil roku 1716.<sup>141</sup> Vojtěch Julius se rodičům narodil 24. května 1727 v Líšťanech.<sup>142</sup> Zemřel o měsíc později 24. června 1727 a následně byl pohřben do rodinné hrobky v kostele sv. Petra a Pavla.<sup>143</sup> Již v té době bylo panství od roku 1726 prodáno hraběti Juliovi Xaverovi Hamiltonovi. Po smrti Vojtěcha Julia rodina odešla na Klatovsko.<sup>144</sup>

Roku 1731 byl do rodové hrobky pohřben Antonín František Steinbach z Kranichsteinu, původem ze Všerub, kde od roku 1698 vlastnil dům. V průběhu let zde prikoupil ještě další majetek, který opět postupně prodal. Roku 1729 koupil vedlejší statek Kunějovice od Schirndingerů. Zemřel po pádu ze schodů, při němž si zlomil vaz. Byl pohřben do rodinné hrobky v Líšťanech. Kdy se tato událost stala, v tom se prameny neshodují. Matrika zemřelých v Líšťanech uvádí jako datum úmrtí 6. října 1732

---

<sup>137</sup> Tamtéž, pag. 18. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 13.

<sup>138</sup> Tamtéž, pag. 41. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 24.

<sup>139</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 80. Dostupné také z: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:315f12f0-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>140</sup> CHMELÍŘ, Václav. Zapomenuté hrady, tvrže a místa: *Zámek Líšťany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 18.

<sup>141</sup> Tamtéž, s. 18.

<sup>142</sup> SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Líšťany 01 (Narození, oddání, zemřelí 1680-1739), pag. 235. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 122.

<sup>143</sup> Tamtéž, pag. 81. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 257.

<sup>144</sup> CHMELÍŘ, Václav. Zapomenuté hrady, tvrže a místa: *Zámek Líšťany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1, s. 19.



a věk 61 let.<sup>145</sup> Naopak matrika zemřelých ve Všerubech udává jako datum úmrtí 8. října 1731 a věk 70 let.<sup>146</sup>

Po letité odmlce se do Líšťan vrátila rodina Steinbachů z Kranichsteinu v osobě Anny Marie Steinbachové z Kranichsteinu, která se provdala v roce 1779 za Maria Václava Bořka Dohalského z Dohalic, který v roce 1794 koupil zdejší panství. Za svého působení v Líšťanech spolu s manželkou nechal vystavět oltář zasvěcený Panně Marii nad rodinnou hrobkou. Taktéž byla v roce 1821 přistavěna vnější hrobka rodiny Steinbachů z Kranichsteinu. Říšský hrabě Maria Václav Bořek Dohalský z Dohalic se narodil v Žikově a byl pokřtěn v Petrovicích. Během života se stal císařským komorníkem a získal rytířské řády sv. Štěpána a Václava. Zemřel 24. ledna 1824 v Praze ve svém domě na tehdejším Koňském trhu a následně byly jeho ostatky převezeny do Líšťan, kde byly vystaveny na zámku. Dne 29. ledna 1824 byl pochován do rodinné hrobky své manželky.<sup>147</sup> Vdova Anna Marie Steinbachová z Kranichsteinu provdaná Dohalská z Dohalic se narodila v roce 1760. Zemřela, tak jako její manžel, v domě na dnešním Václavském náměstí dne 12. srpna 1825. Taktéž byla po převezení do Líšťan pochována do rodinné hrobky.<sup>148</sup> Stala se tak pravděpodobně poslední pohřbenou osobou v hrobce.

---

<sup>145</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Líšťany 01 (Narození, oddání, zemřelí 1680-1739), pag. 106. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 269.

<sup>146</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 03 (Oddání, zemřelí 1727-1770), pag. 20. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-03>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 92.

<sup>147</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Líšťany 07 (Zemřelí 1785-1844), pag. 20. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-07>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 4.

<sup>148</sup> Tamtéž, pag. 22. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-07>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 23.

## 9 Nečtiny – kostel sv. Jakuba Většího

Poprvé je zdejší kostel zmiňován již ve 14. století. Byl postaven v gotickém slohu, ale současný jednoduchý barokní kostel na návrší nad Nečtinami byl vystavěn v letech 1750 až 1752.<sup>149</sup> Starý kostel nechala přestavět Marie Karolína, vdova po zemřelém Ferdinandu Felixovi z Kokořova, spolu se svým švagrem Ignácem Františkem z Kokořova.<sup>150</sup> Kostel je jednolodní stavba se zkosenými nárožními zakončená půlkruhovým presbytářem a obdélníkovou sakristií. Vybavení pochází přibližně z poloviny 18. století.<sup>151</sup> Nejvýznamnějším prvkem v kostele je kopie gotické sochy Piety ze dřeva, která pochází z období kolem roku 1430. Originál je dnes umístěn na Švihově.<sup>152</sup>

### 9.1 Kokořovcové z Kokořova

Pískovcový hrubě rokokově kartušovaný náhrobník je umístěn v kostelní dlažbě v presbytáři, kde kryje podzemní prostor. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 170 cm výšky a 95 cm šířky. V rozích kamene jsou umístěny hřeby pro vyzvednutí desky. V celé ploše se nachází čtyři zdobné rokokové kartuše. Největší z nich je umístěna v centrální části, kde je dodnes v některých partiích znatelný latinský nápis tesaný kapitálou. Již na počátku 20. století v Soupisu památek Antonín Podlaha uvádí, že je nápis vyšlapaný a čitelné je pouze:

„IN DOMINI PIE OBIIT...“<sup>153</sup>

Dnes je na náhrobníku čitelný pouze zlomek posledního řádku:

[---] ESETZA [---] //

Náhrobník je poškozen nejen mechanickým vlivem, ale také je na něm značně viditelná koroze způsobená vlhkostí. Oba tyto vlivy způsobily, že je dnes nečitelný a ve své ploše ztratil veškeré reliéfní detaily. Na svém povrchu je taktéž pokryt černým povlakem.<sup>154</sup>

<sup>149</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 141.

<sup>150</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-32-9, s. 682.

<sup>151</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 456.

<sup>152</sup> KUMPERA, Jan. *Západočeský kraj A-Z: historie, památky, příroda*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-7088-005-8, s. 124.

<sup>153</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 143.

<sup>154</sup> Příloha č. 20 - Nečtiny, kostel sv. Jakuba Většího, náhrobní deska hrobky: Kokořovcové z Kokořova.

Spočinula pod ním Marie Karolína Kokořovcová z Kokořova rozená z Hartigu, paní na Preitensteinu, jež zemřela 23. dubna 1766 ve věku 56 let.<sup>155</sup> Z Hartigu byl hraběcí rod z Lužice, který se na území Čech usadil během 18. století. Marie Karolína se narodila do svazku Ludvíka Josefa, přísedícího královského zemského soudu, a Marie Terezie rozené Putzové z Adlersturnu. V roce 1731 se provdala za Ferdinanda Felixe z Kokořova, s nímž měla několik synů a dcer.<sup>156</sup> Po smrti svého manžela v roce 1746 se stala mecenáškou řady barokních soch a také nechala přestavět kostel sv. Jakuba.<sup>157</sup> V nečtinském parku tak můžeme nalézt sochu sv. Jana Nepomuckého, kde je na podstavci uvedeno její jméno.<sup>158</sup> Manžel zemřel v roce 1746 a byl pohřben ve Žluticích. Po smrti v roce 1766 byla hraběnka pochována v kostele sv. Jakuba Většího. Před pohřbením jí bylo vyňato srdce a ve schránce uloženo k manželovi ve Žluticích.<sup>159</sup> Tento fakt však neodpovídá zápisu v matrice zemřelých, kde je napsáno, že byla pohřbena ve stejné hrobce jako její manžel Ferdinand Kokořovec z Kokořova.<sup>160</sup>

Do téže hrobky byl dne 7. července 1771 pohřben ve věku 45 let i Ferdinand Filip, hrabě Kokořovec z Kokořova, který zemřel dne 3. července 1771 ve svém pražském domě. Byl pánem na Preitensteinu, Zahrádce a Březíně.<sup>161</sup> Byl vnukem Hroznaty Kokořovce z Kokořova na Žluticích. Po smrti hraběnky Marie Karolíny získal dvě třetiny nečtinského panství. Oženil se s dcerou Ferdinanda Jakuba Kokořovce Josefou, s níž měl dvě děti – Františka a Terezii. Během kariéry plukovníka utrpěl těžký úraz, po němž se mu stal poručíkem jeho strýc Václav Kokořovec. Po jeho smrti v roce 1771 se této pozice ujala jeho žena Josefa, která spravovala panství až do roku 1787, kdy zemřela.<sup>162</sup> Kokořovcové z Kokořova byl starý panský rod, jež nesl název podle hradu Kokořova nedaleko Nekmíře.

---

<sup>155</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Nečtiny 29 (Zemřelí, index zemřelých 1735-1786), pag. 147. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/nectiny-29>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 78.

<sup>156</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14, s. 524. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:9d205e90-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>157</sup> BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny: Soupis drobných památek Manětínsko-nečtinského regionu*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2008. ISBN 978-80-87185-02-5, s. 16.

<sup>158</sup> Tamtéž, s. 57.

<sup>159</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 679.

<sup>160</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Nečtiny 29 (Zemřelí, index zemřelých 1735-1786), pag. 147. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/nectiny-29>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 78.

<sup>161</sup> Tamtéž, pag. 169. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/nectiny-29>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 89.

<sup>162</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 679.

Poprvé se objevují v pramenech na konci 15. století a jejich předkem byl Petr z Tatinné. Během let se stali hraběcím rodem, který měl erb rozdělený na dvě poloviny – červenou a černou. Nad ním helmu s rohy těch samých barev. Do Nečtin rod Kokořovců přišel osobou Adama Václava Kokořovce, jež je zdědil po své matce Dorotě Polyxeně Týřovské z Einsidle.<sup>163</sup> Rod měl nečtinské panství v držení až do roku 1799, kdy vymřela zdejší větev Kokořovců.<sup>164</sup>

---

<sup>163</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14, s. 524. Dostupné také z URL:< <https://ndk.cz/uuid/uuid:9d205e90-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>164</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 679.

## 10 Plasy – kostel Nanebevzetí Panny Marie

První kostel na tomto místě byl postaven již roku 1144 jako provizorní dřevěná stavba, která byla v letech 1154 až 1204 nahrazena trojlodní piliřovou bazilikou.<sup>165</sup> Kostelní loď byla křížová, od bočních lodí oddělena sloupy a zakončena apsidou. Během 15. století byl kostel pobořen husity a opraven o řadu let později v letech 1661 až 1666 v raně barokním slohu za opata Kryštofa Tenglera. Nová stavba byla vystavěna na původních základech.<sup>166</sup> Kostel byl postaven jako jednoduchá stavba bez původních věží, dvou kaplí a kratší délkou než původní románský. Dnešní kostel má široká segmentově zakončená okna, postranní lodi jsou členěny pilastry a loď je ukončena presbytářem s valenou klenbou a konchou. Vybavení pochází od řady významných umělců.<sup>167</sup> Interiéru dominuje hlavní barokní oltář z druhé poloviny 17. století, na němž je výjev „Nanebevzetí Panny Marie“ od Karla Škréty a v nástavci obraz „Nejsvětější Trojice“ od stejného autora. Dílo Petra Brandla je umístěno na postranním oltáři, který stojí v severním ramenu kostela a je tvořen obrazem „Sv. Bernarda“. Tvorbu Matyáše Bernarda Brauna nalezneme v podobě vyřezávaného dřevěného sousoší „Kristus na kříži“.<sup>168</sup> I zbytek zařízení kostela jako kostelní lavice nebo trojdílné stolice pocházejí z období baroka.<sup>169</sup>

### 10.1 Bernard Hřebík

Znakový náhrobník z červeného mramoru je umístěn v kostelní dlažbě v postranním rameni na severní straně kostela. Jedná se o sekundární umístění. Primární umístění se nacházelo u oltáře sv. Barbory.<sup>170</sup> Je obdélníkového tvaru o rozměrech 106 cm výšky a 67 cm šířky. V centrální části kamene v prohloubeném výklenku je vytesán štít, na němž je umístěn kalich a nad ním patena. Nad štítem je vyobrazena lebka se zkříženými hnáty a kříž. Okolo středové části je vytesán latinský nápis kapitálou:

+ HIC REQUIESCIT REV . AC RELIG . / P. BERNARD HRZEBIK / PROF . PLASS .  
OBIIT VIII . KAL. MAIJ / ANNO MDCLXX //

<sup>165</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 73.

<sup>166</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 158.

<sup>167</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 74-75.

<sup>168</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 162-167.

<sup>169</sup> Tamtéž, s. 168

<sup>170</sup> SOkA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 324. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 154.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození nápisové či reliéfní části kamene.<sup>171</sup>

Bernard Hřebík, jak uvádí náhrobník, zemřel 8. května v roce 1670. Prameny o této osobě jinak nehovoří.

## 10.2 Benedikt Engelken

Nápisový náhrobník z červeného mramoru je umístěn před presbytářem jako první zleva ze souboru sedmi náhrobníků a je obdélníkového tvaru. Je jednoduchý, bez reliéfní výzdoby a orámován tenkou linkou na obvodu. Celá vnitřní plocha je pokryta latinským nápisem tesaným kapitálou:

+ / VIXIT / [abc] LI / [abc] / [abc] / OBIIT / [abc] LX [abc] / E [abc] / REQUIES [abc] /  
[abc] / BENEDICT ENGELKEN / [abc] / [abc] / CVIVS MEMORIA / EST IN /  
BENEDICTIONE //

Celé znění nápisu z náhrobníku známe díky jeho přepisu:

*„VIXIT annis LI  
REXIT annis XV  
OBIIT  
anno MDCLXXXI, die 3. Octobris  
et hic  
REQVIESCIT  
Reverendissimus Dnus Benedictus Engelken,  
monasterii hujus professus et abbas,  
caus memoria  
est in  
benedictione.“<sup>172</sup>*

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození, pouze s popraskaným povrchem. Vlivem mechanického působení došlo v některých místech k ohlazení nápisové složky a ztrátě její čitelnosti.<sup>173</sup>

---

<sup>171</sup> Příloha č. 21 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Bernard Hřebík.

<sup>172</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticus monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sbírká pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 135.

<sup>173</sup> Příloha č. 22 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Benedikt Engelken.

Benedikt Engelken byl plaským opatem v letech 1666 až 1681. Stal se jím 28. listopadu, poté co byl zvolen 28 hlasy.<sup>174</sup> Ve svém znaku má černý štít s vloženým bílým herolským křížem. Na konci každého z ramen je umístěno jedno z písmen M, O, R nebo S a modrý štítek se sedmkrát polcenou zlato-černou krokví, která je napravo doplněna o zlatou lilii a nalevo o růži téže barvy. Pod tímto výjevem je umístěna postava anděla se zlatou hvězdou nad hlavou, oděná do červeného šatu, s bílými křídly a zlatými vlasy. Nad štítem byla umístěna mitra mezi dvěma berlami.<sup>175</sup> V roce 1678 přikoupil ke klášteru krašovské panství, čímž dosáhl rozsahu, jenž přetrval celé období vrcholného baroka. Panství odkoupil od Adolfa z Misseroni a čítalo ovčín, dva mlýny, ves Rakolusky, Bohy, Kozojedy, dvory Rohy a Borek. Kromě něho také již roku 1669 koupil Robčice od Alžběty Beřkovské.<sup>176</sup> Za jeho působení došlo na klášterních statcích v roce 1680 ke vzbuření, ale bylo potlačeno vojskem.<sup>177</sup> Nechal vyzdobit klášterní kostel znovu vystavěný za opata Tenglera.<sup>178</sup> Od Jana Valdštejna získal výsadní právo dosazovat na faru v Kralovicích, Žebnici a Plané.<sup>179</sup> Benedikt Engelken zemřel 3. října 1681 ve věku 51 let a byl plaským opatem po dobu 15 let, jak se dočteme na náhrobníku.

### 10.3 Celestin Stoy

Znakový obdélníkový náhrobník z šedého mramoru je umístěn v presbytáři jako druhý zleva v souboru sedmi zdejších náhrobníků. Náhrobník je velice strohý, pouze při okraji má jednoduchou linkou vyvedené orámování. V horní polovině má jemnou linkou vytesaný znak opata Celestina Stoye. Pod ním je umístěn latinský nápis kapitálou:

REVERENDISSIMUS [abc] / DOMINUS DOMINUS / CAELESTINUS STOY / SAC :  
ORD : CIST . REGII MONASTERII / DE PLASS ABBAS . ADS VI / BOHEAIO LIPL  
PRAEPOS IN / WELLERHRAI . ET . COROX / PATER IMMEDIAIUS / REGNI

---

<sup>174</sup> Tamtéž, s. 134.

<sup>175</sup> *850 let Plaského kláštera (1145-1995). Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995.* Plasy, 1995, s. 108.

<sup>176</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasteriis Plassensis et De monasteriis Plassensis professis.* Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 134.

<sup>177</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 848. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a3770ad0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>178</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská.* V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 79.

<sup>179</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích.* V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7, s. 50.

BOHEMIE PRAELATUS / IS ET ERUMNSOERBELLIDISTUR / SET TR / ETATIS  
FLORE CONSUMPTUS / [abc] / [abc] / [abc] IN PACE //

Celé znění nápisu z náhrobníku se dochovalo v přepisu, v některých částech však pozměněné od originálu:

*„Rmus ac Amplmus DD.  
COELESTINVS STOY,  
S. O. Cist. Mnrii Plass. Abb. & &  
Curi set aerumnis per bellica disturbia  
causatis fractus  
atque in aetatis flore consumptus  
obiit Anno 1748 die 27. Septemb.  
Aetatis suae 49. Profess. 31. Sacerdot. 24. Abbat.  
dignit. 10. anno.“<sup>180</sup>*

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Pouze na některých místech s popraskaným povrchem. Vlivem mechanického působení došlo k ohlazení nápisové složky a ztrátě její čitelnosti.<sup>181</sup>

Celestin Stoy byl opatem v Plaském klášteře v letech 1738 až 1748. Stal se jím 15. června po zvolení 51 hlasy. V roce 1727 ukončil studia filozofie a teologie v Praze. Roku 1730 byl jmenován převorem a o osm let později opatem.<sup>182</sup> Ve svém osobním štítu měl římského vojáka ve zbroji, který kráčí v krajině. Buď ho využíval samostatně, doplněný o pontifikálie, nebo jej vkládal do znaku Plaského klášteřa.<sup>183</sup> Podílel se na opravě a přestavbě filiálního kostela sv. Jiří v Kostelci, která proběhla v roce 1741.<sup>184</sup> V roce 1746 nechal opravit klášterní mlýn stojící u klášteřa, na což upomíná i deska umístěná na budově. Stavební práce také probíhaly na stavbě Mariánské Týnice, která byla za jeho působení dostavěna po kopuli.<sup>185</sup> Mimo jiné rozdával obilí potřebným a chudým, když dosáhlo vysoké ceny. Zemřel 27. září 1748 a byl pohřben kladrubským opatem

<sup>180</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 138.

<sup>181</sup> Příloha č. 23 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Celestin Stoy.

<sup>182</sup> Tamtéž, s. 138.

<sup>183</sup> 850 let Plaského klášteřa (1145-1995). *Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského klášteřa pro české dějiny“ požádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.–2. 6. 1995*. Plasy, 1995, s. 109.

<sup>184</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášteřů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 314.

<sup>185</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 848. Dostupné také URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a3770ad0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].



Josefem Sieberem. Na náhrobníku se dočteme, že zemřel ve věku 49 let a byl plaským opatem po dobu 10 let.<sup>186</sup>

#### 10.4 Fortunát Hartmann

Znakový náhrobník z mramoru je vsazen do kostelní podlahy jako třetí v pořadí zleva ve skupině barokních obdélníkových náhrobníků před presbytářem. Tak jako v případě předchozích náhrobníků je pouze při okraji orámován jednoduchou linkou a v horní části doplněn o jemně tesaný znak opata Fortunáta Hartmanna. Ve spodní části je opět umístěn latinský nápis tesaný kapitálou:

HIC DORMIT IN SOMNO PACIS / QUI PRO COELO VIGILANS / FORTIA  
FIDELITER AGERE / ET DURA VIRILITER PATI LABORABAT / BE  
ERENDISSIMUS AC AMPLISSIMUS DÑUS DÑUS / FORTUNATUS  
HARTMANN / SEORD . CIST . REGII MONASTERII B.V.M DE PLASSIO /  
ABBAS BOEMO LIPPAE AD S.M.M AGD. PRAEPOSITUS / REGIOR MOÑR DE  
WELLEHRAD & S. CORONA PATER / IMMEDIATUS . BOH . REGNI  
PRAELATUS EIUSDEM S. O. / PER BOH MORA & UTR ANQUELUS AT.  
VISITATOR / VICARIUS GENERALIS / OBIIIT DIE IO AUG. A. D. 1779 ET SV AE  
66 . PROF. 47. / SACERD 4I ABB. DIGN . 25. VICAR. REGIM IS . / REQUIESCAT IN  
PACE //

Náhrobník se dochoval bez poškození nápisové složky. Na povrchu nalezneme pouze mírné popraskání a známky postupného mechanického ohlazování povrchu.<sup>187</sup>

Fortunát Hartmann byl opatem kláštera v Plasích v letech 1755 až 1779. Byl jím zvolen 29 hlasy dne 26. června. Byl rodákem z Plzně a po studiích v Praze se stal profesorem filozofie. Následně v letech 1753 až 1755 působil jako řádový duchovní v Kralovicích.<sup>188</sup> Po svém zvolení opatem využíval štít tvořený kotvou na modrém poli.<sup>189</sup> V roce 1764 byl zvolen vizitátorem a generálním vikářem řádu v Čechách a na Moravě, na

---

<sup>186</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějin českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 138.

<sup>187</sup> Příloha č. 24 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Fortunát Hartmann.

<sup>188</sup> Tamtéž, s. 139.

<sup>189</sup> *850 let Plaského kláštera (1145-1995). Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995*. Plasy, 1995, s. 109.

což upomíná i jeho náhrobník.<sup>190</sup> Plaské klášterní panství v té době dosáhlo svého největšího rozsahu přikoupením statku Bělá, dvorů Tlucná a Vrtba.<sup>191</sup> Tímto výčtem jeho působení v Plasích zdaleka nekončí. Dále se podílel na opravě kaple v Kaceřově a opravách v Bělé, Oboře a Potvorově. Fortunát Hartmann zemřel 10. srpna 1779 ve věku 65 let. Opatem byl po dobu 25 let.<sup>192</sup>

## 10.5 Kryštof Tengler

Mramorový znakový náhrobník je umístěn jako čtvrtý v pořadí ze sedmi barokních náhrobníků v centrální části před presbytářem. Je obdélníkového tvaru. Na rozdíl od předchozích kamenů není dozdoben jednoduchým tenkým orámováním a opatský znak zabírá více než polovinu kamene. Dodnes se nedochovala žádná nápisová složka, ani náznak jejího možného umístění. Dochoval se pouze latinský přepis:

*„Christophorus Tengler, praesul Plassensis et hujus  
extractor templi, has ante quiesco fores.  
Hac ut ad arcanum gradient altare sacerdos  
pro me, dūm peraget sacra, memento legat.  
Aetas nostra fuit sexagenaria, ternis  
cingebat lustris infula sacra caput.  
Occubui mortī, quando bis quinque, novemque  
QVIntILLs reVoCat MensIs In orbe Dies.“<sup>193</sup>*

Na náhrobníku je patrné mechanické působení, jehož důsledkem patrně došlo k ohlazení nápisové složky na povrchu. Povrch je opět mírně popraskán a bylo zachováno reliéfní zobrazení opatského znaku.<sup>194</sup>

Kryštof Tengler byl plaským opatem v letech 1651 až 1666. Stal se jím 26. června po zvolení 12 hlasy. Nechal opravit klášter a nynější kostel Nanebevzetí Panny Marie, pobořený za husitských válek v 15. století. Do své správy dostal vsi Nynice, Nadryby, Újezdec a několik dalších vsí patřících k Rokycanům.<sup>195</sup> V kostele sv. Petra a Pavla v Kralovicích nechal otevřít hrobku Gryspeků a údajně roztavit jejich cínové rakve, aby

---

<sup>190</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 140.

<sup>191</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 848. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a3770ad0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>192</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 140.

<sup>193</sup> Tamtéž, s. 134.

<sup>194</sup> Příloha č. 25 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Kryštof Tengler.

<sup>195</sup> Tamtéž, s. 134.

z nich následně nechal zhotovit varhanní píšťaly pro kostel v Plasích.<sup>196</sup> Ve znaku měl krokev v červené barvě, nad ní červenou růží a po jejích stranách zlaté hvězdy. Pod krokví byla stříbrná lilie obklopená dvěma zlatými hvězdami a litery – MORS.<sup>197</sup> Byl pohřben 19. července 1666 v centrální části před presbytářem.<sup>198</sup>

## 10.6 Silvester Hetzer

Znakový mramorový náhrobník je umístěn v dlažbě před presbytářem, jako pátý náhrobník z levé strany v řadě barokních náhrobníků plaských opatů. Je obdélníkového tvaru. Tak jako předchozí náhrobníky je orámován tenkou linkou po obvodu. Taktéž se v horní polovině nacházel znak tohoto opata, dnes je však neznatelný, a pod ním latinský nápis tesaný kapitálou:

REVERENDISSIMU [abc] / DOMINUS DOMIN / SILVESTER HETZER / SAC .  
ORD . CIST. REGII MONASTERII [abc] / DE PLASS ABBAS AD [abc] / B . HEM .  
LIPPAE PRAE [abc] / NONAST. WELLEHRAD . ET S. [abc] / PATER IMMEDIATUS  
PE . [abc] / SEPTINO REGIMINIS [abc] / SUPER LECTUM DOLORIS M [abc] / HOS  
JUXTA DORMIENTES IN SEPUL [abc] / REQUIEM TEMI [abc] RIBUS S [abc]  
INVENIT / OBIN SENECTUTE BONA A 1755 [abc] / ETATIS 65 PROFESS 44 [abc] /  
REQUIESCAT IN PACE //

Celé znění nápisu, který se nacházel na náhrobníku, se dochoval v opisu v tomto znění:

*„Reverendmus ac Amplmus Dominus Domin.  
SILVESTR HETZER  
Sac. Ord. Cist. Regii Monasterii B. V. Mariae de Plass  
Abbas, ad S. M. Magdal. Boemo-Lippae Praepositus,  
monasteriorum regionum Wellehradii et S. Coronae Prater immediat.  
septimo regiminis anno  
super lectum doloris morte praeoccupatus  
hos juxta dormientes in sepulchris  
requiem temporibus suis invenit.  
Obiit in senectute bona 1755 18. April aetat. 65.,  
Profess. religione 44., Sacerdotii 34.“<sup>199</sup>*

<sup>196</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 19.

<sup>197</sup> 850 let Plaského kláštera (1145-1995). *Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995*. Plasy, 1995, s. 108.

<sup>198</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticus monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: *Sbírka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV*. Praha, 1909, s. 134.

<sup>199</sup> Tamtéž, s. 139.

Náhrobník je poškozen mechanickým vlivem, což způsobilo ztrátu nápisové složky. Tak jako ostatní kameny má popraskaný povrch.<sup>200</sup>

Silvester Hetzer byl opatem v klášteře v Plasích v letech 1748 až 1755. Pocházel z Rakovníka a v Praze absolvoval kolej sv. Bernarda. Opatem byl zvolen 19. listopadu 1748. Za jeho působení byl definitivně dokončen chrám v Mariánské Týnici a začaly probíhat práce spojené s výzdobou jeho interiéru. Byl objednan hlavní oltář od pražského sochaře Lauermanna a sochy od Platzera.<sup>201</sup> V letech 1739 až 1746 byl farářem v Kozojedech.<sup>202</sup> V roce 1750 nechal vystavět kapli v Hodyni. V době jeho působení bylo v klášteře evidováno 68 řeholníků, z nichž dva se nacházeli na Moravě a patnáct v Mariánské Týnici.<sup>203</sup> Roku 1752 nechal zřídit dvůr Lednici s kaplí sv. Floriana a pořídil do ní oltáře. Kromě toho zde také zařídil jednu místnost pro občasný pobyt řeholníků.<sup>204</sup> Ve svém štítě měl kající se Máří Magdalenu.<sup>205</sup> Zemřel 18. dubna 1755 ve věku 65 let, poté co byl 7 let opatem, jak uvádí náhrobník.

## 10.7 Eugen Tyttl

Mramorový znakový náhrobník je umístěn, tak jako předchozích pět náhrobníků, před presbytářem v řadě a je obdélníkového tvaru. Totožný je s předchozími kameny i v jednoduchém tenkém orámování a umístěním opatského znaku v horní polovině. Pod ním je taktéž vytesán latinský nápis kapitálou:

REVERENDISSIMUS AC AMPLISSIMUS D [abc] / D : EUGENIUS TYTTL / S.  
O. CIST. PLASSII ABBAS ET REGNI PRELAT. / PER BOHEMIAN MORAVIAM .  
LUSATIAM . / VISITATOR . ET VICARIUS GENERALIS . / LIPPAE AD. S. M.  
MAGDALENAM PREPOSITUS . / WELLEHRADII. ET S. CORONAE PATER  
IMMED. / IN MAGNIFICIS ET ADMIRANDIS AEDIFICIORUM / ECCLESIAE  
ORNAMENTORUM ALIORUMQUE / RELICTIS POSTERITATI MONUMENTIS /

---

<sup>200</sup> Příloha č. 26 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Silvester Hetzer.

<sup>201</sup> Tamtéž, s. 139.

<sup>202</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 10.

<sup>203</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Muzejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 37.

<sup>204</sup> Tamtéž, s. 178.

<sup>205</sup> *850 let Plaského kláštera (1145-1995). Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995*. Plasy, 1995, s. 109.

GLORIOSUS. / HIC DEPOSITUS IN DOMINO REQUISCIT / OBIIT XX. MARTII A.  
MDCCXXXVIII. / AETATIS 72. PROFESS. 52. SACER. 47. / DIGNITATIS  
ABBATIALIS 39., VICARIAL. 13. //

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození nápisové a zdobné složky kamene. Patrné je pouze mechanické působení na povrch kamene a jeho popraskání.<sup>206</sup>

Eugen Tyttl byl opatem v Plasích v letech 1699 až 1738. Pocházel z Dobříše a opatem byl zvolen 24. srpna 49 hlasy. Dne 14. září 1725 se stal generálním vikářem a vizitátorem.<sup>207</sup> Za jeho působení došlo k vystavění nového prostornějšího konventu podle plánů Dientzenhofera a Santiniho. Základní kámen byl položen v roce 1711 a na vše dohlížel stavitel Matěj Kondel z Plas. Konvent byl dokončen v roce 1736 a v témže roce 13. listopadu sem byli přestěhováni mniši. Pro klášterní knihovnu nechal zakoupit řadu cenných knih. V roce 1711 byl položen základní kámen také pro budoucí Mariánskou Týnici.<sup>208</sup> Svoji stavitelskou činnost rovněž zaměřil na postavení vsi Hubenova skládající se z dvanácti stavení, kterou později přestavěl na dvůr.<sup>209</sup> V Mladoticích nechal postavit v letech 1708 až 1710 kapli Panny Marie podle Santiniho návrhu.<sup>210</sup> V letech 1723 až 1726 se podílel na obnově kostela sv. Mikuláše v Kozojedech. Nechal zde vystavět barokní průčelí a loď.<sup>211</sup> Eugen Tyttl zemřel 20. března 1738 ve věku 72 let. Jak se můžeme dočíst na jeho náhrobníku, plaským opatem byl po dobu 39 let.

## 10.8 Ondřej Trojer

Mramorový nápisový obdélníkový náhrobník je umístěn jako poslední v řadě sedmi barokních náhrobníků před presbytářem. Jeho zdobení a rozložení textu je shodné s prvním náhrobníkem. Je orámován tenkou jednoduchou linkou a jeho vnitřní plocha je vyplněna latinských nápisem tesaným kapitálou:

+ / VIXIT / [abc] N [abc] / [abc] //

<sup>206</sup> Příloha č. 27 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Eugen Tyttl.

<sup>207</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 137.

<sup>208</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 848. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a3770ad0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>209</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 149-150.

<sup>210</sup> Tamtéž, s. 186.

<sup>211</sup> Tamtéž, s. 172.

Celá nápisová složka se dochovala v tomto znění:

„*VIXIT*  
*annis LI*  
*REXIT*  
*annis XVIII,*  
*Anno MDCXCIX, die 18. Julii,*  
*hic tandem*  
*e laboribus suis*  
*REQVIESCIT,*  
*qui*  
*fecit mirabilia magna*  
*in vita sua,*  
*Reverendissimus Dominus, Dominus*  
*ANDREAS TROIER,*  
*Monasterii hujus Professus*  
*et Abbas,*  
*Visitor, ac Vicarius*  
*Generalis*“<sup>212</sup>

Náhrobník je poškozen mechanickým vlivem, což způsobilo ztrátu nápisové složky na kameni. Tak jako ostatní náhrobníky má popraskaný povrch.<sup>213</sup>

Ondřej Trojer, Ottovým slovníkem též uváděný jako Ondřej III. Trojer, byl opatem v Plaském klášteře v letech 1681 až 1699. Pocházel z Kralovic a studoval na koleji sv. Bernarda v Praze teologii. Stal se superiorem semináře, následně i profesorem a rektorem koleje. Opatem byl zvolen 33 hlasy dne 13. září. V roce 1685 se stal vizitátorem a generálním vikářem cisterciácké provincie pro Čechy, Moravu a Slezsko, na což upomíná i náhrobník.<sup>214</sup> Za jeho působení byla dokončena přestavba konventního kostela Nanebevzetí Panny Marie, v Mariánské Týnici zřídil proboštství a začal stavět novou opatskou budovu.<sup>215</sup> Stavební činnost realizoval po celém panství – opravil kostel sv. Václava, hodinovou věž a sýpku a vybudoval rybník u Kaceřova. Založil dvě vsi pojmenované po své osobě – Trojany a Ondřejov. Dále osadil fary v Potvorově, Plané a Kozojedech.<sup>216</sup> V osobním znaku měl v modrém poli umístěný ondřejský kříž ve středu

---

<sup>212</sup> SHEPPL, Benedikt. *De abbaticis monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sběrka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909, s. 137.

<sup>213</sup> Příloha č. 28 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Ondřej Trojer.

<sup>214</sup> Tamtéž, s. 135.

<sup>215</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 848. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a3770ad0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>216</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 37.

se zlatou literou T a po stranách růžemi v červené barvě. Nad tím umístěnou zlatou hvězdu a pod tím stříbrnou lilii. Vše doplněno literami FAAP.<sup>217</sup> Ondřej Trojer zemřel 18. července 1699 ve věku 51 let, jak sděluje náhrobník.

---

<sup>217</sup> <sup>217</sup> 850 let Plaského kláštera (1145-1995). Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995. Plasy, 1995, s. 108.

## 11 Pňovany – kostel sv. Anny

Kostel sv. Anny byl postaven v 17. století jako orientovaná jednolodní stavba s trojboce zakončeným presbytářem a polokruhovými okny. Loď je zakončena dřevěnou valenou klenbou a její stěny jsou hladké. V 80. letech 20. století byl kostel bez zařízení.<sup>218</sup> Dnes je zde umístěno pouze původní akantové zábradlí ze 17. století složené z kroužených válcovitých dřívků. V kostele se původně nacházel sloupový hlavní oltář ze 17. století s vrtulovými sloupky, akantovou řezbou, vyřezávanými křídly a se soškami sv. Kateřiny a Voršily. Ve středu byla umístěna ve výklenku socha sv. Anny, které je kostel zasvěcen. V interiéru byla dále umístěna kazatelna ze 17. století a varhany z 20. století.<sup>219</sup>

### 11.1 František Václav Pergler z Perglasu a Marie Anna z Perglasu rozená ze Schönau

Znakový pískovcový náhrobník je vsazen do kostelní dlažby ve středu lodi před zábradlím. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 164 cm výšky a 93 cm šířky. V horní třetině kamene jsou vytesány dva reliéfní znaky. První je Perglerův z Perglasu se štítem děleným na tři části a kloboukem s krepou, opět děleným na tři části, jako klenotem. Druhý je Šěnu ze Šenu, na jejichž štítě nalezneme čtyři růže. Pod nimi je umístěn latinský nápis tesaný kapitálou do povrchu kamene: + SISTE / HIC IACENT + // pod tímto řádkem je nápis rozdělen do dvou sloupců. V levém sloupci je umístěn nápis opět tesaný kapitálou: PERIL : D : FRAN . / WENC : EQUES / DE PERGLAS / DNUS IN PINOVAN / REG : CAPIT DIST : / PRACHINENSIS / OB : 25 OCTO / A : 1770 //. V pravém sloupci je také umístěn nápis tesaný kapitálou: ET / CONTHORALIS / EIUS / MARIA ANNA / NATA / DE SCHOENAU / OB : 19 SEPT / A : 1758 //. Pod oběma sloupci je umístěn stejně stylisticky upravený řádek: PEOUIE IN . PACE //, který je rozdělen reliéfní lebkou. Po obvodu je kámen úzce orámován.

Náhrobník se zachoval bez jakéhokoliv poškození, pouze s mírným ohlazením reliéfních prvků. Na kameni se dochovala jak nápisová, tak i reliéfní složka.<sup>220</sup>

<sup>218</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 100.

<sup>219</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 171.

<sup>220</sup> Příloha č. 29 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: František Václav Perglar z Perglasu a Marie Anna z Perglasu rozená ze Schönau.



Perglerové z Perglasu byl rod, který pocházel z Loketska a poprvé se v pramenech objevil v polovině 15. století. Jako první předci jsou uváděni Hanuš, Gotz, Vilém a Václav, ze kterých vzešel celý nejprve rytířský a následně i panský rod. Z něj pocházel i František Václav Pergler. Jeho otcem byl Volf Bedřich, který zakoupil roku 1712 Pňovany, a jeho matkou byla Antonie rozená ze Šenova. Protože měl dvě sestry, jako jediný mužský dědic převzal roku 1743 po otci majetky. Během života se stal hejtmanem Prácheňského kraje a oženil se s Marií Annou ze Schönau.<sup>221</sup> Do manželství se narodilo celkem osm dětí – Marie Anna<sup>222</sup>, Jan Nepomucký<sup>223</sup>, Alois<sup>224</sup>, Marie Anna Terezie<sup>225</sup>, Vincent Benedikt<sup>226</sup>, Marie Josefa<sup>227</sup>, Jan Josef<sup>228</sup> a Antonín<sup>229</sup>. Většina z dětí se dožila maximálně věku dvou let a dospělosti se dožila pouze dcera a dva synové – Alois a Antonín, kteří převzali otcův majetek.<sup>230</sup> František Václav Pergler zemřel 25. října 1770 a byl pohřben vedle své manželky, jak uvádí náhrobník.

Marie Anna Perglerová z Perglasu, vedle níž spočinul manžel František Václav, byla rozená ze Schönau. Tento rod pocházel původem z Lužice, kde se v pramenech poprvé objevil ve 14. století. Do Čech rod přišel až v druhé polovině 17. století. Na Plzeňsku se usadil František Karel, který získal statek Újezd nade Mží.<sup>231</sup> Marie Anna zemřela dne 19. září 1758 ve věku 30 let.<sup>232</sup>

---

<sup>221</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 473. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:65daa470-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>222</sup> SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Jezná 02 (Narození, oddání, zemřelí 1737-1754), pag. 33. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 18.

<sup>223</sup> Tamtéž, pag. 36. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 20.

<sup>224</sup> Tamtéž, pag. 38. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 21.

<sup>225</sup> Tamtéž, pag. 41. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 22.

<sup>226</sup> Tamtéž, pag. 43. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 23.

<sup>227</sup> Tamtéž, pag. 45. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 24.

<sup>228</sup> SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Jezná 03 (Narození 1755-1803), pag. 5. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-03>> [cit. dne 2020-16-01]. Snímek 6.

<sup>229</sup> Tamtéž, pag. 12. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-03>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 10.

<sup>230</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19, s. 473. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:65daa470-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>231</sup> MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, N-Ž*. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-92, s. 248.

<sup>232</sup> SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Jezná 05 (Zemřelí 1755-1803), pag. 12. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-05>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 9.

## 11.2 Páter Josef Haller

Pískovcový náhrobník je umístěn v kostelní dlažbě v lodi před postranním oltářem na pravé straně. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 116 cm výšky a 67 cm šířky. V horní polovině je ve zdobné kulaté kartuši vytesán kalich s hostií. Ve spodní části je umístěn tesaný latinský nápis minuskulou:

[abc] Pater / [abc] Schön / feldensis Jezna Capel / lanvs Zelosi Ssimvs obiit / in Domino  
27. octob / A. o. 1729 aetatis Sv ae 29 / Reqviescat in Sancta pace //

Celý kámen je jednoduše orámován úzkým proužkem a ve všech rozích je zdobně vykrojen.

Náhrobník se dochoval bez větších poškození, pouze v levém horním rohu došlo ke ztrátě části reliéfního zdobení a nápisové složky v prvních dvou řádcích.<sup>233</sup>

Z důvodu poškození nápisové složky v prvních dvou řádcích se na náhrobníku nedochovalo do dnešní doby jméno pohřbené osoby. V Soupisu památek je zemřelá osoba uvedena jako kaplan Josef Haller.<sup>234</sup> Jak uvádí náhrobník, zemřel dne 27. října 1729, což se shoduje se zápisem v matrice zemřelých, kde je navíc doplněn věk úmrtí – 39 let.<sup>235</sup>

## 11.3 Anna Johanna ze Schönau rozená Deymová ze Stržiteže

Znakový pískovcový náhrobník je umístěn na pravé straně presbytáře vedle hlavního oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 140 cm výšky a 74 cm šířky. V centrální části je umístěn alianční znak rodu ze Schönau na štítě se čtyřmi růžemi a Deymů ze Stržiteže na štítě s husou. Po obvodu je tesaný latinský nápis minuskulou, který se dodnes dochoval pouze ve zlomcích:

[abc] / De Schönau Nata Dey / miana De Trzitez Domina in Augezd obiitae / tis [abc] //

Celé znění se dochovalo v již zmiňovaném Soupisu památek od Jaroslava Kampera a Zdeňka Wirtha:

„ANNA IOHANNA  
DE SCHÖNAU NATA DEY  
MIANA DE TRZITEZ DOMINA IN AVGEZD OBIITAETA –  
TIS SV AE 43. DIE 6. IVNY

<sup>233</sup> Příloha č. 30 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: Josef Haller.

<sup>234</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stržibský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 172.

<sup>235</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 01 (Narození, oddání, zemřelí 1694-1737), pag. 8. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 128.

*AO 1740 REQUIESCAT IN SANCTA PACE.* <sup>236</sup>

Náhrobník se dochoval značně poškozený mechanickým působením, což zapříčinilo ohlazení reliéfní části kamene v oblasti znaku. Nejsou tak příliš znatelné motivy na obou štítech. Mechanické působení také způsobilo poškození nápisové složky, díky čemuž je čitelný pouze zlomek nápisu.<sup>237</sup>

Dochovaný přepis v již zmiňované publikaci uvádí jako zemřelou osobu Annu Johannu ze Schönau rozenou Deymovou ze Stříteže, paní na Oujezdě.<sup>238</sup> Rod ze Schönau pocházel původem z Lužice, kde se objevuje v pramenech ve 14. století. Do Čech rod přišel až ve druhé polovině 17. století s osobou Viléma, který zde vlastnil statek na Loketsku. Na Plzeňsko se rod dostal až v osobě Františka Karla, který získal statek Ruprechtov a také Újezd nade Mží nedaleko Pňovan.<sup>239</sup> Rod tak vlastnil zdejší zámek od roku 1725 až do poloviny 18. století, kdy ho jeho syn Jan Kryštof prodal.<sup>240</sup> Anna Johanna zemřela ve věku 36 let dne 6. června roku 1740, jak je uvedeno v matrice zemřelých. Taktéž je tam poukázáno na to, že byla pohřbena do pňovanské kaple.<sup>241</sup>

---

<sup>236</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 172.

<sup>237</sup> Příloha č. 31 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: Anna Johanna ze Schönau rozená Deymová ze Stříteže.

<sup>238</sup> Tamtéž, s. 172.

<sup>239</sup> MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, N-Ž*. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-92, s. 248.

<sup>240</sup> FIALA, Zdeněk a BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Západní Čechy*. Praha: Svoboda, 1985, s. 369-370.

<sup>241</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 02 (Narození, oddání, zemřelí 1737-1754), pag. 161. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 87.

## 12 Rabštejn nad Střelou – kostel Panny Marie Sedmibolestné

První farní kostel v Rabštejně nad Střelou stál již roku 1308, kdy byl zasvěcen sv. Matoušovi. Roku 1701 byl opraven a v roce 1792 zbořen pro špatný stav. Kostel Panny Marie Sedmibolestné byl postaven původně jako klášterní v letech 1766 až 1767 za Šebestiána z Pöttingu, který do města přivedl servity. Věž byla přistavěna v roce 1769. Pravděpodobným autorem barokní stavby, která byla postavena vedle původního kostela, je Anselmo Lurago. Kostel je jednolodní, orientovaný k jihu a je zakončen čtvercovým presbytářem a sakristií, která propojuje kostel a klášter. Vybavení pochází z 18. století.<sup>242</sup>

### 12.1 Šebestián Mladší z Ortenburka

Znakový náhrobník je umístěn terciárně v boční stěně lodí. Jeho primární umístění bylo v kostele sv. Matouše, který zde původně stával a byl zbořen roku 1792.<sup>243</sup> Následně byl umístěn do hradní zdi hřbitova, odkud byl vyjmut 21. září 1844 za působení Prokopa Lažanského v Rabštejně.<sup>244</sup> Je obdélníkového tvaru a jeho rozměry jsou 167,5 cm výšky a 81,5 cm šířky. Je zhotoven z červenohnědého mramoru a v jeho dolní polovině se nachází znak zemřelého v gotickém kružbovém orámování. V horní polovině a na okrajích je vtesaný německý nápis gotickou minuskulou:

Nach . cristi . unsers . / lieben . herrn . Gepurth . M . cccc . I xxxiii . Jar . ist . / gestorbe . d .  
hochgeborn . / he'r . her . Sebastian . d . iuger . Graue . zue . / Ortenberg . am . / Suntag .  
nest . / nach . der . dren . / heiligen . kunig . tag . / de . got . gna . //

Náhrobník se dochoval bez jakýchkoliv poškození, pouze má na sobě šedobílou patinu, která zkresluje jeho skutečné zbarvení.<sup>245</sup>

Jak uvádí nápis na náhrobníku, Šebestián mladší z Ortenburka zemřel v neděli roku 1483. Pocházel z hraběcího rodu původem z oblasti Bavorska.<sup>246</sup> Konkrétně o osobě Šebestiána z Ortenburka prameny nic neříkají, avšak na konci 15. století vlastnil Rabštejn

<sup>242</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 197.

<sup>243</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 221.

<sup>244</sup> SOKA Plzeň-sever, AM Rabštejn nad Střelou, Obecní kronika 1836-1846, pag. 46. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00134-mesto-rabstejn-nad-strelou-1836-1846>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 25.

<sup>245</sup> Příloha č. 32 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Šebestián mladší z Ortenburka.

<sup>246</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1905. sv. 23, s. 898. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:119aed50-13c1-11e5-a599-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

Burian z Gutštejna, který zde spolu s manželkou hraběnkou Sidónií rozenou z Ortenburku založil roku 1483 klášter karmelitánů.<sup>247</sup>

## 12.2 Bušek Calta z Kamenné Hory

Znakový náhrobník je umístěn v boční stěně lodi terciárně. Jeho primární umístění bylo v kostele sv. Matouše, který byl zbořen v roce 1792. Do kostela byl umístěn po vyjmutí z ohradní zdi hřbitova 21. září 1844.<sup>248</sup> Náhrobník je obdélníkového tvaru a jeho rozměry jsou 195,5 cm výšky a 100,5 cm šířky. Je vytesán z červenohnědého mramoru a v jeho centrální části je umístěn rodový znak se stylizovanými fafnochy na způsob lupenových gotických rozvilin.<sup>249</sup> Po obvodu je v zapuštěné části reliéfně vytesán latinský nápis gotickou minuskulou:

+ Ano . dni . M<sup>o</sup> . cccc . xxxiii<sup>o</sup> . ff . q . / ante . festom . sci . viti . obnt . Nobilis . et .  
Strenuus . dns . / Bussko . de . lapideo . Monte . / et . dns . in Rabsstein . orate . deu . pro .  
eo. //

Dochoval se bez jakýchkoliv poškození, pouze má na sobě šedobílou patinu, která zkrasluje jeho skutečné zbarvení.<sup>250</sup>

Bušek Calta z Kamenné Hory zemřel roku 1433, jak uvádí náhrobník. Pocházel z vladyské rodiny, která získala Kamennou Horu nedaleko Manětína. Kromě této vesnice měla rodina v držení Štědrou a Krašov. Svůj název a erbovní znak Caltové odvodili od calty – šišky chleba.<sup>251</sup> Jeho otcem byl Bušek, který se stal českým královským kammistrem<sup>252</sup> a zemřel roku 1406. Po sobě zanechal vdovu Dorotu a kromě Buška ještě syny Jana a Janka. Po smrti otce Bušek přesídlil do Prohoře.<sup>253</sup> Roku 1427 získal hrad

<sup>247</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 97.

<sup>248</sup> SOKA Plzeň-sever, AM Rabštejn nad Střelou, Obecní kronika 1836-1846, pag. 46. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00134-mesto-rabstejn-nad-strelou-1836-1846>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 25.

<sup>249</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 221.

<sup>250</sup> Příloha č. 33 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Bušek Calta z Kamenné Hory.

<sup>251</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III*. Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1, s. 33.

<sup>252</sup> „Mistr komory královské jakožto výběrčí a pokladník (též kammistr, rentmistr).“ Dle literatury: RIEGER, Bohuš. *Říšské dějiny rakouské: dějiny státního vývoje a veřejného práva* [online]. Praha: Všeherd, 1908. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:6b02a710-ed1a-11ea-804d-005056827e51>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>253</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1892. sv. 5, s. 64. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:5e44cba0-07da-11e5-8ce5-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

Rabštejn nad Střelou, který měl v držení až do své smrti roku 1433.<sup>254</sup> Po sobě zanechal syna Jana, jehož poručníkem se stal Burian z Gutštejna.<sup>255</sup>

### 12.3 Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová

Pískovcový náhrobník je umístěn v ohradní zdi mezi kostelem a zámekem a není jisté, jaké bylo jeho primární umístění. Dne 10. října roku 1844 byl vyjmut ze staré ohradní zdi hřbitova, ale na rozdíl od zbývajících dvou náhrobníků byl umístěn pouze do nové části zdi vedle schodů.<sup>256</sup> Zůstává tedy otázkou, proč také nebyl přenesen do kostela. Jeho rozměry jsou 165 cm výšky a 93 cm šířky. V centrální části je zobrazena lebka, nad kterou je okřídlená hlavička andílka s přesýpacími hodinami. Jde o symboly smrti a pomíjivosti.<sup>257</sup> V dolní části je kartuše s německým textem psaným kapitulou:

HIER RUHET IN GOTT / DIE WOHLEDLE FRAV ANNA / SVSANA SCHNEIDERIN  
/ VON BERGLASFELDT / GEBOHRNE NEBERCKMANIN / GEWESTE  
HAVBTMANIN / IN RABENSTEIN SO AO / 1695 DEN 30 NOVEMBER / DAS  
ZEITLICHE GESEGNET / WELCHER GOTT GNADE / SEIN WERDE //

Celý tento výjev je zasazen do jednoduchého rámování.

Náhrobník je poškozen vlivem přírodních podmínek a nejvíce zasaženou částí je oblast kartuše s textem, který je čitelný pouze pod určitým úhlem. Na několika pravděpodobně poškozených místech byl kámen vyplněn a domodelován jiným materiálem. Znatelné je to například na křídlech, rámování nebo ve spodní části kartuše.<sup>258</sup>

Urozená paní Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová byla hejtmankou Rabštejna a rozžehkala se se světem 30. listopadu 1695, jak udává

---

<sup>254</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III*. Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1, s. 33.

<sup>255</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 584.

<sup>256</sup> SOKA Plzeň-sever, AM Rabštejn nad Střelou, Obecní kronika 1836-1846, pag. 47. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00134-mesto-rabstejn-nad-strelou-1836-1846>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 25.

<sup>257</sup> BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny: Soupis drobných památek Manětínsko-nečtinského regionu*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2008. ISBN 978-80-87185-02-5, s. 152.

<sup>258</sup> Příloha č. 34 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová.

náhrobník. V matriční knize zemřelých je uvedeno, že zemřela 9. prosince 1695. Tento zápis provedl páter Prior, který zde vedl farnost spolu s dalšími servity.<sup>259</sup>

---

<sup>259</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Rabštejn nad Střelou 02 (Narození, oddání, zemřelí 1657-1720), nestránkováno. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/rabstejn-nad-strelou-02>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 252.

## 13 Strážišť – kostel sv. Martina

Kostel sv. Martina byl postaven ve 14. století v gotickém slohu a již v této době byl uváděn jako farní. Během 18. století byl barokně přestavěn, přičemž byl zachován gotický presbytář. Jedná se o jednolodní stavbu s obdélníkovou lodí a dvěma hranolovými věžemi po stranách presbytáře.<sup>260</sup> Vybavení kostela je převážně barokní z druhé poloviny 18. století. Významným prvkem v interiéru je hlavní oltář s obrazem od Jana Františka Händla, který působil v nedalekém Manětíně.<sup>261</sup>

### 13.1 Neurčená osoba

Pískovcový náhrobník je vsazen pod oknem v přízemí do zdi východní věže, která je umístěna na pravé straně od presbytáře. Značná část je skryta pod cihlovou podlahou a v postranních zdech, což značí druhotné využití materiálu. Pravděpodobně je obdélníkového tvaru a viditelná část má rozměry 119 cm výšky a 34 cm šířky. V horní centrální části je umístěno obdélníkové kartušově orámované pole se zbytky nápisového pole:

[---] / [---] / [---] / DVM [---] / VNIRO [--] / CHRISTVS [--] / [---] / [---] //

Pod ním je umístěno kruhové orámované pole se znakem. Celá centrální část je orámována nápisem po obvodu:

[---] / [---] / [---] / [---] HIMSCHANEWITAZVOS [---] //

Náhrobník je na svém povrchu značně poškozen několika výmalbami, čímž došlo na řadě míst ke znehodnocení modelačních prvků a nápisové složky. Ve spodní části je též poškozen vzlínající vlhkostí.<sup>262</sup>

### 13.2 Neurčená osoba

Figurální pískovcový náhrobník je zasazen do zdi pod oknem naproti předchozímu náhrobníku. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 92 cm výšky a 39 cm šířky. Taktéž jako v případě předchozího kamene je část skryta pod cihlovou podlahou, což svědčí o druhotném využití materiálu. V centrální části je umístěna figura ženské postavy v dlouhých šatech se sepjatýma rukama. Celý výjev je orámován bez jakéhokoliv dochování nápisové složky. Dle velikosti kamene by se mohlo jednat o dětský náhrobník.

<sup>260</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 229-230.

<sup>261</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 444.

<sup>262</sup> Příloha č. 35 - Strážišť, kostel sv. Martina, náhrobník: neurčená osoba.



Náhrobník je značně poškozen několika výmalbami na povrchu, ale též ztrátou detailnějších modelačních prvků. Rovněž je patrná vzlínající vlhkost, která se projevuje pokrytím náhrobníku na několika místech kolonií řas.<sup>263</sup>

---

<sup>263</sup> Příloha č. 36 - Strážišťe, kostel sv. Martina, náhrobník: neurčená osoba.

## 14 Úlice – kaple sv. Vavřince

Kaple sv. Vavřince pochází z konce 16. století nebo počátku 17. století. Je to jednolodní stavba bez věže zakončená trojbokým presbytářem, postavená v pozdně renesančním slohu.<sup>264</sup> Na jižní straně je umístěn renesanční vstupní portál s tesaným nápisem „Panna Anyška Žofie Nebylová z Drahobuz, Kryštof Úlický z Plešnic a na Úlicích“. Kromě něho je v exteriéru také umístěna pískovcová deska s vytesaným českým nápisem „Ranien gest pro neprawosti nasse. Przkowan gest pro hrzichy nasse.“, datem 1589 a krucifixem. V interiéru se nachází renesanční hlavní oltář se soškou sv. Vavřince. Stejně tak zbytek vybavení interiéru pochází z renesančního období. Nejstarším prvkem v kapli je polychromovaná pozdně gotická Madona pocházející z období kolem roku 1500.<sup>265</sup>

### 14.1 Jindřich Zikmund Schirndinger ze Schirndingu

Barokní znakový polychromovaný náhrobník je umístěn na jižní straně presbytáře. Je zhotoven z pískovce o rozměrech 214 cm výšky a 88 cm šířky. Obdélníkový kámen je umístěn na ornamentálně zdobeném soklu s lebkou. Centrální část náhrobníku je tvořena šedou prohloubeninou ve tvaru niky. V ní je umístěn v horní části znak Schirndingerů ze Schirndingu. Je proveden v červeno-oranžovo-černé barvě a tvořen lvem s korunkou a třemi hořícími ostrvemi<sup>266</sup>. Pod znakem je umístěn černý zdobný svitek, na němž je umístěn německý nápis tesaný kapitálou a dobarvený oranžovou barvou:

HEiNRiCH SiGMUNDT FREÏ = / HERR VON SCHiRNDiNGHER / AVF VLIT<sub>3</sub> ,  
KLEiNKHOTiE / SHAV , KASALVB , KVNOWi<sub>T3</sub> , / OSCHELiN , VN<sub>NDT</sub> LEi<sub>TT</sub>ER /  
i<sub>ST</sub> ALDA DEN : 19 MANAT<sub>Z</sub> / TAG FEBRVARY AÑO 1718 / i<sub>N</sub> GOTT  
VERSCHiEDEN , / VN<sub>NDT</sub> PEGRABEN SENES / ALTERSi<sub>N</sub> 67 i<sub>AHR</sub> VN<sub>D</sub> / Ei<sub>N</sub>  
MANATH //

Nad nikou ve cviklech jsou vytesány hlavy andílků. Celá centrální část je jednoduše orámována a dozdobena oranžovou barvou.

<sup>264</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 299.

<sup>265</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž. 1982*. Praha: Academia, 1982, s. 140.

<sup>266</sup> Ostrev je termín označující kmen s uřezanými větvemi a zbytky po nich, využívaný v heraldice. Dle literatury: ŠEFCŮ, Ondřej. *Architektura: lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3120-9, s. 223.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Modelace kamene i nápisová složka jsou v perfektním stavu. Pouze na některých místech, hlavně ve spodní části, se postupně ztrácí polychromované provedení a na levém horním okraji byl původně přetřen pravděpodobně při starší výmalbě kostela.<sup>267</sup>

Schirndingerové ze Schirndingu byl rytířský rod pocházející z Frank, který přišel do západních Čech v 16. století. Na Plzeňsku se rod poprvé objevuje od počátku 17. století. Jindřich Zikmund zemřel 19. února 1718 v 67 letech, jak udává náhrobník. Jeho otcem byl Rudolf Schirndinger ze Schirndingu, který po sobě zanechal kromě syna Jindřicha Zikmunda také Jana Bedřicha. Oba bratři museli pro své dluhy prodat Ošelín, který jim otec odkázal. Jindřich Zikmund ho získal zpět v roce 1688 odkoupením od svého strýce. Kromě toho měl ve svém držení v letech 1692 až 1698 Veselí a roku 1713 přikoupil Úlice, Kuňovice a Kozolupy. Oženil s Marií Rosinou Vinklerovou z Heimfeldu. V závěru svého života byl 13. prosince 1717 povýšen do panského stavu. Po své smrti po sobě zanechal tři syny a několik dcer.<sup>268</sup> Údaje v matrice zemřelých se shodují s nápisovou složkou náhrobníku.<sup>269</sup>

## 14.2 Úličtí z Plešnic – neurčená osoba

Znakový náhrobník Úlických z Plešnic je vsazen do dlažby v centrální části lodi těsně před presbytářem. Je zhotoven z pískovce obdélníkového tvaru o rozměrech 160 cm výšky a 88 cm šířky. Kámen se do dnešní doby dochoval značně mechanicky poškozený, což způsobilo, že jsou na něm na několika místech patrné pouze „hrbolky“. V horní části byl umístěn znak Úlických z Plešnic, na jehož místě dnes najdeme pouze kamenné výstupky nepravidelného tvaru a mezi nimiž jasně vystupuje džbán. Pod ním bylo umístěno obdélníkové zdobně orámované nápisové pole.

Náhrobník je poškozen mechanickým působením a korozí kamene, což způsobilo ztrátu většiny modelačních prvků, které se dochovaly do dnešní doby pouze v podobě pískovcových výčnělků, a také nápisové složky, pokud se nacházela na náhrobníku. Před nedávnou dobou prošel konzervací během oprav kostela.<sup>270</sup>

<sup>267</sup> Příloha č. 37 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Jindřich Zikmund Schirndinger ze Schirndingu.

<sup>268</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 22, s. 987. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:4f401940-107f-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>269</sup> SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Jezná 01 (Narození, oddání, zemřelí 1694-1737), nestránkováno. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-01>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 200.

<sup>270</sup> Příloha č. 38 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Úličtí z Plešnic - neurčená osoba.

Úličtí z Plešnic byl vladycký rod původem z Plešnic nedaleko Touškova, který se poprvé objevil ve zdejších pramenech v 15. století. Do Úlic se rod přesunul v roce 1469, kdy zdejší tvrz vlastnili bratři Jindřich a Jan, kteří si její název přidali do svého přízviska.<sup>271</sup> Protože byl rod katolického vyznání, zůstal jim veškerý majetek v držení i po roce 1620. Postupně se v držení tvrze spolu s vesnicí vystřídali Jiří, Mikuláš, Šebestián, Jindřich, Josef, Kryštof Jiří a Jindřich.<sup>272</sup> Jindřich Úlický z Plešnic byl posledním mužským dědicem majetku a v roce 1674 ho odkázal své manželce Anně Lidmile rozené Černínové z Chudenic a své dceři Anně Barboře, která se provdala za Viléma Leopolda z Řičan.<sup>273</sup> V době držení tvrze Úlickými byla za Kryštofa Jiřího Úlického z Plešnic a jeho manželky Anežky Žofie Nebílovské z Drahouz vystavěna zdejší kaple sv. Vavřince. Odkaz na ně nalezneme v podobě českého nápisu nad vchodovým portálem a rodových znaků.<sup>274</sup>

### 14.3 Josef Václav Schirndinger ze Schirndingu

Barokní znakový náhrobník je umístěn v lodi na severní zdi. Je zhotoven z pískovce o rozměrech 206 cm výšky a 79 cm šířky. Celá plocha je provedena v černé barvě. Horní část kamene je barokně vykrojena a nachází se v ní znak Schirndingerů ze Schirndingu dozdobený fafnochy. Pod ním je umístěno nápisové pole s německým textem tesaným kapitálou:

IOSEPH WENTZL FREIHER VON / SCHIRNDING HERR AVF VILITZ / KLEIN  
KHOTIESCHV . VND GESNA / DANN RITMEISTER DES LÖBLIHEN / K : K :  
PRINC FERDINAND VON BAI / ERN DRAGONER REGIMENT GE / BOHREN  
DEN 26 DECEMBER / 1704 GESTORBEN DEN 7. NOVEM / BER 1774 IN 70 IAHR  
SEINES ALTERS //

Celá hlavní část náhrobníku je umístěna na soklu s vytesanou kamennou lebkou.

---

<sup>271</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 156. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c19d48b0-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>272</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 164.

<sup>273</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26, s. 156. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c19d48b0-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>274</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 300.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození modelace kamene a nápisové složky. Plocha je poškozena pouze ve spodní části, kde dochází k postupné ztrátě černé barvy. V této oblasti byl také náhrobník poničen při stavebních pracích.<sup>275</sup>

Schirndingerové ze Schirndingu, jak již bylo zmíněno, je rod pocházející původem z Frank a do oblasti západních Čech přišel v 16. století. Josef Václav Schirnding se narodil 26. prosince roku 1704, jak udává náhrobník. Celým jménem byl Josef František Václav a narodil se jako jeden ze tří synů Jindřicha Zikmunda a Marie Rosiny Vinklerové z Heimfeldu. Po otci zdědil Úlice a Chotěšov, což dokládá i náhrobník. Dále se z něho dozvídáme, že sloužil v císařském královském vojsku a byl rytmistrem u dragounů. Během života se oženil s Annou Terezií Perglerovou z Perglasu, která po jeho smrti přebrala Úlice.<sup>276</sup> Zemřel 7. listopadu 1774 ve věku 70 let, jak se dočteme na náhrobníku. Toto datum je shodné s datem zapsaným v matrice zemřelých v Jezné. Liší se pouze věk úmrtí, kdy je zde uvedeno 72 let.<sup>277</sup>

---

<sup>275</sup> Příloha č. 39 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Josef Václav Schirndinger ze Schirndingu.

<sup>276</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 22, s. 987. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:4f401940-107f-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>277</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 05 (Zemřelí 1755-1803), pag. 106. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-05>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 40.

## 15 Úterý – kostel sv. Jana Křtitele

Stávající kostel sv. Jana Křtitele byl postaven v letech 1695 až 1698 na základech původního kostela, který byl zničen při rozsáhlém požáru v roce 1694. Nový byl vystavěn podle plánů Kryštofa Dientzenhofera stavitelem Braunbockem z Miesbachu.<sup>278</sup> Stavbu financoval tepelský opat Raimund Wilfert za pomoci osady Křivce, protože bylo Úterý v době po požáru bez finančních prostředků.<sup>279</sup> Vnější půdorys kostela je oválný a doplněn o hranolovou věž, naopak vnitřní půdorys je osmiboký. Většina zařízení pochází z období okolo roku 1700, tak jako hlavní oltář, který je sloupový z roku 1698. Kolem kostela se původně nacházel hřbitov oválného půdorysu.<sup>280</sup>

### 15.1 Neurčená osoba

Symbolický nápisový náhrobník je umístěn za hlavním oltářem před vstupem do sakristie. Kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 145 cm výšky a 66 cm šířky. Je zhotoven z pískovce a v jeho dolní polovině najdeme symbol dvou překřížených seker. Po obvodu byl zdoben ornamentální výzdobou, jejíž pozůstatky jsou na náhrobníku patrné v horní a dolní části. V horní části je křížek a pozůstatek latinského textu rytého kapitálou:

ANNO [---] / HII [---]

Náhrobník je mechanicky poškozen v horní části, což způsobilo torzální dochování nápisové části.<sup>281</sup>

Podle symbolu vyobrazených zkřížených seker patřil pravděpodobně někomu ze zdejších řezníků. Možnou variantou je také hrobka řeznického cechu, který zde existoval dohromady s cechem pekařů již od roku 1442. V polovině 16. století je uváděn rostoucí počet osob tohoto řemesla a postupně osamostatňující se cechy.<sup>282</sup>

### 15.2 Nezvěstné náhrobníky

Kronika obce Úterý z let 1947-1950 uvádí dva náhrobní kameny zazděné v oltáři zasvěceného sv. Janu Křtiteli ve zdejším kostele. Kameny charakterizuje jako značně otřelé s již nečitelnými nápisy a letopočty 1526 a 1536. Přisuzuje je hraběti

<sup>278</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech*, T-Ž. Praha: Academia, 1982, s. 159.

<sup>279</sup> BUKAČOVÁ, Irena, FÁK, Jiří a FOUUD, Karel. *Severní Plzeňsko II =: Pilsen Nord II*. V Mariánském Týnci: Nakladatelství Českého lesa, 1997. ISBN 80-901877-5-7, s. 156.

<sup>280</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech*, T-Ž. Praha: Academia, 1982, s. 159-160.

<sup>281</sup> Příloha č. 40 - Úterý, kostel sv. Jana Křtitele, náhrobník: neurčená osoba.

<sup>282</sup> WASKA, Karel, *Cechy městečka Úterý a jejich archiválie*. Waska, Karel. *Archivní zpravodaj* č. 1, (1998), s. 3-4.

Jiřímu z Kolovrat a Václavu Kolovratu z Bezdružic.<sup>283</sup> Podle dostupné literatury jsou jejich náhrobníky umístěny v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Bezdružicích.<sup>284</sup> Není tedy jasné, zda se v kostele někdy nacházely a komu patřily.

---

<sup>283</sup> SOkA Plzeň-sever, MNV Úterý, Obecní kronika 1947-1950, nestránkováno. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00323-obec-utery-1947-1950>> [cit. dne 2021-16-01]. Snímek 7.

<sup>284</sup> PROCHÁZKA, Zdeněk. *Konstantinovy Lázně, Bezdružice a okolí =: Konstantinsbad, Weseritz und ihre Umgebung*. V Domažlicích: Konstantinovy Lázně: Nakladatelství Českého lesa, 1998. ISBN 80-86125-02-5, s. 28.

## 16 Vejprnice – kostel sv. Vojtěcha

První kostel ve Vejprnicích stával již ve 14. století a už tehdy byl označován jako farní. Zcela nový kostel byl vystavěn v letech 1722 až 1726 na uměle vytvořené terase podle návrhu Františka Maxmiliána Kaňky a za přispění hraběte Františka Václava z Vrtby.<sup>285</sup> Kostel byl postaven jako jednolodní barokní stavba na půdorysu kříže s čtvercovým presbytářem a věží. Interiér je nákladně vyzdoben a na jeho tvorbě se podílela řada významných umělců. Triumfální oblouk a prostor presbytáře je vyzdoben rokokovými malbami od Františka Julia Luxe, dalším malířem podílejícím se na výzdobě kostela byl Jan Václav Spitzer. Autorem rokokové štukové výzdoby se stal Lazar Widman. Dalšími autory byli Josef Hager a Josef Redlmayer.<sup>286</sup> Kromě bohaté výzdoby interiéru je jeho dominantou hlavní oltář, který vznikl mezi lety 1735 až 1737. Centrální část je tvořena dřevěným vyřezávaným krucifixem, jenž je obklopen íónským sloupovým propojeným arkádami se zdmi presbytáře. Jednotlivé arkády jsou zdobeny postavami světic. Ve stejném duchu jsou vytvořeny sochy v postranních nikách.<sup>287</sup> Ostatní vybavení kostela taktéž pochází z období 18. století.<sup>288</sup>

### 16.1 Adam Josef Strojetic ký ze Strojetic

Figurální náhrobek z červeného mramoru je vsazen v kostelní dlažbě na pravé straně lodi před presbytářem. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 142 cm výšky a 89 cm šířky. Jedná se o sekundární umístění, které kámen získal po barokní přestavbě ve 20. letech 18. století. V centrální části je vytesána ležící figura některého mužského zástupce Strojetic kých ze Strojetic v dobovém šatu. Postava má levou ruku, v níž drží knihu, ohnutou k tělu a pravou rukou se opírá o znak již zmíněného rodu, který je tvořen ve spodní části spojenými jeleními rohy o čtyřech parozích. Pod hlavou má umístěn polštář. Centrální část byla původně orámována nápisem, který se do dnešní doby nedochoval.

Náhrobek je poškozen mechanickým působením, čímž došlo k úplné ztrátě nápisové složky a k ohlazení některých drobných modelačních prvků, například modelace

---

<sup>285</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 336.

<sup>286</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž*. Praha: Academia, 1982, s. 184.

<sup>287</sup> *Vejprnice 1000 let (993-1993)*. Vejprnice: Obecní úřad, 1993, s. 51.

<sup>288</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž*. Praha: Academia, 1982, s. 184.



obličej, dekorace dobového šatu a další. V horní polovině je také zlom, který kámen rozdělil na dvě části. Celá plocha je pokryta šedavým povlakem a povrch je popraskán.<sup>289</sup>

Strojetičtí ze Strojetic byl rod, který pocházel ze Strojetic u Podbořan, kde je poprvé uváděn v pramenech v polovině 14. století. Na konci 15. století se rod rozdělil na několik větví. Na Plzeňsku se usadil Jiří Strojetic ze Strojetic, který od roku 1548 držel ves Tlučnou. Následně svůj majetek během let 1556 až 1557 rozšířil o Očedělice a další vesnice nedaleko Žlutic.<sup>290</sup> Rod se do Vejprnic dostal v první polovině 17. století, které již od konce 15. století náležely ke křimickému panství.<sup>291</sup> Jeho majitelem byl na počátku 17. století Purkart Točník z Křimic, který se oženil s vdovou Annou Strojeticovou ze Strojetic, rozenou Úlickou z Plešnic. Tím jako doposud bezdětný získal nevlastní syny Jana Jindřicha a Adama Josefa Strojetického ze Strojetic. Po smrti obou rodičů převzal Jan Jindřich křimické panství a tím i Vejprnice.<sup>292</sup> Adam Josef zdědil tvrze Tlučnou a Cebiv, které měl v držení jeho otec Jindřich Strojetic ze Strojetic. Krátce na to však zemřel, byl pohřben v kostele ve Vejprnicích a podle dostupných pramenů mu náleží tento náhrobník.<sup>293</sup> Byl na něm označován jako pán na Tlučné a Cebivy. Stal se tak posledním Strojeticem žijícím na tvrzi v Tlučné. Rok úmrtí není známý.<sup>294</sup>

## 16.2 Točnickové z Křimic – neurčená osoba

Znakový náhrobník z červeného mramoru je umístěn v dlažbě na levé straně lodi před presbytářem. Stejně jako předchozí náhrobník byl na toto místo vsazen sekundárně po opravě kostela za působení pánů z Vrtby. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 174 cm výšky a 89 cm šířky. V centrální části je umístěn znak s rozděleným štítem příčně napůl a částí velblouda. Celý výjev je vsazen do niky, na jejímž vrcholu je umístěna okřídlená lebka. Oproti ostatním pramenům lze zaznamenat převrácený štít znaku. Nápisová složka se na náhrobníku taktéž nedochovala, ale pravděpodobně se nacházela okolo centrálního výjevu nebo nad výjevem.

<sup>289</sup> Příloha č. 41 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Adam Josef Strojetic ze Strojetic.

<sup>290</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 264-265. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:4c647e50-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>291</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 245.

<sup>292</sup> Tamtéž, s. 244.

<sup>293</sup> *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 265. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:4c647e50-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>294</sup> ROŽMBERSKÝ, Petr a ANDERLE, Jan. *Tvrze Tlučná a Tlučná na Plzeňsku*. Plzeň: České hrady, 1997. Zapomenuté hrady, tvrze a místa, s. 10.

Celá plocha náhrobníku je mechanicky poškozena, čímž došlo ke ztrátě celé nápisové složky a výraznému ohlazení modelace kamene. Povrch má lehký šedobílý povlak a je v ploše rozpraskán.<sup>295</sup>

Točnickové z Křimic byla vladycká rodina pocházející z Plzně, v pramenech se poprvé objevují před polovinou 15. století. Vejprnice se dostaly do majetku rodiny v roce 1542, kdy je zakoupil Purkart Točník. Roku 1548 připadly jeho synovi Janovi a byly připojeny ke Křimicím.<sup>296</sup> Již v roce 1555 však zemřel jako bezdětný a majetek přešel do držení jeho strýce Václava, jenž vlastnil majetek až do roku 1570. Po jeho smrti si majetek rozdělili jeho synové. Křimice spolu s Vejprnicemi získal Václav a následně jeho syn Purkart, který se jako bezdětný oženil s vdovou Annou Strojeticou se Strojetic. Tímto sňatkem získal nevlastního syna Jana Jindřicha Strojeticého, jenž získal po jeho smrti Křimice a Vejprnice.<sup>297</sup>

### 16.3 Strojetičtí ze Strojetic – neurčená osoba

Znakový mramorový náhrobník je vsazen do podlahy v centrální části lodi. Tak jako předchozí náhrobníky byl na toto místo umístěn při přestavbě kostela. Je zhotoven z mramoru a je obdélníkového tvaru o rozměrech 165 cm výšky a 90,5 cm šířky. V rozích se dochovala dnes již značně zrezivělá držadla, která sloužila pro vyzvednutí desky. Z toho lze usuzovat, že dříve zakrýval vstup do hrobky. Ústřední motiv kamene tvoří v nice umístěný znak Strojeticých ze Strojetic. Na náhrobníku se nedochovala žádná nápisová složka.

Náhrobník je mechanicky poškozen, což zapříčinilo ztrátu veškerého nápisu a ohlazení modelace kamene. Při okraji v dolní části je poškozen odpadnutím jeho několika fragmentů. V horní části je prasklina, která způsobila jeho rozdělení na tři díly.<sup>298</sup>

Dle dochovaného znaku na náhrobníku je patrné, že patřil Strojeticým ze Strojetic. Byl to český vladycký rod původem z oblasti Podbořan, jejichž jedna z větví se usadila zde

---

<sup>295</sup> Příloha č. 42 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Točnickové z Křimic - neurčená osoba.

<sup>296</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 25, s. 501. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:fdef2450-1452-11e5-ac49-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>297</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6, s. 244.

<sup>298</sup> Příloha č. 43 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Strojetičtí ze Strojetic - neurčená osoba.

na Plzeňsku.<sup>299</sup> V tomto případě není jasné, kdo pod náhrobkem spočinul, či zda zakrýval vstup do nějaké hrobky.

#### **16.4 Neurčená osoba**

Pískovcový znakový náhrobek je umístěn vedle náhrobku Točníků z Křimic před presbytářem na levé straně kostelní lodi, blíže ke stěně. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 176 cm výšky a 84 cm šířky. Náhrobek se dochoval velmi poškozený mechanickým působením a korozí materiálu. V ploše je tak těžko rozpoznatelný znak, který je umístěn v dolní polovině centrální části. Ostatní složky náhrobku se nedochovaly. Nápisová složka se pravděpodobně nacházela okolo centrálního výjevu nebo nad ním. Na kameni je taktéž patrné neodborné doplnění jiným materiálem.<sup>300</sup>

#### **16.5 Neurčená osoba**

Pískovcový náhrobek je umístěn na pravé straně kostelní lodi před presbytářem blíže ke stěně. Je obdélníkového tvaru o viditelných rozměrech 138 cm výšky a 90 cm šířky. Jeho značná část je skrytá pod kamennou křtitelnicí. Na náhrobku se nedochovala žádná nápisová složka. V horní viditelné části se dochoval pravděpodobně zbytek rozvilin. Kámen je poškozen mechanickým působením a korozí, což způsobilo ohlazení reliéfní modelace. Taktéž je porušen neodborným vyspravováním jiným materiálem.<sup>301</sup>

#### **16.6 Nedochovaný náhrobek**

Náhrobek se původně nacházel v renesančním kostele, po výstavbě nového barokního do něj nebyl umístěn, tak jako tomu bylo u ostatních náhrobků. Dle pramenů byl jeho fragment vsazen do středního z pilířů dřevěného krytého mostu spojujícího faru a kostel. Další jeho fragment se údajně nacházel na zdejší faře. Dle zbytků konvice na fragmentu původně umístěném na sloupu mostu pravděpodobně patřil Úlickým z Plešnic.<sup>302</sup>

---

<sup>299</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 264-265. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:4c0c7340-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>300</sup> Příloha č. 44 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: neurčená osoba.

<sup>301</sup> Příloha č. 45 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: neurčená osoba.

<sup>302</sup> *Vejprnice 1000 let (993-1993)*. Vejprnice: Obecní úřad, 1993, s. 42.

## 17 Všehrdy – kostel sv. Prokopa

Kostel na tomto místě stával před rokem 1358 a již v této době byl označován jako farní.<sup>303</sup> Za husitských válek byl pobořen a důsledkem toho byl v letech 1580 až 1589 opravován.<sup>304</sup> Během let 1730 až 1732 došlo k jeho přestavbě, kdy byl zachován gotický presbytář s žebrovou klenbou. V barokním slohu byla přistavěna loď a kostelní věž.<sup>305</sup> Přestože šlo o barokní přestavbu, jsou zde použita gotická okna. Přestavba v duchu gotizujícího baroka vznikla podle návrhu Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Fasáda je jednoduchá bez jakéhokoliv zdobení, tak jako interiér kostela, jehož vybavení je převážně novodobé. Nejstarší jsou lavice, které jsou barokní a pocházejí z počátku 18. století.<sup>306</sup>

### 17.1 Tucherští z Tuchořic a Berbisdorfové z Berbisdorfu

Pískovcový znakový náhrobník je napříč vsazen ve výklenku před vstupem na kazatelnu v presbytáři na severní straně kostela. Jedná se o sekundární umístění. Náhrobník se dříve nacházel vsazený do dlažby před kazatelnou, odkud byl roku 1865 vyzdvižen a přemístěn na stávající místo, aby nedošlo k jeho celkovému vyšlapání.<sup>307</sup> Na tento fakt odkazuje i kozojedská farní kronika, jež událost zaznamenává. K přemístění došlo při bílení kostela za působení faráře Václava Hampejse. Chtěl tak zachovat erby, aby nedošlo k jejich úplnému zničení, tak jako tomu bylo v případě nápisu, který byl v té době již zcela nečitelný. Kromě toho se Hampejs zajímal o původ náhrobního kamene, či kdo byl pod ním pohřben. Od místních starců, jak sám poznamenal, se dozvěděl, že pravděpodobně existoval zámeček pánů ze Všehrd. Ten podle jejich výpovědi stával nad kostelem v místě statku Martina Paula, který tam našel při kopání sklepa staré zdivo. Mimoto se také dozvěděl, že za působení faráře Maxmilian Cingroše (1788-1817) došlo k otevření a prozkoumání prostoru pod kamenem. Ten spolu s dalším neznámým mužem odtud odnesl kord a staré listiny. Václav Hampejs při této události také otevřel hrobku, ve které našel rozházené kosti dospělého muže a dvou dětí a zbytky jejich ošacení. Kostí nechal přerovnat, následně došlo k uzavření prostoru a náhrobní kámen byl umístěn do výklenku

<sup>303</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 247-248.

<sup>304</sup> KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-329, s. 226.

<sup>305</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 247-248.

<sup>306</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž*. Praha: Academia, 1982, s. 284.

<sup>307</sup> PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 12.

vedle kazatelny, jak již bylo zmíněno. S lítostí také sdělil, že více o pohřbených osobách či všehrdských pánech se v zemských deskách nedopátral a velice ho to mrzelo.<sup>308</sup>

Náhrobník je obdélníkového tvaru o rozměrech 136 cm výšky a 66 cm šířky. V horní části kamene je obdélníkovou kartuší orámované pole, kde byl pravděpodobně původně umístěn text. V dolní části jsou vytesány dva znaky – nalevo Tuchorských z Tuchořic, napravo Berbisdorfů z Berbisdorfu. Nápisové pole se taktéž nacházelo při okraji, kolem centrálního motivu náhrobníku, z něhož se dodnes dochovalo:

[---] / [---] / [---] NA [---] / [---] //

Na náhrobníku se dochovala většina modelační prvků, ale některé z nich jsou ohlazeny mechanickým působením. Kromě toho jsou také poškozeny neodborným zásahem při doplnění jiným materiálem, což je patrné zejména v oblasti erbů a při okraji kamene, když byl necitelně zasazen do výklenku. Na náhrobníku se nedochovala žádná nápisová složka. Při dolním okraji je kámen též poškozen pomalu vzlínající vlhkostí. Na počátku 20. století byl přebílen, jak uvádí v Soupisu památek Antonín Podlaha.<sup>309</sup> Tento fakt je patrný na některých místech dodnes.<sup>310</sup>

Tuchorští z Tuchořic je rod pocházející z oblasti Žatecka a v pramenech se objevuje ve 14. století, kdy vlastnili Tuchořice. Podle nichž převzali své jméno.<sup>311</sup> V průběhu let vlastnili majetky právě v této oblasti – například Stekník, ale také v Plzeňském kraji.<sup>312</sup> Zde měli v držení Keblany, které zakoupil Václav Tuhorský z Tuchořic v roce 1445. Od roku 1534 je měl v držení Friedrich Tuhorský a od roku 1572 Matyáš Tuhorský z Tuchořic.<sup>313</sup>

Berbisdorfové z Berbisdorfu byla rytířská rodina, která původně pocházela z Německa a do Čech přišla v 16. století. Jako první z nich byl Kryštof Berbisdorf se syny Volfem a Jiříkem. Až do roku 1587 vlastnili Hlemýždí a Nový Tulcpach

<sup>308</sup> SOkA Plzeň-sever, FÚ Kozojedy, Církevní kronika 1855-1967, pag. 99. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00625-fara-kozojedy-1835-1967>> [cit. dne 2021-10-03]. Snímek 53.

<sup>309</sup> PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912, s. 248.

<sup>310</sup> Příloha č. 46 - Všehrdu, kostel sv. Prokopa, náhrobník: Tuchorští z Tuchořic a Berbisdorfové z Berbisdorfu.

<sup>311</sup> SEDLÁČEK., August. *Mistopisný slovník historický království Českého* [online]. Praha: Bursík a Kohout, 1909, s. 907. Dostupné také z URL: <<https://librinostri.catholica.cz/download/SedlacekSlovník-r.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>312</sup> Tamtéž, s. 831.

<sup>313</sup> MERA VIGLIA-CRIVELLI, Rudolf Johann. *Der Böhmisches Adel* [online]. Norimberk: Bauer a Raspe, 1886, s. 294. Dostupné z URL: <<http://www.historie.hranet.cz/heraldika/pdf/meraviglia1886.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].

v severních Čechách. Během svého působení v českých zemích vlastnili především majetky v oblasti Boleslavska a také Litoměřicka, kde měli v držení ves Boreč.<sup>314</sup> Rod z českých zemí z části odchází po stavovském povstání a následné bitvě na Bílé hoře. Za hranice uprchli bratři Ehrenfried, Jiří Vilém a Rudolf, kteří se připojili na stranu českých stavů. Ehrenfried Berbisdorf se údajně osobně účastnil stavovského povstání.<sup>315</sup>

---

<sup>314</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1890. sv. 3, s. 788. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aac42150-0a06-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>315</sup> BÍLEK, Tomáš Václav. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618* [online]. V Praze: J. Otto, 1882, s. 10-12. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c1613a02-4dd0-45fb-9567-9931d78419be>> [cit. dne 2021-04-01].

## 18 Všeruby – kostel sv. Ducha

První kostel na místě dnešního kostela sv. Ducha stával již ve 13. století a novější byl na stejném místě vystavěn během 14. století. Kostel je tvořen obdélníkovou lodí, ke které je připojen úzký, ale dlouhý presbytář s trojbokým závěrem. Na severní straně přiléhá k presbytáři mohutná čtyřboká věž a na západní straně prostorná předsíň. Stavebně kostel spadá do období pozdní gotiky a roku 1846 byl renovován za využití pseudogotických prvků. V té době byla vybudována nová větší předsíň, která měla za úkol podpírat kostel. Nejstarším prvkem je socha Panny Marie, která pochází z období kolem roku 1500 a dnes stojí na hlavním oltáři. Kostel byl až do reforem Josefa II. pohřebním místem majitelů panství – Markvartů z Hrádku.<sup>316</sup>

### 18.1 Anna Kfelířová rozená Steinbachová z Kranichsteinu

Pískovcový náhrobník se nachází v presbytáři za hlavním oltářem a jeho rozměry jsou 184 cm výšky a 75 cm šířky. Jedná se o znakově nápisový náhrobník, který pochází z května roku 1731 a udává, že zde byla pohřbena Anna Kfelířová, rozená Steinbachová z Kranichsteinu. V horní polovině je dobře čitelný latinský text psaný kapitálou:

HIC IACET / ANNA KFELLERIANA / NATA STEINBACHIANA / CVI / LVCEAT  
/ LVX AETERNA / AMEN / [---] MAŇ//

V dolní části náhrobníku je vytesán alianční erb Kfelířů a Steinbachů z Kranichsteinu. Obdélníkový kámen byl natřen na červeno, pouze na aliančním znaku je zachován přírodní pískovec. Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození.<sup>317</sup>

Steinbachové z Kranichsteinu byla původem německá rodina, která sídlila od 60. let 17. století v nedalekých Líšřanech. Do Všerub přišla na konci 17. století a v první polovině 18. století.<sup>318</sup> Anna Kfelířová se pravděpodobně narodila jako Anna Marie Steinbachová z Kranichsteinu 2. května 1695 v nedalekých Hunčicích. Její matkou byla Ludmila Sidónie Steinbachová z Kranichsteinu rozená Globnerová původem z Touškova a jejím otcem byl Julius František Steinbach z Kranichsteinu, jenž vlastnil panství Hunčice

<sup>316</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Všeruby u Plzně 1212-2020*. V Mariánské Týnici: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2012. ISBN 978-80-87185-16-2, s. 163-168.

<sup>317</sup> Příloha č. 47 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Anna Kfelířová rozená Steinbachová z Kranichsteinu.

<sup>318</sup> CHMELÍŘ, Václav. Šlechta usazená ve Všerubech v 17. a 18. století. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2009, s. 87-138. ISSN 0544-3830, s. 114.

až do roku 1698.<sup>319</sup> Roku 1721 zakoupila vdova po Juliu Františkovi dům se čtvrtinou dvora ve Všerubech.<sup>320</sup> Anna se zde provdala za Václava Josefa Kfelíře, který přišel do Všerub z oblasti Klatovska. První syn Jan Nepomucký se manželům narodil 16. května 1725 ve Všerubech.<sup>321</sup> Dne 16. září 1728 se narodil do manželství druhý syn Josef Antonín, též ve Všerubech.<sup>322</sup> Anna Kfelířová zemřela 29. května 1731 ve věku 36 let a byla pochována ve všerubském kostele sv. Ducha. V matrice zemřelých je chybně uvedena jako Anna Magdalena.<sup>323</sup>

## 18.2 Zádubští ze Šontálu – neurčená osoba

Pískovcový náhrobník se nachází v zemi před vchodem do kostela na západní straně. Z toho je patrné, že se jedná o sekundární umístění. Náhrobník je obdélníkového tvaru a má rozměry 115 cm výšky a 65 cm šířky. Je značně mechanicky poškozen a nebyl čitelný již na počátku 20. století, jak uvádí Soupis památek. Podle erbu náležel rodu Zádubských ze Šontálu.<sup>324</sup> Dodnes je na něm patrné orámování a obrys původního erbu.<sup>325</sup>

Zádubští ze Šontálu byla česká rytířská rodina, která sídlila na hradě Šontál nedaleko Tachova. Poprvé jsou uváděni v 15. století, kdy je zmiňován Jan, vlastník statku Zádub.<sup>326</sup> Na počátku 17. století přišli do Hunčic, kde byl majitelem jednoho z domů uváděn Jan Zádubský ze Šontálu. Po jeho smrti se manželka znovu provdala do Všerub. Podruhé je zde rodina uváděna roku 1661, když prodávají nedaleké Hunčice, a naposledy jsou zmíněni v druhé polovině 18. století.<sup>327</sup>

---

<sup>319</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 01 (Narození, oddání, zemřelí 1661-1728), pag. 118. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-01>> [cit. dne 2020-10-20]. Snímek 65.

<sup>320</sup> CHMELÍŘ, Václav. Šlechta usazená ve Všerubech v 17. a 18. století. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2009, s. 87-138. ISSN 0544-3830, s. 115-116.

<sup>321</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 01 (Narození, oddání, zemřelí 1661-1728), pag. 265. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-01>> [cit. dne 2020-10-20]. Snímek 138.

<sup>322</sup> Tamtéž, pag. 282. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-01>> [cit. dne 2020-10-20]. Snímek 146.

<sup>323</sup> SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 03 (Oddání, zemřelí 1727-1770), pag. 19. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-03>> [cit. dne 2020-10-20]. Snímek 19.

<sup>324</sup> KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 319.

<sup>325</sup> Příloha č. 48 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Zádubští ze Šontálu - neurčená osoba.

<sup>326</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, II*. Praha: Akropolis, 1993. ISBN 80-85770-11-3, s. 170-171.

<sup>327</sup> CHMELÍŘ, Václav. Šlechta usazená ve Všerubech v 17. a 18. století. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2009, s. 87-138. ISSN 0544-3830, s. 96-99.



### 18.3 Nezvěstný náhrobník

Náhrobník se nacházel v podlaze za hlavním oltářem a patřil majitelům panství – Markvartům z Hrádku. Nechal ho vyhotovit Diviš Markvart z Hrádku roku 1610 a nacházely se na něm české a německé nápisy. Z podlahy byl vyňat roku 1761 během její rekonstrukce.<sup>328</sup>

Markvartové z Hrádku je rod pocházející z Čech z oblasti nedaleko Stříbra. Jméno převzali podle svého předka Markvarta a poprvé se v pramenech objevují ve 14. století. Během 15. století příslušníci rodu vlastnili majetky na celém Plzeňsku – například Trpísty, Řeňč, Nekmír, Strojetic, Hernštejn a další statky.<sup>329</sup> První Markvartové z Hrádku se objevují ve všerubských dějinách až v raném novověku, kdy je měl v držení Kryštof Markvart z Hrádku. Kromě nich také vlastnil sousední panství Únějovice, Nekmír nebo Bělou, jehož zásluhou byla zdejší tvrz přestavěna na renesanční zámek a měl zde své sídlo. Po jeho smrti pravděpodobně v roce 1593 přebral veškerý majetek včetně Všerub syn Diviš, jenž ho měl v držení až do 10. listopadu 1622, kdy mu byly konfiskovány dvě třetiny majetku včetně Všerub za účast na stavovském povstání. Zbytek majetku převzala jeho manželka Anna rozená z Říčan a Diviš zemřel pravděpodobně v roce 1625 v cizině.<sup>330</sup>

---

<sup>328</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Všeruby u Plzně 1212-2020*. V Mariánské Týnici: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2012. ISBN 978-80-87185-16-2, s. 167.

<sup>329</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, I*. Praha: Akropolis, 1992. ISBN 80-901020-3-4, s. 96.

<sup>330</sup> BUKAČOVÁ, Irena. *Všeruby u Plzně 1212-2020*. V Mariánské Týnici: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2012. ISBN 978-80-87185-16-2, s. 33-34.

## 19 Žihle – kostel sv. Filipa a Jakuba

Přesný rok vystavění kostela sv. Filipa a Jakuba je doposud neznámý. Poprvé se objevuje v pramenech v roce 1667, kdy ho jesenský děkan označil jako sešlý. Dnešní hřbitovní kostel byl poprvé přestavěn v letech 1696 až 1702. Autorem této přestavby byl pravděpodobně Giovanni Battista Alliprandi, který v té době působil ve službách Černínů. Další větší přestavba následovala v letech 1775 až 1776. Autorem návrhu této přestavby byl Franz Starrach.<sup>331</sup> V té době získal dnešní podobu jednolodního kostela s trojboce zakončeným presbytářem a hranolovou věží na západní straně. Vybavení pochází převážně z 18. století. Nejstarším prvkem je hlavní oltář pocházející z období kolem roku 1629.<sup>332</sup>

### 19.1 Neurčená osoba

Nápisový pískovcový náhrobník je umístěn ve středu kostelní lodi před presbytářem. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 170 cm výšky a 76 cm šířky. V horní polovině centrální části byl umístěn v ozdobném obdélníkovém rámečku a oválné kartuši nápis, který se taktéž nacházel po celém obvodu náhrobníku. Již ve 30. letech 20. století byl dochovaný pouze zlomkovitě v tomto znění:

*„... VĚRNA MANŽELKA ... TEN HROB ZDRAVÉHO ŽIVOTA A ... SWIM NÁKLADEM DALA SEM VYSEKATI ... / ... V SVE / ... POC.I.TD (?) / NICH DOSLA..E..E (?)..RU.TICE / ... I VI...TOTO. LA (?) NAT..AN..“<sup>333</sup>*

Dle torzálního dochování některých písmen lze říci, že nápis po obvodu byl vytesán kapitálou, naopak nápis v oválném poli minuskulou.

Náhrobník je zničen mechanickým působením, což zapříčinilo ztrátu většiny nápisové a reliéfní složky v celé ploše kamene. Mimoto je poškozen neodborným zásahem, který je patrný zejména po jeho okrajích, kde byla na řadě míst překryta nápisová složka maltou.<sup>334</sup>

Dle pramenů by mohl patřit manželce hejtmana Pavla Černého Blatenského, který působil během 20. let 17. století v Žihli a v roce 1627 zde prodával svoji usedlost se všemi vesnicemi, loukami a poli, které měl v držení.

<sup>331</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 81-82.

<sup>332</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž.* Praha: Academia, 1982, s. 420.

<sup>333</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 86.

<sup>334</sup> Příloha č. 49 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, náhrobník: neurčená osoba.

## 19.2 Černí Blatenští

Domnělý epitaf rodiny Černých Blatenských se dochoval do dnešní doby přetvořený do podoby renesančního portálového hlavního oltáře. V průběhu let ztratil svoji původní polychromii, poté co byl přizpůsoben zbytku interiéru. Také byl přemístěn ze svého primárního umístění. Původně pravděpodobně stával na místě některého z postranních oltářů, nejspíš na místě oltáře zasvěceného sv. Vendelínovi.<sup>335</sup>

Oltář dodnes nese několik znaků původního epitafu. Prvním z nich je nástavec, kterým je ukončen. Pravděpodobně je na něm vyobrazena rodina Černých, kteří klečí a modlí se k Duchu svatému na nebesích. Napravo se nacházejí ženy a na levé straně obrazu na nástavci muži. Dalším pozůstatkem je hlavní oltářní deskový obraz – Zmrtvýchvstání Krista, což není typický oltářní výjev. Posledním z prvků podporujících domněnku epitafu je český nápis na predele:

*„Letha Panie 1629 dne 25 Rzigna Slowutny Pan Pawel Czerny Blatensky toho cas hejtmán panství Peterispurskeho a Žihelskeho tuto archu do tohoto chrámu panie na naklad swuj wy malosti a postawiti dal Na pamatku poctiwe Pany Markety swe kteraz toho dne prostrzedkem smrti z tohoto světa vykročila a przy tomto chrámu wedle s synama i dcer pohrzbeny gsou, očekáwagiczy weselého a Radostneho z mrtwych wzkrzišenije“.*<sup>336</sup>

Podle pramenů se též nacházely na okrajích oltáře sošky andílků, které se nedochovaly.<sup>337</sup>

Jak uvádí nápis, epitaf patřil rodině Pavla Černého Blatenského, který byl hejtmánem petrohradského a žihelského panství. Za manželku měl Markétu, na jejíž památku nechal postavit tento epitaf. Mimoto v Žihli vlastnil majetky, které roku 1627 prodával, jak je již zmíněno výše.<sup>338</sup>

---

<sup>335</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016. ISBN 978-80-270-1334-0, s. 87.*

<sup>336</sup> Tamtéž, s. 85-86.

<sup>337</sup> Tamtéž, s. 87.

<sup>338</sup> Příloha č. 50 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, epitaf: Černí Blatenští.

## 20 Žihle – kostel sv. Václava

První zdejší kostel je uváděn v pramenech již ve 14. století jako gotický, ale byl značně pobořen za husitských válek.<sup>339</sup> Současný kostel sv. Václava byl postaven na centrálním půdorysu řeckého kříže v roce 1731 spolu s pravoúhlým presbytářem a věží na východní straně.<sup>340</sup> Vznikl za přispění hraběte Františka Josefa Černína a zdejšího faráře. Jako autor architektonického návrhu stavby byl vybrán František Maxmilián Kaňka, jenž byl ve své době jeden z nejžádanějších architektů. Stavitelem byl pravděpodobně Giovanni Battista Allio mladší.<sup>341</sup> Vnitřní interiér je zdoben malbami s tematikou mariánské legendy od Josefa Kramolína, pozdně barokního českého malíře. Vybavení kostela pochází z druhé poloviny 18. století.<sup>342</sup>

### 20.1 Jan Václav Chotek z Chotkova (Chockova)

Figurální náhrobník z červeného mramoru je zasazen do západní stěny sakristie z vnější strany, kde je sekundárně umístěn po barokní přestavbě kostela v první polovině 18. století. Jako možný důvod jeho přemístění je, jak uvádí jeden z pramenů, protestantské vyznání Jana Václava Chotka, které nebylo v souladu s katolickým kostelem.<sup>343</sup> Je obdélníkového tvaru o rozměrech 206 cm výšky a 115 cm šířky. V centrální části je reliéfně vyobrazen v životní velikosti Jan Václav Chotek z Chotkova jako stojící rytíř v brnění. U jeho pravé nohy leží erb Chotků z Chotkova a v ohnuté ruce drží helmu sejmutou z hlavy. Po obvodu je vytesán český nápis novogotickou kurzívou, který se dochoval v žihelské kronice z roku 1935 v tomto znění:

*„Letha Panie 1612 ten Auterij po swatych Ssimona a Judij tot gest 29. Miesicze Rzygna Umrzel slowutny P. Jan Waclaw Chotek z Chočkowa ..... na cestye mezy Pastauchowicze a Powieszne.“*<sup>344</sup>

Tato formulace se liší od té, která je uvedena v kronice z let 1784-1937, kde je zaznamenáno následující znění:

---

<sup>339</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 67.

<sup>340</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž.* Praha: Academia, 1982, s. 420.

<sup>341</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 67.

<sup>342</sup> POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž.* Praha: Academia, 1982, s. 420.

<sup>343</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 78.

<sup>344</sup> SOKA Plzeň-sever, AO Žihle, Kronika obce 1935, pag. 29. Dostupné také z URL: <<https://www.portafonium.eu/chronicle/soap-ps/00181-obec-zihle-1935>> [cit. dne 2021-01-02]. Snímek 36.

„*Letha Panie 1612 ten Auterij po swatých Šsimona a Judij tot gest 29. Miešbieze Ržygna Umrzel P. Jan Wáčzlav Chotek.*“<sup>345</sup>

Náhrobník je v celé své ploše poškozen mechanickým vlivem způsobeným jeho umístěním v exteriéru, což způsobilo popraskání povrchu, výraznou ztrátu modelačních prvků zejména v oblasti figury stojícího rytíře a úplnou ztrátu nápisové složky. Dnes jsou patrné jen zlomkovité části písmen. Zejména v dolní části je poškozen vzlínající vlhkostí a korozi. Navíc po celé délce pravé části je poškozen neodbornými vysprávkami.<sup>346</sup>

Chotkové z Chockova byl rod pocházející z oblasti Plzeňska, který se nazýval podle dnes již zaniklé vsi Chockov, jinak také Chotkov u Radnic na Rokycansku. V průběhu let se tak jejich jméno změnilo na Chotkové z Chockova. Poprvé se členové tohoto rodu objevují v zápisech ze 14. století, kdy jsou zmiňováni Soběhrd, Volfart, Slavibor a Kateřina. Na počátku šlo o nevýrazný vladycký rod, který se během let stal jedním z velmi rozvětvených a významných rodů.<sup>347</sup> Přitom ještě po stavovském povstání to vypadalo, že rod zanikne, poté co jim byl zkonfiskován veškerý majetek.<sup>348</sup> Chotkové přišli do Žihle v roce 1599, kdy Jan Václav Chotek z Chockova koupil zdejší panství od Mikuláše Libštejnského z Kolovrat. Po jejich příchodu a dosazení protestantského faráře se Žihle stala plně protestantskou farností, což bylo v souladu s vyznáním většiny obyvatel v městečku a také novými majiteli. Bohoslužby se sloužily jak v kostele sv. Václava, tak i v dnešním hřbitovním kostele sv. Filipa a Jakuba. Mimo jiné také potvrdil práva zdejšímu krejčovskému cechu.<sup>349</sup> Jan Václav Chotek zemřel, jak udává náhrobník, 29. října 1612, poté co nešťastnou náhodou spadl z koně na cestě mezi Pastuchovicemi a Pohvizdy. Po jeho smrti po něm zůstali synové Jiří a Karel. Roku 1617 připadla žihelská tvrz do rukou syna Jiřího Chotka, hejtmana Rakovnického kraje, který ji měl v držení až do roku 1621, kdy mu byl majetek zkonfiskován za podporu českých stavů. Toho roku přešlo panství do rukou Černínů z Chudenic.<sup>350</sup>

<sup>345</sup> SOkA Plzeň-sever, FÚ Žihle, Kronika fary 1784-1937, pag. 17. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/01092-fara-zihle-1784-1937>> [cit. dne 2021-01-02]. Snímek 10.

<sup>346</sup> Příloha č. 51 - Žihle, kostel sv. Václava, náhrobník: Jan Václav Chotek z Chockova (Chockova).

<sup>347</sup> *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 12, s. 370. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:d5b8ea20-04b7-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

<sup>348</sup> HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, I.* Praha: Akropolis, 1992. ISBN 80-901020-3-4, s. 62.

<sup>349</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 18.

<sup>350</sup> SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Litoměřicko a Žatecko.* Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-094-9, s. 348.

## ZÁVĚR

Tato práce si kladla za cíl předložit obecný úvod do dokumentované problematiky a na jeho základě vytvořit ucelený katalog náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů, který by obsahoval veškeré dochované, nedochované, nezvěstné i dnes jinde umístěné náhrobníky, náhrobní desky hrobek a epitafy, původně se nacházející v sakrálních stavbách v okrese Plzeň-sever, a také je dokumentovat v několika kategoriích v tomto pořadí – materiál, umístění, rozměry, popis vzhledu, přepis nápisové složky a charakteristika aktuálního stavu. To vše doplněné o fotografickou dokumentaci a prosopografii zemřelé osoby, pokud to bylo možné.

Hlavní jádro práce následuje po obecné úvodní kapitole charakterizující tři typy zkoumaných a dokumentovaných sepulkrálních památek (náhrobník, náhrobní deska hrobky, epitaf) nacházejících se v sakrálních stavbách na severním Plzeňsku. Je rozvrženo do devatenácti po sobě následujících kapitol a podkapitol zabývajících se jednotlivými typy sepulkrálních památek. Studium publikací a archivních pramenů pojednávajících o sakrálních stavbách okresu Plzeň-sever bylo zjištěno, že doposud byla věnována zmíněným památkám pouze ojedinělá nebo částečná pozornost, nikoliv však komplexní. Proto bylo hlavním cílem práce přinést ucelený katalog těchto památek.

Primárním terénním výzkumem bylo zjištěno, že se na severním Plzeňsku v devatenácti sakrálních stavbách, osmnácti kostelích a jedné kapli, aktuálně nachází padesát viditelně dochovaných všech třech typů zkoumaných sepulkrálních památek (náhrobníků, náhrobních desek hrobek, epitafů) a jeden epitaf dnes uložený v depozitáři Západočeského muzea v Plzni. Studium zejména archivních pramenů a publikací bylo nalezeno dalších pět těchto nedochovaných památek, především náhrobníků, a čtyři nezvěstné náhrobníky, jejichž existenci dnes nelze přesně ověřit. Do dnešních dnů se tak dochovaly záznamy, či samotné hmotné artefakty celkem šedesáti sepulkrálních památek nacházejících se v kostele v Číhané, Dolním Jamném, Jezné, Kožlanech, Kralovicích, Krašově, Líšťanech, Nečtinách, Plasích, Pňovanech, Rabštejně nad Střelou, Strážišti, Úterý, Vejprnicích, Všehrdech, Všerubech, obou kostelích v Žihli a v kapli v Úlicích.<sup>351</sup> Nejvíce zastoupeným typem z vybraných sepulkrálních památek byly náhrobníky, které čítaly padesát pět kusů, mezi něž je zahrnuto i pět náhrobních desek hrobek. Nejméně

---

<sup>351</sup> Příloha č. 52 – Četnost dokumentovaných sepulkrálních památek.

zastoupenou sepulkrální památkou v okrese Plzeň-sever jsou epitafy, které čítají pouhé tři kusy.

Mezi nejčastěji využitými materiály patří kámen. Nejpoužívanějším z nich je pískovec, který je zastoupen v počtu třicet jedna kusů, následně mramor, jež byl použit na osmnáct náhrobníků. Nejméně používaným materiálem je opuka, která byla použita pouze jednou. Všechny epitafy jsou vytvořeny ze dřeva a u celkem sedmi památek nebylo možné určit materiál, ze kterého byly zhotoveny. V případě dokumentovaného okresu se na jeho území nevyskytuje žádný historický náhrobník ani epitaf zhotovený z kovu.<sup>352</sup>

Důležitou roli hraje také umístění, jež můžeme rozdělit na primární, sekundární a v případě okresu Plzeň-sever na základě dokumentace lze zařadit i terciární umístění. Nejčastěji se náhrobníky nacházejí jako sekundárně umístěné například na zdech sakrálních staveb. Je tomu tak u dvaceti pěti sepulkrálních památek z celkového počtu šedesáti. Primární umístění se podařilo dokázat nebo odvodit u dvaceti jedna sepulkrálních památek. Terciárně jsou umístěny dva náhrobníky v interiéru kostela v Rabštejně nad Střelou. U celkem devíti sepulkrálních památek nelze určit umístění, jde především o nedochované a nezvěstné náhrobníky.<sup>353</sup>

V zdokumentovaném katalogu převažují zejména mužské sepulkrálie. Patří jim celkem třicet jedna dokumentovaných sepulkrálních památek – dva epitafy a dvacet devět náhrobníků. Ženské sepulkrálie jsou zastoupeny mnohem menším počtem, a to pouze sedmi náhrobníky. Nejméně početné jsou dětské sepulkrálie, jež najdeme na území severního Plzeňska pouze v jednom případě v kostele sv. Martina ve Strážišti. Takto nízký počet je pravděpodobně dán velikostí těchto náhrobníků, které se daly bez větších komplikací vyjmout z podlahy kostela. Čtyři náhrobníky zakrývají vstup do rodinných hrobek. U šestnácti sepulkrálních památek se pohlaví nedalo určit a jeden náhrobník vložený do kostelní podlahy v Pňovanech patří manželům.<sup>354</sup> Přesto ve zkoumané oblasti nenalezneme atypickou velikost náhrobníků. Všechny odpovídají velikostí pohřbení jedné osoby a jsou tedy obdélníkového tvaru.

Náhrobníky, jež tvoří více jak polovinu dokumentovaného materiálu, jsou především znakové nebo kombinují znak a nápisovou složku. Symbolické, figurální a výhradně nápisové jsou zde zastoupeny pouze minimálně. Největší počet náhrobníků

---

<sup>352</sup> Příloha č. 53 – Materiál, ze kterého jsou zhotoveny dokumentované sepulkrální památky.

<sup>353</sup> Příloha č. 54 – Četnost umístění sepulkrálních památek.

<sup>354</sup> Příloha č. 55 – Četnost zastoupení pohlaví u jednotlivých typů sepulkrálních památek.

s výhradně nápisovou složkou můžeme nalézt v kostele v Plasích. Epitafy jsou tvořeny nejčastěji formou malby na dřevo a dozdobené vyřezávanými prvky. Ve všech případech jsou složeny ze tří částí - z hlavního motivu v centrální části a nápisového pole nad a pod ním. Na všech jsou zde taktéž vyobrazeny figurální výjevy zemřelého nebo jeho blízké rodiny.

Výsledkem práce, která si kladla za cíl zdokumentovat historické náhrobníky, náhrobní desky hrobek a epitafy severního Plzeňska, je ucelený katalog šedesáti těchto tří typů sepulkrálních památek doplněných o prosopografii pohřbených osob v okrese Plzeň sever. Soudím tak, že se to do jisté míry povedlo. Přestože je práce značně obsáhlá, za další a hlubší rozpracování by stála prosopografie pohřbených osob či historie některých zmíněných rodů vztahující se k zemřelým. Dalším možným podnětem pro rozšíření práce by bylo pátrání po autorech náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů. V neposlední řadě by se dalo také zaměřit na nápisovou složku a zabývat se jí ještě více po epigrafické stránce. Celý zdokumentovaný katalog náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů by se dal taktéž rozšířit o další typy sepulkrálních památek nacházející se v okrese Plzeň-sever.



## RESUMÉ

Bakalářská práce s názvem Historické náhrobníky a epitafy severního Plzeňska pojednává o vybraných typech sepulkrálních památek nacházejících se v okrese Plzeň-sever. Téma je rozděleno do dvou hlavních oblastí.

První z nich je teoretický úvod, který krátce charakterizuje většinu typů sepulkrálních památek. Rozšířenou charakteristiku nalezneme u náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů. Na tomto typu sepulkrálních památek je bakalářská práce založena.

Druhou částí práce je dokumentace celkem 60 sepulkrálních památek vztahujících se k 19 sakrálním stavbám na severním Plzeňsku. Dokumentace probíhala především primárním terénním výzkumem a následně byla doplněna o studium pramenů a publikací. V okrese Plzeň-sever bylo celkem evidováno 52 náhrobníků, 5 náhrobních desek a 3 epitafy. Jedná se o dochované, nedochované i nezvěstné sepulkrální památky. Každé této památce je věnována jedna podkapitola, ve které jsou popsány rozměry, aktuální umístění a vzhled. Ve většině případů je navíc doplněna o prosopografii zemřelé osoby a fotodokumentaci. Nejčastěji využívaným materiálem je pískovec (31 sepulkrálních památek), následně mramor (18 památek), dřevo (3 památky), opuka (1 památka) a u 7 sepulkrálních památek nelze určit. U sepulkrálních památek převažuje umístění sekundární 25, v počtu následuje primární 21, u 11 je neznámé, terciární 2 a 1 památka je uložena v muzeu. Nejvíce sepulkrálních památek je mužských 31, ženských 7, dětských 1, rodinných 4, neznámých 16 a v jednom případě patří manželům. V prosopografii je nejčastěji uveden datum úmrtí, datum narození, manžel, manželka, děti nebo historie rodu, pokud jde o osobu šlechtického původu.

## SUMMARY

The bachelor thesis called Historical tombstones and epitaphs of the northern Pilsen region deals with selected types of sepulchral monuments located in the district of Pilsen-north. The thesis provides information about three types of sepulchral monuments – tombstones, tombstones of the tombs and epitaphs. The bachelor thesis is divided into two main parts.

The first part and chapter is a theoretical introduction that characterizes most types of sepulchral monuments. Widespread characteristics are in terms – tombstones, tombstones of the tombs and epitaphs. The bachelor thesis deals with these types of sepulchral monuments.

The second and main part deals with 60 sepulchral monuments located in 19 sacral buildings in the northern Pilsen region. Their documentation was carried out mainly by field research and subsequently it was supplemented by the study of sources and publications. In the district of Pilsen-north are 52 tombstones, 5 tombstones of the tombs and 3 epitaphs. There are included preserved, unpreserved and missing sepulchral monuments. Each of these monuments is dedicated to one subchapter which contains dimensions, current location and appearance. Each subchapter is also supplemented by a prosopography of the deceased person and in 51 cases is subchapter supplemented by a photographic documentation. The most commonly used material is sandstone (31 monuments), marble (18 monuments), wood (3 monuments), opuka stone (1 monument) and for 7 sepulchral monuments it cannot be determined. Most predominant is secondary location 25, followed by primary location 21, then 11 monuments with unknown location, 2 tertiary location and 1 sepulchral monument is stored in a museum. Most sepulchral monuments belong to male's 31, female's 7, children's 1, family 1, 16 to unknown person and in one case it belongs to spouses. The prosopography most often mentions the date of death, the date of birth, husband, wife, children or family history in the case of a person of noble origin.

## POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

### Archivní prameny

#### Státní oblastní archiv (zdigitalizované archiválie)

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Číhaná 01 (Narození, oddaní, zemřelí 1635-1716). Dostupné také online z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/cihana-01>> [cit. dne 2021-26-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Číhaná 03 (Narození, oddaní, zemřelí 1715-1758). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/cihana-03>> [cit. dne 2021-26-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 01 (Narození, oddaní, zemřelí 1694-1737). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-01>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 02 (Narození, oddaní, zemřelí 1737-1754). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-02>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 03 (Narození 1755-1803). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-03>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Jezná 05 (Zemřelí 1755-1803). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/jezna-05>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kozlany 02 (Narození, oddaní, zemřelí 1684-1703). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kozlany-02>> [cit. dne 2021-08-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kralovice 03 (Narozením oddaní, zemřelí 1713-1778). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kralovice-03>> [cit. dne 2021-08-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kralovice 04 (Narozením oddaní, zemřelí 1763-1786). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kralovice-04>> [cit. dne 2021-08-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Líšťany 01 (Narození, oddaní, zemřelí 1680-1739). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-01>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sbírnka matrik západních Čech, sign. Líš'any 07 (Zemřelí 1785-1844). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/listany-07>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sbírnka matrik západních Čech, sign. Nečtiny 29 (Zemřelí, index zemřelých 1735-1786). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/nectiny-29>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sbírnka matrik západních Čech, sign. Rabštein nad Střelou 02 (Narození, oddaní, zemřelí 1657-1720). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/rabstejn-nad-strelou-02>> [cit. dne 2021-16-01].

SOA v Plzni, Sbírnka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 01 (Narození, oddaní, zemřelí 1661-1728). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-01>> [cit. dne 2020-10-20].

SOA v Plzni, Sbírnka matrik západních Čech, sign. Všeruby (PS) 03 (Oddaní, zemřelí 1727-1770). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/vseruby-%28ps%29-03>> [cit. dne 2021-16-01].

#### **Státní okresní archiv (zdigitalizované archiválie)**

SOkA Plzeň-sever, AM Rabštein nad Střelou, Obecní kronika 1836-1846. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00134-mesto-rabstejn-nad-strelou-1836-1846>> [cit. dne 2021-16-01].

SOkA Plzeň-sever, AO Číhaná, Kronika obce 1922. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00036-obec-cihana-1922>> [cit. dne 2021-26-01].

SOkA Plzeň-sever, AO Žihle, Kronika obce 1935. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00181-obec-zihle-1935>> [cit. dne 2021-01-02].

SOkA Plzeň-sever, FÚ Číhaná, Kronika fary 1836-1946. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/01142-fara-cihana-1836-1946>> [cit. dne 2020-26-01].

SOkA Plzeň-sever, FÚ Kozojedy, Církevní kronika 1855-1967. Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00625-fara-kozojedy-1835-1967>> [cit. dne 2021-10-03].

SOkA Plzeň-sever, FÚ Kozlany, Kronika fary (1784-1945). Dostupné také z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00399-fara-kozlany-1784-1945>> [cit. dne 2021-08-02].

SOkA Plzeň-sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945>> [cit. dne 2021-16-01].

SOkA Plzeň-sever, FÚ Žihle, Kronika fary 1784-1937. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/01092-fara-zihle-1784-1937>> [cit. dne 2021-01-02].

SOkA Plzeň – sever, MNV Úterý, Obecní kronika 1947-1950. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/00323-obec-utery-1947-1950>> [cit. dne 2021-16-01].

SOkA Plzeň-sever, OŠN Jezná, Školní kronika 1891-1934. Dostupné také z URL: <<https://www.portafortium.eu/chronicle/soap-ps/00729-skola-jezna-1891-1934>> [cit. dne 2021-08-02].

## Literatura

ANDĚL, Rudolf, FIALA, Zdeněk, KOPAČKA, Ludvík a LOUDA, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Severní Čechy*. Praha: Svoboda, 1984.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny: Soupis drobných památek Manětínsko-nečtinského regionu*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2008. ISBN 978-80-87185-02-5.

BUKAČOVÁ, Irena, FÁK, Jiří a FOUČEK, Karel. *Severní Plzeňsko II =: Pilsen Nord II*. V Mariánském Týnci: Nakladatelství Českého lesa, 1997. ISBN 80-901877-5-7.

BUKAČOVÁ, Irena. *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. V Kralovicích: Muzeum a galerie severního Plzeňska, 2010. ISBN 978-80-87185-11-7.

BUKAČOVÁ, Irena. *Všeruby u Plzně 1212-2020*. V Mariánské Týnici: Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, 2012. ISBN 978-80-87185-16-2.

FIALA, Zdeněk a BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Západní Čechy*. Praha: Svoboda, 1985.

HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, I*. Praha: Akropolis, 1992. ISBN 80-901020-3-4.

HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, II*. Praha: Akropolis, 1993. ISBN 80-85770-11-3.

HALADA, Jan. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti, III*. Praha: Akropolis, 1994. ISBN 80-85770-12-1.

HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Národní památkový ústav v Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-549-0.

CHMELÍŘ, Václav. Zapomenuté hrady, tvrze a místa: *Zámek Líšťany*. Plzeň: České hrady, 2011. ISBN 978-80-87170-15-1.

JANÁČEK, Josef a LOUDA, Jiří. *České erby*. Praha: Albatros, 1988.

KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908.

KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu kralovického*. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010. ISBN 978-80-85081-32-9.

KUMPERA, Jan. *Západočeský kraj A-Z: historie, památky, příroda*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-7088-005-8.

MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti, N-Ž*. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-92.

NAČERADSKÁ, Petra. *Nápisy okresu Kutná Hora: Corpus inscriptionum Bohemiae II*. Praha: Artefactum, nakladatelství ÚDU AV ČR, 2002. ISBN 80-902279-8-8.

PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3.

PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Kralovický*. Praha: Česká akademie, 1912.

POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, A-J*. Praha: Academia, 1977.

POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978.

POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980.

POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž. 1982*. Praha: Academia, 1982.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň-Domažlice, Západočeské muzeum v Plzni a Muzeum Chodska v Domažlicích, 1990. ISBN 80-85125-17-X.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Konstantinovy Lázně, Bezručice a okolí =: Konstantinsbad, Weseritz und ihre Umgebung*. V Domažlicích: Konstantinovy Lázně: Nakladatelství Českého lesa, 1998. ISBN 80-86125-02-5.

ROŽMBERSKÝ, Petr a ANDERLE, Jan. *Tvrze Tlučná a Tlucná na Plzeňsku*. Plzeň: České hrady, 1997. Zapomenuté hrady, tvrze a místa.

ROŽMBERSKÝ, Petr. *Ves Jezná: Dějiny a památky malé vesnice*. Plzeň: České hrady, 2012. Zapomenuté hrady, tvrze a místa. ISBN 978-80-87170-23-6.

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Litoměřicko a Žatecko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-094-9.

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království Českého: Plzeňsko a Loketsko*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-185-6.

SHEPPL, Benedikt. *De abbaticus monasterii Plassensis et De monasterii Plassensis professis*. Praha, 1909. Ed. Podlaha, A.: Sbirka pramenů církevních dějiny českých stol. XVI.-XVIII. č. IV. Praha, 1909.

ŠEFCŮ, Ondřej. *Architektura: lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3120-9.

VALENTA, Aleš. *Dějiny rodu Kinských*. České Budějovice: Veduta, 2004. ISBN 80-86829-05-7.

*Vejprnice 1000 let (993-1993)*. Vejprnice: Obecní úřad, 1993.

VLASÁK, František. *Staročeská šlechta a její potomstvo po třicetileté válce: příspěvky rodopisné*. V Praze: Tisk Jaroslava Pospíšila, 1856.

VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky*. Žihle: obec Žihle, 2016. ISBN 978-80-270-1334-0.

VLČKOVÁ, Jitka, NĚMEČKOVÁ, Eva a VLČEK, Pavel. *Kožlany: stručné dějiny města a významné stavby*. Plzeň: NAVA – Nakladatelská a vydavatelská agentura, 2018. ISBN 978-80-7211-541-9.

WOITSCHOVÁ, Klára. *Gottfried Daniel Wunschwitz: sběratel, heraldik a genealog*. Praha: Národní archiv, 2011. ISBN 978-80-86712-90-1.

### **Literatura (online)**

BÍLEK, Tomáš Václav. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618* [online]. V Praze: J. Otto, 1882. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c1613a02-4dd0-45fb-9567-9931d78419be>> [cit. dne 2021-04-01].

MERAVIGLIA-CRIVELLI, Rudofl Johann. *Der Böhmische Adel* [online]. Norimberk: Bauer a Raspe, 1886. Dostupné z URL: <<http://www.historie.hranet.cz/heraldika/pdf/meraviglia1886.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1889. sv. 2. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:f74d3150-0b3d-11e5-b562-005056827e51>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1890. sv. 3. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aac42150-0a06-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1892. sv. 5. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:5e44cba0-07da-11e5-8ce5-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1896. sv. 10. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:e63c0e70-0b21-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 12. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:d5b8ea20-04b7-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:9d205e90-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902. sv. 19. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:6b787a60-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 21. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:674aa8f0-0a91-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904. sv. 22. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:31c89c70-107f-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1905. sv. 23. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:119aed50-13c1-11e5-a599-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24. Dostupné také z: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:756d1a00-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 25. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c0908a40-1452-11e5-ac49-005056825209>> [cit. dne 2021-04-01].

*Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1907. sv. 26. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c19d48b0-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2021-04-01].



RIEGER, Bohuš. *Říšské dějiny rakouské: dějiny státního vývoje a veřejného práva* [online]. Praha: Věšhrd, 1908. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:6b02a710-ed1a-11ea-804d-005056827e51>> [cit. dne 2021-04-01].

SEDLÁČEK., August. *Místopisný slovník historický království Českého* [online]. Praha: Bursík a Kohout, 1909. Dostupné také z URL: <<https://librinostri.catholica.cz/download/SedlacekSlovník-r.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].

WINTER, Zikmund. *Život církevní v Čechách* [online]. V Praze: Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1895. sv. Svazek první. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:31fe347b-8152-43bd-b26e-52b9c761fa9b>> [cit. dne 2021-04-01].

### **Periodika a sborníky**

*850 let Plaského kláštera (1145-1995). Sborník příspěvků semináře „Vývoj a význam plaského kláštera pro české dějiny“ pořádaného v Mariánské Týnici ve dnech 31. 5.– 2. 6. 1995.* Plasy, 1995.

CHMELÍŘ, Václav. Šlechta usazená ve Všerubech v 17. a 18. století. In: *Minulosti Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2009, s. 87-138. ISSN 0544-3830.

WASKA, Karel, *Cechy městečka Úterý a jejich archiválie*. Waska, Karel. *Archivní zpravodaj* č. 1, (1998), s. 3-4.

### **Periodika a sborníky (online)**

VONDRÁŠEK, Bohumil. Kostel svatého Vavřince a jeho mobiliář v době 1939-1940. *Kožlanský zpravodaj* [online]. Kožlany: 2008, 11, s. 4. Dostupné také z URL: <[https://www.kozlany.cz/e\\_download.php?file=data/editor/87cs\\_2.pdf&original=2.pdf](https://www.kozlany.cz/e_download.php?file=data/editor/87cs_2.pdf&original=2.pdf)> [cit. dne 2021-04-01].

Západočeské muzeum v Plzni. *Výroční zpráva roku 2005* [online]. Plzeň: Západočeské muzeum v Plzni, 2006. Dostupné také z URL: <<https://invenio.nusl.cz/record/71633/files/nusl-1.pdf>> [cit. dne 2021-04-01].

### **Literatura použitá studijně a metodologicky**

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny II: Soupis drobných památek Kralovicka a Žihelska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtinský mikroregion, 2007. ISBN 978-80-903165-8-4.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny III: Soupis drobných památek Plaska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtinský mikroregion, 2008. ISBN 978-80-87185-04-9.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny IV: Soupis drobných památek Chříčska a Kožlanska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtínský mikroregion, 2009. ISBN 978-80-87185-05-6.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny V: Soupis drobných památek Dolnobělska a Hornobřízská*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtínský mikroregion, 2009. ISBN 978-80-87185-08-7.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny VI: Soupis drobných památek Úterska a Bezvěrovská*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtínský mikroregion, 2010. ISBN 978-80-87185-14-8.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny VII: Soupis drobných památek Touškovska a Úněšovska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtínský mikroregion, 2011. ISBN 978-80-87185-15-5.

BUKAČOVÁ, Irena a FÁK, Jiří. *Paměť krajiny VIII: Soupis drobných památek Nýřanska*. Mariánská Týnice: Muzeum a galerie severního Plzeňska pro Manětínsko-nečtínský mikroregion, 2013. ISBN 978-80-87185-18-6.

FLODR, Miroslav. Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek. In: *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity: řada historická (C)*. Brno: Universita J. E. Purkyně v Brně - filozofická fakulta. Roč. 23-24, č. 21-22 (1975), s. 167-174. ISSN 0231-7710.

HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0.

JÖCKLE, Clemens a ZOUBKOVÁ, Jana. *Memento mori: historie pohřbívání a uctívání mrtvých*. V Praze: Euromedia Group, 2000. ISBN 80-242-0108-9.

KILIÁN, Jan. *Historické náhrobníky a epitafy Mělnicka*. Mělník: Regionální muzeum Mělník, 2004. ISBN 80-903453-0-1.

MYSLIVEČEK, Milan a ČORNEJ, Petr. *Erbovník, aneb, kniha o znacích i osudech rodů žijících v Čechách a na Moravě: podle starých pramenů a dávných ne vždy věrných svědectví*. Praha: Horizont, 1993. ISBN 80-7012-070-3.

PROCHÁZKA, Zdeněk a OULÍK, Jan. *Historické náhrobníky Tachovska. = Die historische Grabmäler der Tachauer Region*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 1995. ISBN 80-901122-6-9.

ROHÁČEK, Jiří - *Epigrafika v památkové péči*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2007. ISBN 978-80-87104-11-8.

## SEZNAM PŘÍLOH

|   |             |
|---|-------------|
| <i>Příloha č. 1 – Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Markéta Vchynská ze Vchynic a na Razicích .....</i>  | <i>I</i>    |
| <i>Příloha č. 2 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Erhart Sekerka ze Sedčic .....</i>   | <i>I</i>    |
| <i>Příloha č. 3 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jetřich Viktor Šanovec ze Šanova a na Skupči .....</i>   | <i>II</i>   |
| <i>Příloha č. 4 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jan Šanovec Vihkart ze Šanova a na Skupči .....</i>  | <i>II</i>   |
| <i>Příloha č. 5 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Norbert Füssel .....</i>   | <i>III</i>  |
| <i>Příloha č. 6 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Sekerkové ze Sedčic - neurčená osoba .....</i>   | <i>III</i>  |
| <i>Příloha č. 7 - Dolní Jamné, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: Jiří Pernklo z Šenreitu .....</i>   | <i>IV</i>   |
| <i>Příloha č. 8 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobník: Šebestián Úlický z Plešnic .....</i>  | <i>IV</i>   |
| <i>Příloha č. 9 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobník: Voršila Úlická z Žihobec .....</i>  | <i>V</i>    |
| <i>Příloha č. 10 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobník: Jošt Týřovský z Einsidle .....</i>  | <i>V</i>    |
| <i>Příloha č. 11 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobník: Týřovští z Einsiedle .....</i>  | <i>VI</i>   |
| <i>Příloha č. 12 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Florián Gryspek z Gryspachu .....</i>   | <i>VI</i>   |
| <i>Příloha č. 13 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: neurčená osoba .....</i>   | <i>VII</i>  |
| <i>Příloha č. 14 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Matěj Weigl .....</i>   | <i>VII</i>  |
| <i>Příloha č. 15 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Vavřinec Račín z Račina .....</i>   | <i>VIII</i> |
| <i>Příloha č. 16 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Račín z Račina - neurčená osoba .....</i>   | <i>VIII</i> |
| <i>Příloha č. 17 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: Markéta Pernklová z Šenreitu .....</i>  | <i>IX</i>   |
| <i>Příloha č. 18 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobník: neurčená osoba .....</i>  | <i>IX</i>   |
| <i>Příloha č. 19 - Lištiany, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobní deska hrobky: Steinbachové z Kranichsteinu .....</i>  | <i>X</i>    |
| <i>Příloha č. 20 - Nečtiny, kostel sv. Jakuba Většího, náhrobní deska hrobky: Kokořovcové z Kokořova .....</i>  | <i>X</i>    |
| <i>Příloha č. 21 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Bernard Hřebík .....</i>   | <i>XI</i>   |
| <i>Příloha č. 22 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Benedikt Engelken .....</i>  | <i>XI</i>   |
| <i>Příloha č. 23 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Celestin Stoy .....</i>  | <i>XII</i>  |
| <i>Příloha č. 24 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Fortunát Hartmann .....</i>  | <i>XII</i>  |
| <i>Příloha č. 25 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Kryštof Tengler .....</i>  | <i>XIII</i> |
| <i>Příloha č. 26 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Silvester Hetzer .....</i>   | <i>XIII</i> |
| <i>Příloha č. 27 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Eugen Tyttl .....</i>  | <i>XIV</i>  |
| <i>Příloha č. 28 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Ondřej Trojer .....</i>  | <i>XIV</i>  |
| <i>Příloha č. 29 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: František Václav Pergler z Perglasu a Marie Anna z Perglasu rozená ze Schönau .....</i>               | <i>XV</i>   |
| <i>Příloha č. 30 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: Josef Haller .....</i>  | <i>XV</i>   |
| <i>Příloha č. 31 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: Anna Johanna ze Schönau rozená Deymová ze Stříteže .....</i>  | <i>XVI</i>  |
| <i>Příloha č. 32 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Šebestián mladší z Ortenburka .....</i>                                 | <i>XVI</i>  |
| <i>Příloha č. 33 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Bušek Calta z Kamenné Hory .....</i>                                    | <i>XVII</i> |
| <i>Příloha č. 34 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová .....</i> | <i>XVII</i> |

|   |               |
|---|---------------|
| <i>Příloha č. 35 - Strážiště, kostel sv. Martina, náhrobník: neurčená osoba.....</i>                                    | <i>XVIII</i>  |
| <i>Příloha č. 36 - Strážiště, kostel sv. Martina, náhrobník: neurčená osoba.....</i>                                    | <i>XVIII</i>  |
| <i>Příloha č. 37 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Jindřich Zikmund Schirndinger ze Schirndingu.....</i>          | <i>XIX</i>    |
| <i>Příloha č. 38 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Úličtí z Plešnic - neurčená osoba .....</i>                    | <i>XIX</i>    |
| <i>Příloha č. 39 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Josef Václav Schirndinger ze Schirndingu.....</i>              | <i>XX</i>     |
| <i>Příloha č. 40 - Úterý, kostel sv. Jana Křtitele, náhrobník: neurčená osoba .....</i>                                 | <i>XX</i>     |
| <i>Příloha č. 41 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Adam Josef Strojetic ze Strojetic .....</i>               | <i>XXI</i>    |
| <i>Příloha č. 42 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Točnickové z Křimic - neurčená osoba.....</i>             | <i>XXI</i>    |
| <i>Příloha č. 43 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: Strojeticí ze Strojetic - neurčená osoba .....</i>        | <i>XXII</i>   |
| <i>Příloha č. 44 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: neurčená osoba.....</i>                                   | <i>XXII</i>   |
| <i>Příloha č. 45 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobník: neurčená osoba.....</i>                                   | <i>XXIII</i>  |
| <i>Příloha č. 46 - Všehrdy, kostel sv. Prokopa, náhrobník: Tucherští z Tuchořic a Berbisdorfové z Berbisdorfu .....</i> | <i>XXIII</i>  |
| <i>Příloha č. 47 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Anna Křelířová rozená Steinbachová z Kranichsteinu .....</i>   | <i>XXIV</i>   |
| <i>Příloha č. 48 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Zádubští ze Šontálu - neurčená osoba .....</i>                 | <i>XXIV</i>   |
| <i>Příloha č. 49 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, náhrobník: neurčená osoba .....</i>                               | <i>XXV</i>    |
| <i>Příloha č. 50 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, epitaf: Černí Blatenští .....</i>                                 | <i>XXV</i>    |
| <i>Příloha č. 51 - Žihle, kostel sv. Václava, náhrobník: Jan Václav Chotek z Chotkova (Chockova) .....</i>              | <i>XXVI</i>   |
| <i>Příloha č. 52 - Četnost dokumentovaných typů sepulkrálních památek .....</i>   | <i>XXVI</i>   |
| <i>Příloha č. 53 – Materiál, ze kterého jsou zhotoveny dokumentované sepulkrální památky .....</i>                      | <i>XXVII</i>  |
| <i>Příloha č. 54 - Četnost umístění sepulkrálních památek .....</i>   | <i>XXVII</i>  |
| <i>Příloha č. 55 – Četnost zastoupení pohlaví u jednotlivých typů sepulkrálních památek.....</i>                        | <i>XXVIII</i> |

## PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Markéta Vchynská ze Vchynic a na Razicích<sup>355</sup>



Příloha č. 2 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Erhart Sekerka ze Sedčic<sup>356</sup>



<sup>355</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>356</sup> Taktéž.

Příloha č. 3 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jetřich Viktor Šanovec ze Šanova a na Skupči<sup>357</sup>



Příloha č. 4 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Jan Šanovec Vihkart ze Šanova a na Skupči<sup>358</sup>



<sup>357</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>358</sup> Taktéž.

*Příloha č. 5 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Norbert Füssel<sup>359</sup>*



*Příloha č. 6 - Číhaná, kostel sv. Václava, náhrobník: Sekerkové ze Sedčic - neurčená osoba<sup>360</sup>*



---

<sup>359</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>360</sup> Taktéž.

Příloha č. 7 - Dolní Jamné, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: Jiří Pernklo z Šenreitu<sup>361</sup>



Příloha č. 8 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobník: Šebestián Úlický z Plešnic<sup>362</sup>



<sup>361</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>362</sup> Taktéž.



Příloha č. 9 - Jezná, kostel Nejsvětější Trojice, náhrobek: Voršila Úlická z Žihobce<sup>363</sup>



Příloha č. 10 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobek: Jošt Týřovský z Einsidle<sup>364</sup>



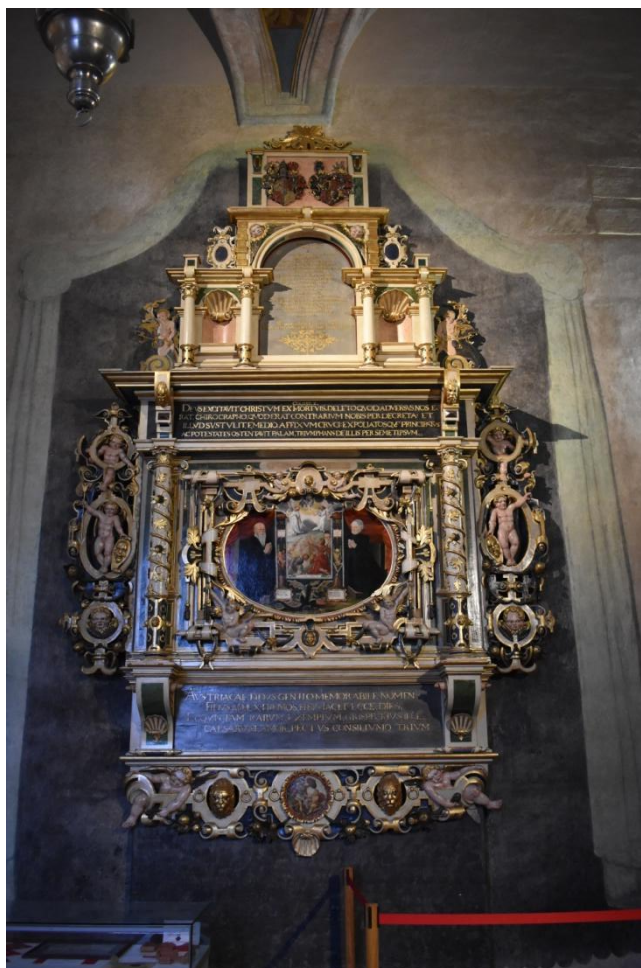
<sup>363</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>364</sup> Taktéž.

Příloha č. 11 - Kožlany, kostel sv. Vavřince, náhrobník: Týřovští z Einsiedle<sup>365</sup>



Příloha č. 12 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Florián Gryspek z Gryspachu<sup>366</sup>



<sup>365</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>366</sup> Taktéž.

Příloha č. 13 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobník: neurčená osoba<sup>367</sup>



Příloha č. 14 - Kralovice, kostel sv. Petra a Pavla, epitaf: Matěj Weigl<sup>368</sup>



<sup>367</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>368</sup> Západočeské muzeum v Plzni.

Příloha č. 15 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobek: Vavřinec Račín z Račina<sup>369</sup>



Příloha č. 16 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobek: Račín z Račina - neurčená osoba<sup>370</sup>



---

<sup>369</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>370</sup> Taktéž.

Příloha č. 17 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobek: Markéta Pernklová z Šenreitu<sup>371</sup>



Příloha č. 18 - Krašov, kostel sv. Ondřeje, náhrobek: neurčená osoba<sup>372</sup>



---

<sup>371</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>372</sup> Taktéž.

Příloha č. 19 - Líštany, kostel sv. Petra a Pavla, náhrobní deska hrobky: Steinbachové z Kranichsteini<sup>373</sup>



Příloha č. 20 - Nečtiny, kostel sv. Jakuba Většího, náhrobní deska hrobky: Kokořovcové z Kokořova<sup>374</sup>



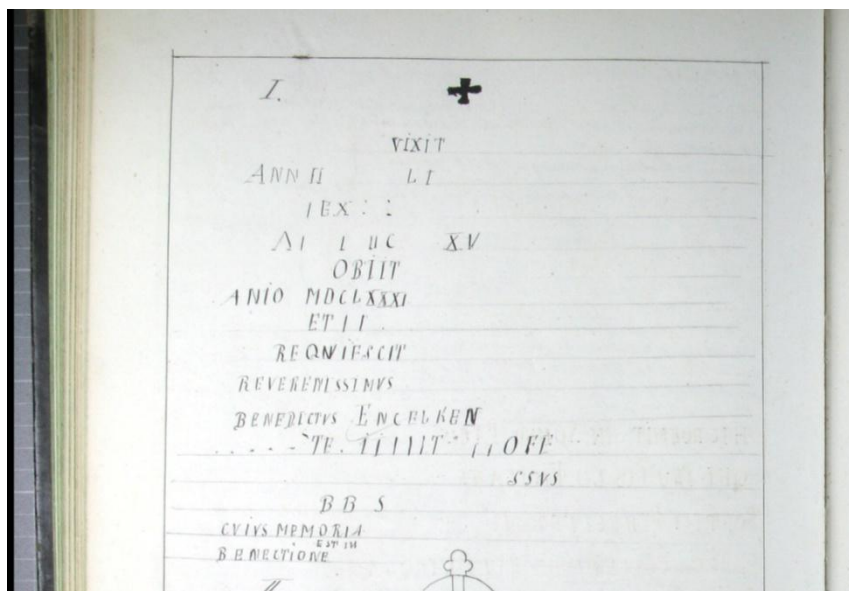
<sup>373</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>374</sup> Taktéž.

Příloha č. 21 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Bernard Hřebík<sup>375</sup>



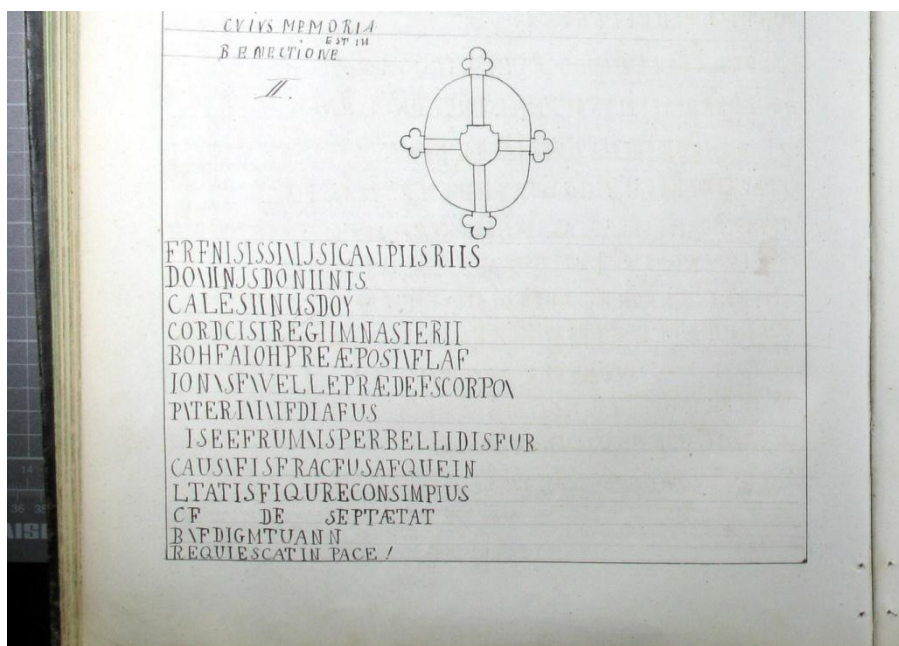
Příloha č. 22 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Benedikt Engelken<sup>376</sup>



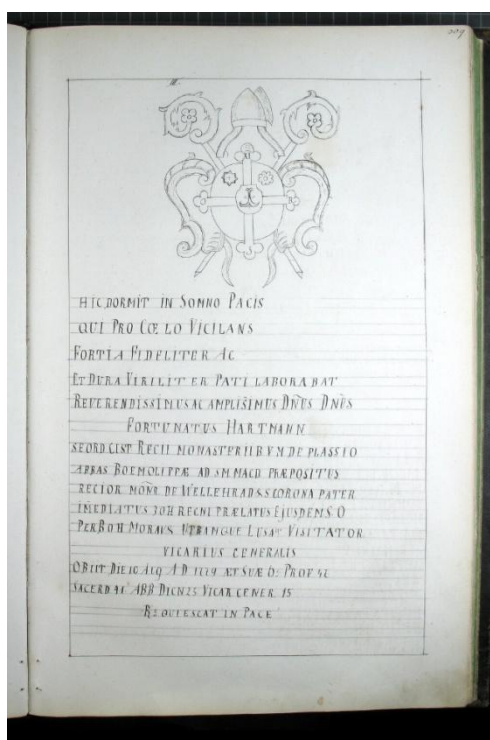
<sup>375</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>376</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 308. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 155.

Příloha č. 23 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Celestin Stoy<sup>377</sup>



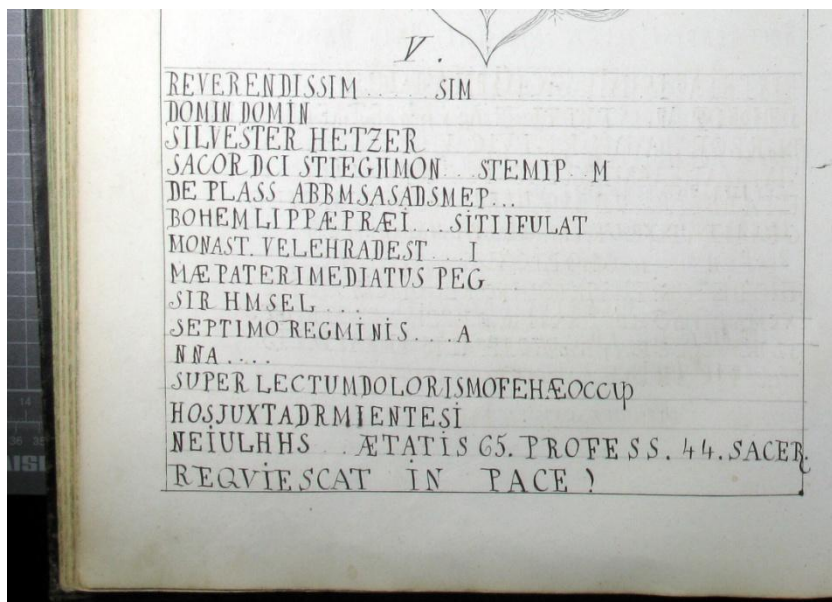
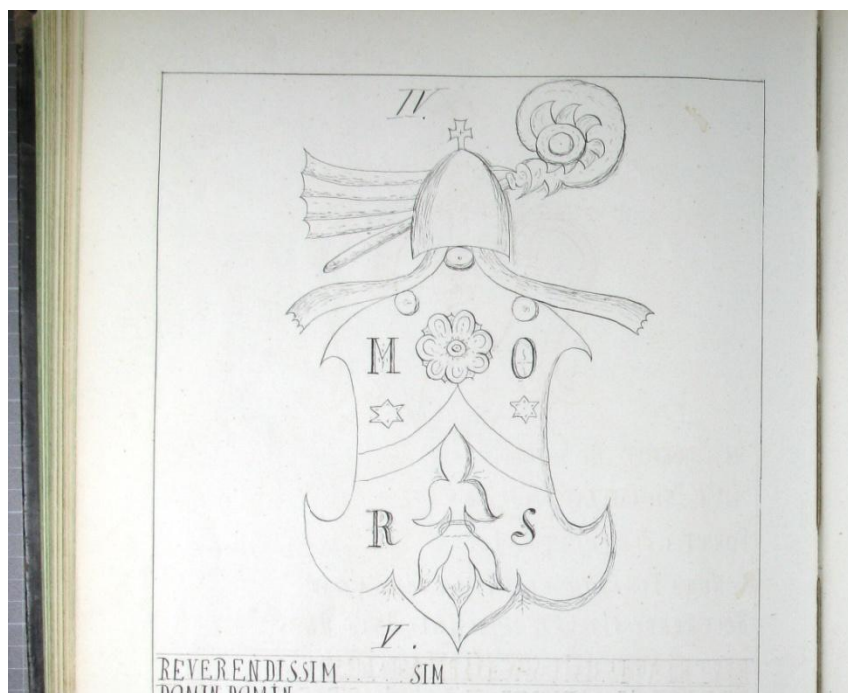
Příloha č. 24 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Fortunát Hartmann<sup>378</sup>



<sup>377</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 308. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 155.

<sup>378</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 309. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 155.

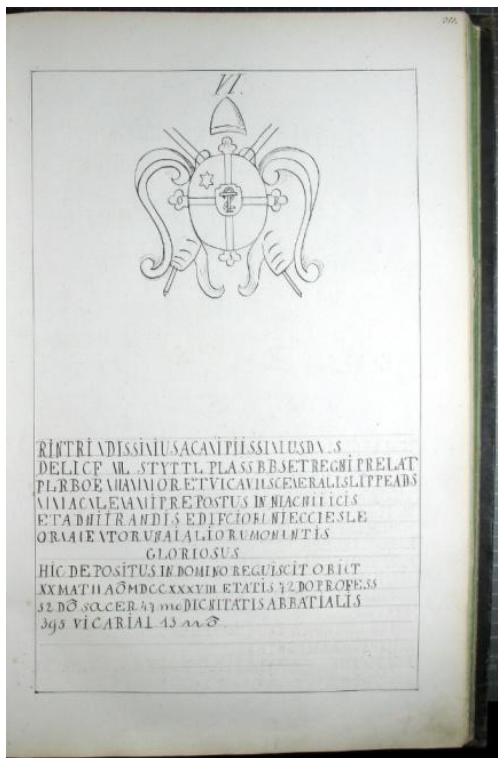




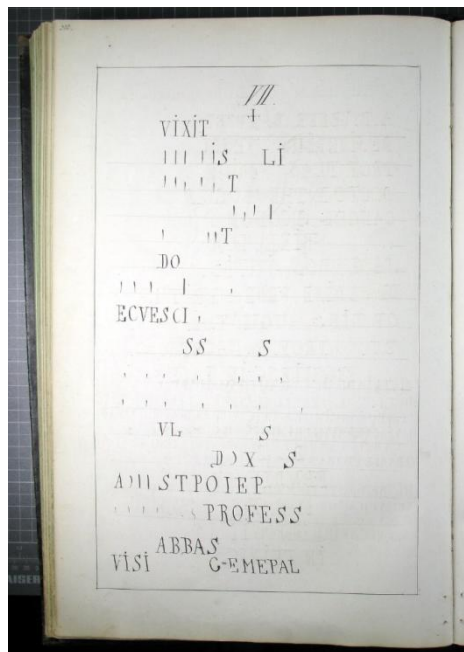
<sup>379</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 310. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 156.

<sup>380</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 310. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 156.

Příloha č. 27 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Eugen Tyttl<sup>381</sup>



Příloha č. 28 - Plasy, kostel Nanebevzetí Panny Marie, náhrobník: Ondřej Trojer<sup>382</sup>



<sup>381</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 311. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 156.

<sup>382</sup> SOKA Plzeň – sever, FÚ Plasy, Církevní kronika 1836-1945, pag. 312. Dostupné také z URL: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-ps/00497-fara-plasy-1836-1945> [cit. dne 2021-04-01]. Snímek 157.

Příloha č. 29 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: František Václav Pergler z Perglasu a Marie Anna z Perglasu rozená ze Schönau<sup>383</sup>



Příloha č. 30 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobník: Josef Haller<sup>384</sup>



---

<sup>383</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>384</sup> Taktéž

*Příloha č. 31 - Pňovany, kostel sv. Anny, náhrobek: Anna Johanna ze Schönau rozená Deymová ze Strážce<sup>385</sup>*



*Příloha č. 32 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobek: Šebestián mladší z Ortenburka<sup>386</sup>*



<sup>385</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>386</sup> Taktéž.

*Příloha č. 33 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Bušek Calta z Kamenné Hory<sup>387</sup>*



*Příloha č. 34 - Rabštejn nad Střelou, kostel Panny Marie Sedmibolestné, náhrobník: Anna Zuzana Schneiderová z Berglasfeldu rozená Neberckmannová<sup>388</sup>*



<sup>387</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>388</sup> Taktéž.

Příloha č. 35 - Strážišť, kostel sv. Martina, náhrobek: neurčená osoba<sup>389</sup>



Příloha č. 36 - Strážišť, kostel sv. Martina, náhrobek: neurčená osoba<sup>390</sup>



---

<sup>389</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>390</sup> Taktěž.

Příloha č. 37 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobek: Jindřich Zikmund Schirndinger ze Schirndingu<sup>391</sup>



Příloha č. 38 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobek: Úličtí z Plešnic - neurčená osoba<sup>392</sup>



---

<sup>391</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>392</sup> Taktéž.

Příloha č. 39 - Úlice, kaple sv. Vavřince, náhrobník: Josef Václav Schirndinger ze Schirndingu<sup>393</sup>



Příloha č. 40 - Úterý, kostel sv. Jana Křtitele, náhrobník: neurčená osoba<sup>394</sup>



---

<sup>393</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>394</sup> Taktéž.



Příloha č. 41 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: Adam Josef Strojetic<sup>395</sup>



Příloha č. 42 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: Točnickové z Křimic - neurčená osoba<sup>396</sup>



<sup>395</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>396</sup> Taktéž.

Příloha č. 43 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: Strojetičtí ze Strojetic - neurčená osoba<sup>397</sup>



Příloha č. 44 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: neurčená osoba<sup>398</sup>



---

<sup>397</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>398</sup> Taktéž.

*Příloha č. 45 - Vejprnice, kostel sv. Vojtěcha, náhrobek: neurčená osoba<sup>399</sup>*



*Příloha č. 46 - Všehrdy, kostel sv. Prokopa, náhrobek: Tucherští z Tuchořic a Berbisdorfové z Berbisdorfu<sup>400</sup>*



---

<sup>399</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>400</sup> Taktéž.

Příloha č. 47 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Anna Kfelířová rozená Steinbachová z Kranichsteinu<sup>401</sup>



Příloha č. 48 - Všeruby, kostel sv. Ducha, náhrobník: Zádubští ze Šontálu - neurčená osoba<sup>402</sup>



---

<sup>401</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>402</sup> Taktéž.

Příloha č. 49 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, náhrobník: neurčená osoba<sup>403</sup>



Příloha č. 50 - Žihle, kostel sv. Filipa a Jakuba, epitař: Černí Blatenští<sup>404</sup>



<sup>403</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>404</sup> VLČKOVÁ, Jitka a VLČEK, Pavel. *Žihle: stručná historie a významné památky. Žihle: obec Žihle, 2016.* ISBN 978-80-270-1334-0, s. 83.



|                         | NÁHROBNÍK | NÁHROBNÍ<br>DESKA<br>HROBKY | EPITAF   |
|-------------------------|-----------|-----------------------------|----------|
| Číhaná                  | 7         | -                           | -        |
| Dolní Jamné             | 1         | -                           | -        |
| Jezná                   | 2         | -                           | -        |
| Kožlany                 | 3         | 1                           | -        |
| Kralovice               | 3         | -                           | 2        |
| Krašov                  | 4         | -                           | -        |
| Líšňany                 | -         | 1                           | -        |
| Nečtiny                 | -         | 1                           | -        |
| Plasy                   | 8         | -                           | -        |
| Pňovany                 | 3         | -                           | -        |
| Rabštejn nad<br>Střelou | 3         | -                           | -        |
| Strážiště               | 2         | -                           | -        |
| Úlice                   | 3         | -                           | -        |
| Úterý                   | 3         | -                           | -        |
| Vejprnice               | 5         | 1                           | -        |
| Všehrdy                 | -         | 1                           | -        |
| Všeruby                 | 3         | -                           | -        |
| Žihle                   | 2         | -                           | 1        |
| <b>CELKEM</b>           | <b>52</b> | <b>5</b>                    | <b>3</b> |

<sup>405</sup> Vyfotografováno autorkou.

<sup>406</sup> Vytvořeno autorkou.

Příloha č. 53 – Materiál, ze kterého jsou zhotoveny dokumentované sepulkrální památky<sup>407</sup>

|                     | PÍSKOVEC  | MRAMOR    | OPUKA    | DŘEVO    | NEZNÁMÝ  |
|---------------------|-----------|-----------|----------|----------|----------|
| Číhaná              | 6         | -         | -        | -        | 1        |
| Dolní Jamné         | 1         | -         | -        | -        | -        |
| Jezná               | 2         | -         | -        | -        | -        |
| Kožlany             | 2         | 2         | -        | -        | -        |
| Kralovice           | -         | 1         | -        | 2        | 2        |
| Krašov              | 3         | -         | 1        | -        | -        |
| Líšňany             | -         | 1         | -        | -        | -        |
| Nečtiny             | 1         | -         | -        | -        | -        |
| Plasy               | -         | 8         | -        | -        | -        |
| Pňovany             | 3         | -         | -        | -        | -        |
| Rabštejn nad Sřelou | 1         | 2         | -        | -        | -        |
| Strážiřtě           | 2         | -         | -        | -        | -        |
| Úlice               | 3         | -         | -        | -        | -        |
| Úterý               | 1         | -         | -        | -        | 2        |
| Vejprnice           | 2         | 3         | -        | -        | 1        |
| Vřhrdy              | 1         | -         | -        | -        | -        |
| Vřrby               | 2         | -         | -        | -        | 1        |
| Žihle               | 1         | 1         | -        | 1        | -        |
| <b>CELKEM</b>       | <b>31</b> | <b>18</b> | <b>1</b> | <b>3</b> | <b>7</b> |

Příloha č. 54 - Četnost umístění sepulkrálních památek<sup>408</sup>

|                     | PRIMÁRNÍ  | SEKUNDÁRNÍ | TERCIÁRNÍ | MUZEUM   | NEZNÁMÉ   |
|---------------------|-----------|------------|-----------|----------|-----------|
| Číhaná              | -         | 6          | -         | -        | 1         |
| Dolní Jamné         | -         | -          | -         | -        | 1         |
| Jezná               | -         | 2          |           |          |           |
| Kožlany             | 2         | -          | -         | -        | 2         |
| Kralovice           | 1         | 1          | -         | 1        | 2         |
| Krašov              | 1         | 3          | -         | -        | -         |
| Líšňany             | 1         | -          | -         | -        | -         |
| Nečtiny             | 1         | -          | -         | -        | -         |
| Plasy               | 7         | 1          | -         | -        | -         |
| Pňovany             | 3         | -          | -         | -        | -         |
| Rabštejn nad Sřelou | -         | 1          | 2         | -        | -         |
| Strážiřtě           | -         | 2          | -         | -        | -         |
| Úlice               | 3         | -          | -         | -        | -         |
| Úterý               | 1         | -          | -         | -        | 2         |
| Vejprnice           | -         | 6          | -         | -        | -         |
| Vřhrdy              | -         | 1          | -         | -        | -         |
| Vřrby               | -         | -          | -         | -        | 3         |
| Žihle               | 1         | 2          | -         | -        | -         |
| <b>CELKEM</b>       | <b>21</b> | <b>25</b>  | <b>2</b>  | <b>1</b> | <b>11</b> |

<sup>407</sup> Vytvořeno autorkou.

<sup>408</sup> Taktěž.

Příloha č. 55 – Četnost zastoupení pohlaví u jednotlivých typů sepulkrálních památek<sup>409</sup>

|                         | MUŽ       | ŽENA     | DÍTĚ     | RODINA   | MANŽELÉ  | NEZNÁMO   |
|-------------------------|-----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| Číhaná                  | 4         | 2        | -        | -        | -        | 1         |
| Dolní Jamné             | 1         | -        | -        | -        | -        | -         |
| Jezná                   | 1         | 1        | -        | -        | -        | -         |
| Kožlany                 | 3         | -        | -        | 1        | -        | -         |
| Kralovice               | 4         | -        | -        | -        | -        | 1         |
| Krašov                  | 1         | 1        | -        | -        | -        | 2         |
| Líšňany                 | -         | -        | -        | 1        | -        | -         |
| Nečtiny                 | -         | -        | -        | 1        | -        | -         |
| Plasy                   | 8         | -        | -        | -        | -        | -         |
| Pňovany                 | 1         | 1        | -        | -        | 1        | -         |
| Rabštejn nad<br>Střelou | 2         | 1        | -        | -        | -        | -         |
| Strážístě               | -         | -        | 1        | -        | -        | 1         |
| Úlice                   | 2         | -        | -        | -        | -        | 1         |
| Úterý                   | 2         | -        | -        | -        | -        | 1         |
| Vejprnice               | 1         | -        | -        | -        | -        | 5         |
| Všehrdy                 | -         | -        | -        | -        | -        | 1         |
| Všeruby                 | -         | 1        | -        | -        | -        | 2         |
| Žihle                   | 1         | -        | -        | 1        | -        | 1         |
| <b>CELKEM</b>           | <b>31</b> | <b>7</b> | <b>1</b> | <b>4</b> | <b>1</b> | <b>16</b> |

<sup>409</sup> Vytvořeno autorkou.